

T. C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ ANABİLİM DALI

**ANNE-BABA TUTUMLARI İLE İNTERNET BAĞIMLILIK DÜZEYİ
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
(SULTANBEYLİ İLÇESİ ÖRNEĞİ)**

Nursen BAYKAN
YÜKSEK LİSANS TEZİ

İSTANBUL, 2014

T.C.
YEDİTEPE UNIVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Anne Baba Tutumları ile İnternet Bağımlılık Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Ad-Soyad:

Nursen BAYKAN

ONAY:

Danışman : Prof.Dr. Adil ÇAĞLAR

.....

Üye: Prof.Dr.Sefer ADA

.....

Üye: Yrd.Doç.Dr.Ahmet KATILMIŞ

.....

Onay Tarihi: 27/05/2015

T. C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ ANABİLİM DALI

**ANNE-BABA TUTUMLARI İLE İNTERNET BAĞIMLILIK DÜZEYİ
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
(SULTANBEYLİ İLÇESİ ÖRNEĞİ)**

Nursen BAYKAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. Adil ÇAĞLAR

İSTANBUL, 2014

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	4
TABLOLAR LİSTESİ	7
ŞEKİLLER LİSTESİ	15
SİMGELER LİSTESİ	16
ÖNSÖZ	17
ÖZET	18
ABSTRACT.....	20

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1.Problem Durumu.....	22
1.2. Problem Cümlesi.....	23
1.3. Alt Problemler.....	23
1.4. Araştırmanın Amacı.....	25
1.5. Araştırmanın Önemi	25
1.6. Sayıtlılar.....	25
1.7. Sınırlılıklar	25
1.8. Tanımlar.....	26

BÖLÜM II

İLGİLİ ALAN YAZIN

2.1. Aile.....	27
2.2. Aile Sistemi.....	27
2.3. Anne-Baba Tutumları	28
2.4. Aile Tutumlarının Sınıflandırması	29
2.4.1. Aşırı otoriter ve baskıcı tutum	29
2.4.2. Çocuk Merkezli Tutum.....	30
2.4.3. Dengesiz ve tutarsız tutum.....	31
2.4.4. Aşırı koruyucu ve kollayıcı tutum	32
2.4.5. Demokratik tutum	33
2.4.6. İlgisiz ve Kayıtsız Tutum.....	33
2.5. Anne Baba Tutumlarını Etkileyen Faktörler	36
2.5.1. Anne Babanın Ruh Sağlığı	36

2.5.2. Anne Babanın Eğitim Durumu	36
2.5.3. Annenin Çalışma Durumu	37
2.5.4. Ailenin Sosyo-ekonomik Durumu	37
2.5.5.Çalışmayan Anneler.....	38
2.5.6. Anne Babanın Kendi Yetiştirme Biçimi	38
2.5.7. Kültürel Değerler	39
2.5.8. Çocuğun Doğum Sırası Ve Yaşı.....	40
2.6. Anne-Baba Tutumları ile İlgili Kuramsal Açıklamalar	40
2.6.1. Psikodinamik Model	40
2.6.2. Davranışçı Model.....	40
2.6.3. Baumrind'in Sınıflaması.....	41
2.6.4. Maccoby ve Martin'in İki Boyutlu Bakış Açısı Modeli	43
2.7. İnternet'in Tanımı ve Özellikleri	43
2.8. Türkiye'de İnternet'in Gelişimi	46
2.9. İnternet'e Yönelme Nedenleri	48
2.10. Bağımlılık	51
2.11. İnternet Bağımlılığı Kavramı.....	52
2.12. İnternet Bağımlılığı Tanı Kriterleri.....	54
2.12.1. Young Kriterleri.....	54
2.12.2. Goldberg Kriterleri	55
2.12.3. Suler Kriterleri	56
2.13. İnternet Bağımlılığını Açıklayan Kuramsal Yaklaşımlar	57
2.13.1. Young Dört Kategori Kuramı	57
2.13.2. Grohol'un Sosyalleşme Kuramı	58
2.13.3. Suler İnternet Bağımlılığı Kuramı	59
2.14. İnternet Bağımlılığının Olumsuz Etkileri	60

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli	63
3.2. Evren ve Örneklem	63
3.3. Veri Toplama Araçları	63
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu.....	63

3.3.2. İnternet Bağımlılığı Ölçeği	64
3.3.3. Anne-Baba Tutumları Ölçeği	64
3.4. Verilerin Toplanması	65
3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	65

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Bulgular	66
4.1.1. Grubun Demografik Yapısına İlişkin Bulgular	66
4.1.2. İnternet Bağımlılık Ölçeği ve Anne Baba Tutum Ölçeğinden Alınan Puanlarının Standart Sapma ve Aritmetik Ortalamalarına İlişkin Bulgular	73
4.1.3. Demografik Değişkenlerle Ölçeklerin Toplam Puanlarına ve Alt Boyut Puanlarına İlişkin Bulgular	75
4.1.4. Ölçeklerin Toplam Puanlarına ve Alt Boyut Puanlarının İlişkisine Dair Bulgular	109

BÖLÜM V

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar	112
5.2. Tartışma	126
5.3. Öneriler	131
5.3.1. Uygulayıcılara Öneriler	131
5.3.2. Araştırmacılara Öneriler	131
KAYNAKÇA	132
EKLER	139
ANNE BABA TUTUMU ÖLÇEĞİ	141
İNTERNET BAĞIMLILIĞI ÖLÇEĞİ	143
ÖZGEÇMİŞ	145

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 4.1.Cinsiyet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	66
Tablo 4.2.Yaşam Yeri Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	66
Tablo 4.3.Okul Türü Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	67
Tablo 4.4. Sınıf İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	67
Tablo 4.5.Anne Öğrenim Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	67
Tablo 4.6.Baba Öğrenim Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	68
Tablo 4.7.Anne ile İlgili "Sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	68
Tablo 4.8.Baba ile İlgili "Sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	68
Tablo 4.9.Anne ile İlgili "Sorunlarımı rahatlıkla anlatamadığım halde sevgi ve şefkat görürüm" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	69
Tablo 4.10.Baba ile İlgili "Sorunlarımı rahatlıkla anlatamadığım halde sevgi ve şefkat görürüm" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	69
Tablo 4.11.Anne ile İlgili "Bağımsız kararlarımı destekler" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	69
Tablo 4.12.Baba ile İlgili "Bağımsız kararlarımı destekler" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	70
Tablo 4.13.Anne ile İlgili "Hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	70
Tablo 4.14.Baba ile İlgili "Hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	70
Tablo 4.15.Anne ile İlgili "Aşırı koruyucu ve kollayıcıdır" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	71
Tablo 4.16.Baba ile İlgili "Aşırı koruyucu ve kollayıcıdır" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	71
Tablo 4.17 Anne ile İlgili "Serbest bırakır, hiç karışmaz" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	71
Tablo 4.18.Baba ile İlgili "Serbest bırakır, hiç karışmaz" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	72

Tablo 4.19. Anne ile İlgili "Uzak ve ilgisizdir" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	72
Tablo 4.20. Baba ile İlgili "Serbest bırakır, hiç karışmaz" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	72
Tablo 4.21. Arkadaş Grubu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	73
Tablo 4.22. Fiziksel Özellik Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	73
Tablo 4.23. İnternet Bağımlılık Ölçeği Puanlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri	73
Tablo 4.24. İnternet Bağımlılık Ölçeği Alt Boyut Puanlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri.....	74
Tablo 4.25. Anne Baba Tutum Ölçeği Puanlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri	74
Tablo 4.26. Anne Baba Tutum Ölçeği Alt Boyut Puanlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri.....	75
Tablo 4.27. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları.....	76
Tablo 4.28. Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	76
Tablo 4.29. Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	77
Tablo 4.30. Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	77
Tablo 4.31. Anne Baba Tutum Ölçeği Toplam Puanlarının Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları.....	78
Tablo 4.32. Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	78

Tablo 4.33. Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	79
Tablo 4.34. Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	79
Tablo 4.35. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	80
Tablo 4.36. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	81
Tablo 4.37. Anne Baba Tutumları Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	82
Tablo 4.38. Anne Baba Tutumları Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	83
Tablo 4.39. Anne Baba Tutumları Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	84
Tablo 4.40. Anne Baba Tutumları Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan LSD Testi Sonuçları	85
Tablo 4.41. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Motivasyon Alt Boyutu Puanlarının Anne Öğrenim Durumu değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları.....	86
Tablo 4.42. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Motivasyon Alt Boyutu Puanlarının Anne Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları	87

Tablo 4.43.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Sıklık Alt Boyutu Puanlarının Baba Öğrenim Durumu değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları.....	88
Tablo 4.44.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Sıklık Alt Boyutu Puanlarının Baba Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları	88
Tablo 4.45.Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Baba Öğrenim Durumu değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	89
Tablo 4.46.Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Baba Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları.....	90
Tablo 4.47.Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Anneme sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları .	91
Tablo 4.48.Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Anneme sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları .	91
Tablo 4.49.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Tanı Alt Boyutu Puanlarının "Babama sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	92
Tablo 4.50.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu Puanlarının "Babama sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	92
Tablo 4.51.Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Babama sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları .	93
Tablo 4.52.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Toplam Puanlarının "Babam bağımsız kararlarımı destekler" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	93

Tablo 4.53.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Tanı Alt Boyutu Puanlarının "Babam bağımsız kararlarımı destekler" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	94
Tablo 4.54.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu Puanlarının "Babam bağımsız kararlarımı destekler" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	94
Tablo 4.55.Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Babam bağımsız kararlarımı destekler" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	95
Tablo 4.56.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Toplam Puanlarının "Annem hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	95
Tablo 4.57.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Şiddet Alt Boyutu Puanlarının "Annem hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	96
Tablo 4.58.Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Annem hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	96
Tablo 4.59.Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Annem hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	97
Tablo 4.60.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Toplam Puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	97
Tablo 4.61.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Tanı Alt Boyutu Puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	98
Tablo 4.62.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu Puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	98

Tablo 4.63.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Motivasyon Alt Boyutu Puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	99
Tablo 4.64.Anne Baba Tutum Ölçeği Toplam Puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	99
Tablo 4.65.Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	100
Tablo 4.66.Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	100
Tablo 4.67.Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	101
Tablo 4.68.Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Annem Aşırı koruyucu ve kollayıcıdır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	101
Tablo 4.69.Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Babam Serbest bırakır, hiç karışmaz" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	102
Tablo 4.70.Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Annem uzak ve ilgisizdir" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları	102
Tablo 4.71.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Toplam Puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	103
Tablo 4.72.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Sıklık Alt Boyutu Puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	103

Tablo 4.73.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Tanı Alt Boyutu Puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	104
Tablo 4.74.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu Puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	104
Tablo 4.75.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Şiddet Alt Boyutu Puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	105
Tablo 4.76.Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	105
Tablo 4.77.Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının Arkadaş Grubu Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	106
Tablo 4.278.Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Arkadaş Grubu Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	106
Tablo 4.79.Anne Baba Tutumları Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının Fiziksel Özellikler Değişkenine Göre Fiziksel Özellikler Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	107
Tablo 4.80.Anne Baba Tutumları Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının Fiziksel Özellikler Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan LSD Testi Sonuçları	108
Tablo 4.81.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Toplam Puanları ile Anne Baba Tutumu Ölçeği Toplam Puanları Arasındaki İlişkiler	109
Tablo 4.82.Anne Baba Tutumu Ölçeği Alt Boyut Puanları ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği Toplam Puanları Arasındaki İlişkiler	109
Tablo 4.83.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyut Puanları ile Anne Baba Tutumu Ölçeği Toplam Puanları Arasındaki İlişkiler	110

Tablo 4.84. Anne Baba Tutumu Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyut Puanları ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyut Puanları Arasındaki İlişkiler.....	110
Tablo 4.85. Anne Baba Tutumu Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyut Puanları ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyut Puanları Arasındaki İlişkiler.....	111
Tablo 4.86. Anne Baba Tutumu Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyut Puanları ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyut Puanları Arasındaki İlişkiler.....	111

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1. Aile Tutumu ve Çocugun Kişilik Gelişimi.....	35
Şekil 2.2. Baumrind'in Anne-Baba Tutumuna İlişkin Sınıflaması)	42
Şekil 2.3. Maccobay ve Martin'in İki Boyutlu Bakış Açısı Modeli	43
Şekil 2.4. Türkiye'deki İnternet Kullanımına İlişkin Temel Göstergeler.....	47
Şekil 2.5. Grohol'un internet bağımlılığı modeli.....	59
Şekil 2.6. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi piramidini temel alanlar Suler'in internet bağımlılığı kuramı	60

SİMGELER LİSTESİ

f	Frekans
$\% geç$	Geçerli puanların yüzdesi
$\% yığ$	Geçerli puanların kümülatif (yığınlaştırılmış) yüzdesi
\bar{x}	Aritmetik ortalama değeri
ss	Standart sapma değeri
$Sh_{\bar{x}}$	Aritmetik ortalamanın standart hata değeri
sd	Serbestlik derecesi
N	Dağılıma ait veri sayısı
p	Anlamlılık katsayısı
KT	Kareler Toplamı
KO	Kareler Ortalaması
χ^2	Chi-Square (Ki kare değeri)
$\bar{x}_{sıra}$	Sıralar ortalaması
F	Birden fazla örneklem kümesinin karşılaştırılmasında, iki farklı kümenin varyansları oranı
t	t-testi sonucu elde edilen değer

ÖNSÖZ

Bu çalışma; öğrenci algılarına göre anne baba tutumları ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiyi inceleyerek varsa internet bağımlılığına etki eden anne baba tutumlarını tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

Bu çalışmanın planlanması, tez önerisinin hazırlanması, bu araştırma ile ilgili yayınların taranması, anketlerin uygulanması, verilerin toplanması, verilerin işlenmesi sürecinde çok değerli kişilerin yardımı olmuştur.

Araştırma süresince bana olan güvenini, desteğini ve motive edici sözlerini benimle paylaşan beni yönlendiren danışman hocam Prof. Dr. Adil ÇAĞLAR'a, anketlerin analiz edilmesine büyük destek olan Yaprak ERDOĞAN'a, anketlerin uygulanmasında yardımlarını ve desteğini hiç eksik etmeyen okul müdürü arkadaşlarım Selami ŞİŞMAN, Yakup EROĞLU, Serdar Yaşar EVŞEN ve Hasan DURSUN'a çok teşekkür ederim.

Çalışmalarımın her aşamasında benimle birlikte olan her türlü desteğini gördüğüm Sultanbeyli Anadolu Sağlık Meslek Lisesi Rehber Öğretmeni Nagehan NAYCI, Meslek Dersleri Öğretmeni Fatma BAYRAM ve memurumuz Eda SARVAN'a teşekkür ederim.

Her türlü çalışmamda bana hep destek olan, varlığı ile gücüme güç katan oğlum İ.Çağatay BAYKAN'a yüreğimdeki bütün sevgileri ve teşekkürleri gönderiyorum.

Nisan 2015 - İSTANBUL

Nursen BAYKAN

ÖZET

ANNE-BABA TUTUMLARI İLE İNTERNET BAĞIMLILIK DÜZEYİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Bu araştırma, öğrenci algılarına göre Anne Baba Tutumları ile İnternet Bağımlılığı arasındaki ilişkiyi inceleyerek varsa İnternet Bağımlılığına etki eden anne baba tutumlarının tespit etmek üzere yapılmıştır.

Bu çalışmada öğrenci algılarına göre Anne Baba Tutumları ile İnternet Bağımlılığının öğrencilerin cinsiyetine, yaşam yerine, okul türüne, sınıf düzeyine, annesinin öğrenim durumuna, babasının öğrenim durumuna, anne ile ilişkilerine, baba ile ilişkilerine, arkadaş grubu bulunup bulunmamasına, fiziksel özelliklerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Sultanbeyli ilçesindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı meslek liselerinde okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Bu doğrultuda ölçekler, bu evrenden 6570 öğrenci arasından tesadüfi örnekleme yöntemleri ile seçilmiş toplam 490 öğrenciye uygulanmıştır.

Öğrencilerin İnternet Bağımlılığını ölçmek için Prof. Dr. Kültekin ÖĞER'in geliştirdiği BAPİNT Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 18 madde ve internet kullanım sıklığı, tanı, yaşama etkileri, internet kullanma isteğinin şiddeti ve internet kullanma bağımlılığından kurtulma motivasyonunu ölçen 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Öğrencilerin anne babalarının tutumlarını ölçmek amacıyla Kuzgun ve Eldeleklioğlu (1999), tarafından geliştirilen Ana Baba Tutumları Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 40 madde ve Demokratik Tutum, Koruyucu Tutum ve Otoriter Tutum olmak üzere 3 alt boyut içermektedir.

Verilerin çözümlenmesinde SPSS 15.0 paket programı kullanılarak demografik özelliklerin frekans ve yüzde değerleri incelenmiş, ölçeklerden alınan puanların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. İnternet Bağımlılığı ve Anne Baba Tutumları ölçeklerinden alınan puanların; cinsiyetine, okul türüne, anne ile ilişkilerine, baba ile ilişkilerine ve arkadaş grubuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için *Bağımsız Grup T testi*, yaşam yerine, annesinin öğrenim durumuna ve babasının öğrenim durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için *Kruskal Wallis-H Testi analizi* ve hangi

gruplar arasında anlamlı farklılıklar olduğunu belirlemek üzere *Mann Whitney-U testi*, okul türü ve fiziksel özelliklerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için *Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)* ve Anne ile ilişkilerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için *Mann Whitney U testi* yapılmıştır. Ölçeklerin toplam puanları arasındaki ilişkiler, Anne Baba Tutum Ölçeği ve İnternet Bağımlılık Ölçeği toplam puanları ve alt boyut puanları arasındaki ilişkiler *Pearson Momentler Çarpımı analizi* yapılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre; yaşam yeri öğrencilerin İnternet Bağımlılık Düzeyi ve Anne Baba Tutumları algısı üzerinde etkili bir değişken değildir. Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeyi cinsiyetlerine, sınıf düzeyine, annesinin öğrenim durumuna, babasının öğrenim durumuna, anne ile ilişkilerine ve baba ile ilişkilerine göre; öğrencilerin anne baba tutumları algısı cinsiyetlerine, okul türüne, sınıf düzeyine, babalarının öğrenim durumuna, anne ile ilişkilerine, baba ile ilişkilerine, arkadaş grubu bulunup bulunmamasına ve fiziksel özelliklerine göre farklılaşmaktadır. Öğrencilerin İnternet Bağımlılık Düzeyi düşük düzeydedir. Öğrencilerin İnternet Bağımlılık Düzeyi ve Anne Baba Tutumları algısı arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Anne Baba Tutumları ile İnternet Bağımlılık Düzeyi arasında anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Koruyucu ve otoriter anne baba tutumları internet bağımlılık düzeyini yükseltmektedir. Demokratik anne baba tutumu yükseldikçe İnternet Bağımlılığının yaşama etki düzeyi düşmektedir. Koruyucu ve otoriter anne baba tutumları yükseldikçe internet kullanım sıklığı, internet bağımlılığı tanı puanları, internet bağımlılığının yaşama etkisi ve internet kullanma isteğinin şiddeti de yükselmektedir.

Kullanılan Anahtar Kelimeler: Öğrenci, lise, meslek lisesi, anne, baba, tutum, internet, bağımlılık

ABSTRACT

EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN PARENTS' ATTITUDE AND THE INTERNET ADDICTION LEVEL

This research has been done to examine and determine the relationship between the possible internet addiction and the parents attitude considering the students' perception.

In this research, parents' attitude and internet addiction considering the students' perception have been examined according to the students' gender, environment, school type, grade, parents' education and relationship to their mother and father, their peer group presence and physical qualities whether they show a statistical difference in meaningful level.

A descriptive scanning model has been used in the research. The students, who study at vocational schools under the Ministry of Education in Sultanbeyli district in İstanbul city in 2013-14 educational year, constitute the environment of the research.

In this direction, the scale has been carried through 490 students in total, who were selected with the random sampling methods out of 6570 students in this environment.

To measure the students' internet addiction, BAPINT Scale, originated by Prof. Dr. Kültekin ÖĞER has been used.

The scale is constituted by 18 items and 5 sublevels, measuring the frequency of the internet use, diagnose, effects on life, the intensity of the desire to use internet and the motivation of getting rid of the internet addiction.

To measure the parents' attitude, The Parental Attitude Scale, originated by Kuzgun and Eldeleklioğlu (1999) has been used. The scale includes 40 items and 3 sublevels on Democratic Attitude, Protective Attitude and Authoritarian Attitude.

To analyze the data. SPSS 15.0 package program has been used to examine the frequency and the percentage values of demographic characteristics, moreover the arithmetic average of scales and the standart deviation have been calculated.

Independent T Group Test has been used to determine whether the scores got from the internet addiction and parents' attitude scale differ due to the gender, school type,

relationship to the mother and father and to the peer group; Kruskal Wallis-H Test Analysis has been used if they differ due to the environment, parents' education, Mann Whitney-U Test has been used to determine which groups differ in meaning from each other, (ANOVA) Unilateral Variance Analysis has been used to determine whether they differ due to the school type and physical qualities and Mann Whitney U Test is applied to determine whether they differ up to the relationship to the mother.

The correlation between the scales' total scores, Parents' Attitude Scale and Internet Addiction Scale total scores and sublevel scores has been analysed by Pearson Moments Multiplication Analysis.

According to the research results; the environment is not an effective variable on the students' internet addiction level and the parents' attitude perception.

Students' Internet Addiction Level differ in their gender, grade, parents' education, relationship to mother and father; students'parents' attitude perception differ in their gender, school type, grade, father's education, relationship to mother and father, peer group presence and physical qualities.

Students' Internet Addiction Level is low. Positive meaningful correlations have been established between Students' Internet Addiction Level and Parents' Attitude.

Protective and authoritarian parents' attitude increases the internet addiction level.

The more the level of democratic parents' attitude the less the internet addiction effects on life becomes.

When the protective and authoritarian parents' attitude increases, the frequency of the internet use, the diagnose scores of the internet addiction, the effects of the internet addiction on life and the intensity of the internet usage desire increases

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın temelini oluşturan problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın önemi, sayıtlar, sınırlıkları sunulmuş ve araştırmada kullanılan terimlere ilişkin kavramsal bilgilere yer verilmiştir.

1.1.Problem Durumu

Aile tarih boyunca radikal değişimlere uğramış olmakla birlikte tarihin her döneminde toplumun temel birimi olarak varlığını sürdürmüştür. Aile bireyin hayata gözünü açtığı, toplumsallaşma davranışlarını geliştirmek üzere anne, baba ve kardeşleriyle kurduğu ilişkilerle sosyalleştiği, samimi, güvenli, toplumsal düzene uygun olarak az da olsa ekonomik ilişkileri de kapsayan bir birimdir (Akt. Durmuş, 2006).

Aile içi iletişim ve anne baba davranışları kişinin psikolojik ve sosyal gelişimini doğrudan etkileyen en önemli faktörlerdendir. Kişinin dengeli, uyumlu yapıya ulaşmasında içinde büyüdüğü aile ortamının etkisi yadsınamaz. Doğumdan itibaren anne baba ve çocuk arasında kurulan ilişkinin güven duygusunu sağlaması çocuğun daha sonra dış dünya ile kuracağı ilişkilerin dayanağını oluşturur. En sağlıklı nesiller için aile de temel duyguların sevgi-saygı olması ve demokratik bir anne baba çocuk iletişiminin kurulması önemlidir (Kuzgun ve Eldeleklioğlu, 1999).

İnternet iki veya daha fazla sayıda bilgisayarın birbiri ile iletişim kurması ile oluşan bilgisayar ağlarının da birbirine bağlanmasıyla meydana gelen dünya çapında bir bilgisayar ağıdır. İnternet küresel anlamda oldukça hızlı gelişen ve yayılan bir teknoloji olma özelliğini de taşımaktadır (İçel, 1998).

Türkiye'de ortalama 73,5 milyon nüfusun 7 milyon 270 bini internetten yararlanmakta, bu sayıya göre ülkemiz diğer ülkelerle yapılan sıralamada 24. sırada bulunmaktadır. 1999 yılında %263,5 oranında gelişim görülmüştür. 2000 yılının sayısal verileri 2 milyon kişi, 2005 yılında 7,3 milyon kişi olarak betimlenmiştir (Tuncelli, 2005).

Çok yönlü kullanım alanı bulunmasının da etkisiyle internet günümüzde bağımlılığa yol açan alışkanlıklar arasında görülmektedir. İnternet bağımlılığına yol açan sebepler

araştırıldığında aşağıdaki bulgular elde edilmiştir (Young vd., 2004):

- Ergenlerde ve gençlerde bedelsiz ve limitsiz internet kullanma fırsatları kötüye kullanım olasılığı,
- Diğer sosyal etkinliklerden uzaklaşma ve internete odaklanma,
- Gençlerin İnternet erişimi konusunda aileleri tarafından kısıtlamada bulunulmaması,
- İnternetteki faaliyetlerin kolayca gizlenebilmesi,
- Rumuz kullanımı gibi imkanlarla kimliğin saklı tutulabilmesi,
- Gerçek hayattaki endişe, takıntı ve hataların internette saklı kalabilmesi vb. şeklinde sıralamaktadır.

Kişi hayatını kökten etkileyen olumsuz davranışlara sebep olabildiği dikkate alınarak oldukça hızlı değişen internet teknolojisi ve kapsamı hakkında daha fazla bilimsel çalışmaya ihtiyaç duyulduğu açıktır. Öğrencilerde internet kullanımı alışkanlıklarının olumsuz davranış bozukluğu düzeyine erişmeden önlem alınabilmesi için anne babaların sergileyecekleri etkili tutumların belirlenmesi toplumsal huzura büyük katkı sağlayacak bir adımdır. Bu verilerden hareketle lise öğrencilerin internet bağımlılığında anne-baba tutumlarının etkisi incelenmeye değer görülmüştür.

1.2. Problem Cümlesi

İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ile anne-baba tutumları arasındaki ilişki nasıldır?

1.3. Alt Problemler

- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeyi cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeyi yaşanılan yere göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeyi Okul türüne göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeyi sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeyi annenin öğrenim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeyi babanın öğrenim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeyi anne ile ilişkilerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeyi baba ile ilişkilerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeyi arkadaş durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeyi fiziksel özelliklerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin Anne-Baba Tutumları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin Anne-Baba Tutumları yaşanılan yere göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin Anne-Baba Tutumları Okul türüne göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin Anne-Baba Tutumları sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin Anne-Baba Tutumları annenin öğrenim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin Anne-Baba Tutumları babanın öğrenim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin Anne-Baba Tutumları anne ile ilişkilerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin Anne-Baba Tutumları baba ile ilişkilerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin Anne-Baba Tutumları arkadaş durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilerin Anne-Baba Tutumları fiziksel özelliklerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri ve anne-baba tutumlarının ilçeye, cinsiyete, yaşanılan yere, okul türüne, sınıf düzeyine, annenin öğrenim durumuna, babanın öğrenim durumuna, anne ile ilişkilerine, baba ile ilişkilerine, arkadaş durumuna, fiziksel özelliklerine ve hobilerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık gösterip göstermediğinin, öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ve anne-baba tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Sağlıklı toplum ancak sağlıklı bireylerle mümkündür. Ancak bireylerin fiziksel ve ruhsal sağlığının belirli bir düzeyde olmasıyla genel olarak toplumsal refah sağlanması mümkündür. Bireyin kişilik yapısının ve dolayısıyla ruhsal sağlığının çocukluk ve gençlik dönemlerinde ve doğrudan ailenin etkisi ile şekillendiği açıktır. Bu araştırma, lise öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerini ve anne baba tutumlarını inceleyerek varsa internet bağımlılığını azaltan ya da arttıran anne baba tutumlarının tespitine yöneliktir. Araştırmanın, her gün yeni bir yönüyle gündeme turan internet uygulamalarının sağlıklı ve bilinçli kullanımına hizmet etmek, toplumda yol açtığı olumsuz kullanım özelliklerini törpülemek yönünde faydalı bir çalışma olacağı öngörülmüştür.

1.6. Sayıtlar

Araştırmaya katılan öğrencilerin kullanılan ölçme araçlarını içtenlikle cevapladıkları varsayılmaktadır.

1.7. Sınırlılıklar

- Araştırma İstanbul İli Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi liselerin öğrencileri ile,
- Araştırma verileri, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında toplanan verilerle,
- Araştırmada elde edilen bulgular İnternet Bağımlılığı Ölçeği ve Anne Baba Tutumları ölçeğinin kapsamı ile,
- Öğrencilere ait demografik bilgiler, araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu ile elde edilen verilerle,
- Elde edilen verilerin analizi, kullanılan istatistiksel yöntemlerle sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Bağımlılık: Başka bir şeyin istemine, gücüne veya yardımına bağlı olma, özgürlüğü, özerkliği olmama, tabi olma (TDK Sözlüğü, 2014).

İnternet : İnternet, dünyadaki milyonlarca bilgisayar ağının birbiriyle iletişime geçmesine ve birbirlerinin kaynaklarını kullanmasına imkan veren iki veya daha çok yerel veya geniş alan ağı arasında sağlanan kaynak topluluğudur (Akt.Vizyon, 2014).

Tutum : Tutulan yol, tavır. (TDK Sözlüğü, 2014)

BÖLÜM II

İLGİLİ ALAN YAZIN

2.1. Aile

Aile kavramı insanın tek başına yetersizlik duygusu yaşamaya başladığı andan itibaren, farklı iki cinsin bir araya gelerek kurduğu tarihin en eski kurumu ve toplumun en küçük birimidir (Şentürk, 2006).

Aile kurumu doğada mevcut olmayan insanın kurduğu bir kültür kurumudur (Türkaslan, 2007). Toplumsal yaşamın temel ana unsurlarından olan aile; anne, baba, çocuklar ve kan akrabalıklarından meydana gelen ekonomik ve toplumsal bir birliktir (Şentürk, 2006).

Aile temel toplumsal yapı olup toplumun en küçük birimidir. Tarih boyunca köklü değişimler geçirmekle birlikte varlığını sürdüren bir yapıdır. Aile içinde insan türünün belli bir biçimde üretildiği, topluma hazırlama ve kazandırma sürecinin belli bir ölçüde ilk ve etkili bir biçimde cereyan ettiği, cinsel kimliğin düzenlendiği, eşler, anne babalar ve çocukların arasında belli bir ölçüde içten, sıcak, güven verici ilişkilerin kurulduğu yine içinde bulunulan toplumsal düzene ve kültüre göre ekonomik etkinliklerin az yada çok bir ölçüde yer aldığı toplumsal kurumdur (Akt. Durmuş, 2006).

Aile, temeli karı kocanın nikah bağıyla birbirine bağlanmasına dayanan, çocuklar ve torunlarla genişleyerek akrabalık ilişkilerini de içine alan bir kavramdır.

2.2. Aile Sistemi

Ludlow ve Howard'a göre birçok teori ailenin nasıl geliştiği ve nasıl etkileşimde bulunduğunu anlamaya çalışan bilgiler vermeye çalışır. Aile sistem teorilerinin ilkeleri şu şekildedir (Akt. Nazlı, 2007):

- Sistem bir bütün olarak organize edilmiştir. Sistemin öğelerinin birbirine bağımlı olmaları zorunludur.
- Sistem içindeki etkileşim doğrusal değil döngüseldir.
- Uyumlu sistemin doğasında değerlendirme ve değişim vardır.
Kompleks sistemler; birbiriyle ilişki halinde, sınırları ayrılmış, belli kuralları ve etkileşim kalıpları olan alt sistemlerden oluşur.

2.3. Anne-Baba Tutumları

Aile içi ilişkiler ve ana baba tutumları, çocuğun psiko-sosyal gelişimini ve topluma sağlıklı bir birey olarak katılımını sağlayan en önemli etmenlerden biridir. Bireyin dengeli ve uyumlu bir kişilik psikolojisine sahip olması, içinde yetiştiği aile ortamının niteliği ile yakından ilgilidir. Doğduğu andan itibaren çocuğun ana babasıyla kurduğu ilişkinin güven temeline dayanması onun daha sonraki yıllarda dış dünya ile kuracağı ilişkilerin temelini sağlıklı olmasının adımlarını oluşturmaktadır. Çocukların ve ergenlerin psiko-sosyal gelişimleri için en uygun aile ortamının temelinde sevgi, saygının ve güven olduğu demokratik anlayışta olan annenin babanın çocuklarıyla ilişkisi olduğu belirtilmektedir (Kuzgun ve Eldeleklioğlu, 2005).

Eğer çocuk açık ya da gizli bir biçimde azarlanıp eleştirilmekte ve ancak katı beklentilere uyduğunda onaylanmakta işe ya da belirli imgeyi gerçekleştirebildiğinde sevgi bulabiliyorsa, büyüklerin tutarsız tutumlarıyla sık karşılaşılıyorsa, yetenekleri küçümseniyor ve gelişmesi konusunda teşvik edilmiyorsa ve daha başarılı olması bekleniyorsa, aşırı korunarak bağımlılığa zorlanıyorsa, itiraz etmenin, baş kaldırmanın kesinlikle engellendiği bir ortamda yetişmekteyse, kendini gerçekleştirmeye giden yol kapanmış demektir (Geçtan, 1992).

Geçirdiğimiz hızlı toplumsal, ekonomik ve kültürel değişim, hiç kuşkusuz bizde de toplumun temel birimini oluşturan, ulusal kültürün aktarımının bir kısmının gerçekleştiği aile kurumunu, anne baba tutumlarını ve ulusal çocuk yetiştirme biçimimizi etkilemiştir ve etkilemeye devam edecektir (Ekşi, 1990).

Anne ve babaların çocuklarına karşı tavırlarını etkileyen başlıca faktörler şöyle sıralanabilir:

- Anne ve babanın zihinlerinde nasıl bir çocuk arzuladıkları konusunda, daha doğumdan önce, hayali bir çocuk kavramı oluşur. Dünyaya gelen çocuk, anne ve babanın beklentilerine uygun olmadığı takdirde, oluşan kırıklık sonucu anne ve babada çocuğu reddetme tavrı gelişir.
- Toplumun kültürel değerleri ve beklentileri, çocuklarını yetiştirmek üzerine anne ve babaların tutumlarını etkiler.

- Üstlendikleri ebeveyn rolünden hoşlanan ve görevlerini layıkıyla ve yeterince yaptıklarına inanan anne ve babaların çocuklarına karşı takındıkları tavırlar, çocuklarını nasıl yetiştireceklerini bilemeyen, güvensiz ve kendilerini yetersiz hisseden anne babaya oranla daha başarılı ve olumludur.
- Çocuklarının sayı, cinsiyet ve kişilik özelliklerinden memnun olan anne ve babalar, memnun olmayanlara oranla daha hoşgörülü, anlayışlı tavırlara sahiptirler (Akt. Hamarta, 2007).

2.4. Aile Tutumlarının Sınıflandırması

- Aşırı otoriter ve baskıcı tutum,
- Çocuk odaklı tutum(aşırı hoşgörülü tutum)
- Dengesiz ve tutarsız tutum,
- Aşırı koruyucu ve kollayıcı tutum,
- Demokratik tutum (Güven verici, destekleyici ve hoşgörülü tutum,
- İlgisiz ve kayıtsız tutum

2.4.1. Aşırı otoriter ve baskıcı tutum

Aşırı korunan çocuklar sevgiyi ve davranışlarına verilecek onayı ancak ana-babalarına koşulsuz bir bağlılık gösterdiklerinde bulabilirler. İstenmeyen çocukların karşısı bu çocuklar ana-baba sevgisini ve onayını elde etme konusunda umutsuz değildirler. Ne var ki karşılığını kendi kişilik haklarından ve öz benliklerinden vazgeçerek öderler. Yetişkinlik döneminde bu kişiler, sevilme, korunma ve kayırılma gereksinimlerini karşılayabilmek amacıyla insanlara her türlü çatışma ve sürtüşmeden kaçınarak, kendi istek ve taleplerinden vazgeçerek onları hoş tutmaya çabalarlar. Maslow'un deyişiyle "Eğer özü sürdürebilmek için tek yol diğer insanları yitirmek olursa, çocuk kendi özünden vazgeçmeyi seçer (Geçtan, 1992).

Yörükoğlu (1978) aşırı hoşgörülü tutuma sahip anne babaların çocuklarına sayısız haklar tanıdığını belirtmektedir. Bu haklara sahip olan çocuk evde istediği gibi hareket eder. Bu anne babalar hoşgörülü ile boş vermeyi birbirine karıştırdıklarından dolayı zaman zaman otoriter davranışlarda bulunmak isteseler de kararsız kaldıkları için bu davranışları çocuğu etkilemediği gibi anne baba uyarıları çocuk tarafından dikkate bile alınmaz.

Bu davranış kalıplarıyla yetişen çocuk, diğer kimselere aşırı bağımlı, kendine güveni olmayan, duygusal hassaslıkları olan bir kişi olabilir. Çocuğun yaşamı boyunca sürebilecek olan bu bağımlılık, psiko-sosyal olgunluğu olumsuz açıdan etkiler ve çocuğun kendi kendisine yetmesine, kendisini bağımsız bir birey olarak ifade edebilmesine olanak vermez (Yörükoğlu, 1978).

Aşırı koruyuculuğun bir sonucu da aşırı hoşgörü ve şımartma olabilir ve bu kez çocuk anne- babasını kendi istekleri doğrultusunda yönetmeye başlar. Bu çocuklar şımarık, bencil, başkalarının hakları konusunda hoşgörüsüz oldukları gibi sonu gelmez istekler ile çevrelerini bıktırırlar. Anne ve baba tarafından aşırı hoşgörü ile yetiştirilen çocuklar özellikle 6–12 yaşları arasında topluma karşı olma ve saldırgan davranışlarla sergileme eğiliminde olurlar. Böylece çocuklar diğer insanlarla olan ilişkilerinde de anne-babaları ile olduğu gibi çevrelerini sömürücü davranışlar gösterirler (Özdoğan, 2004).

Otoriter anne babanın çocukları ya aşırı isyankâr ya da aşırı ezik ya da aşırı silik bir kişilik özelliklerine sahip olabilmektedir. Aşırı baskı altında yetişen çocuklar kibar ve nazik ancak çabuk etki altında kalan bir kişilik özelliğine sahip olmanın yanında isyankâr, saldırgan, kendinden zayıfları ezmeye çalışan biri olarak da ortaya çıkabilir (Ceyhan, 2008).

Yapılan çeşitli araştırmalarda alt-sosyo ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları ile ilişkisinin tavizsiz bir katılığa ve otoriteye bağlı olduğu bulunmuştur. Eğitim düzeyi yüksek ve orta-sosyo ekonomik düzeye sahip ailelerin çocuklarına daha esnek ve eşit davrandıkları ortaya çıkarılmıştır (Şimşek, 2006).

Aşırı otoriter baskıcı tutum çocuğun özgür düşünmesini ve birey olarak kendini ifade edebilmesini engelleyici bir faktör olarak belirlemektedir. Çocukta özgüven sorunları, kararsızlık, kendini suçlama gibi olumsuz duygulanımlara yol açar.

2.4.2. Çocuk Merkezli Tutum

Aşırı hoşgörü ve üstüne fazla düşkünlük çocuğu bencil yapar. O daima diğerlerinin dikkatini çekmek, ilgi odağı olmak ve kendisine hizmet edilmesini ister. Böyle çocuklar ev içinde ve toplumsal yaşamda çok zayıf bir sosyal uyum gösterirler (Yavuzer, 1997).

Ailelerin çocuklarını eğitme yöntemlerinden biri de izin verici davranış tutumdur. İzin verici davranış tutumunda aileler çocukları neyi yapmak isterse onu yapmasına hiçbir

itirazda bulunmayarak izin verirler. İzin verici tutun çocukların gelişimi açısından başarılı bir tutum değildir. Ne yazık ki pek çok araştırma ailelerin çocuklarının gelişimi ve sosyalleşmesi sürecine gerekli olan ilgiyi göstermediklerini ortaya koymaktadır. Kaliforniya'da bulunan devlet lisesinden seçilen 140 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada ailesi izin verici tutumu benimsemiş çocukların günlük yaşamlarını organize etmekte daha az kontrollü oldukları belirlenmiştir. Diğer bir ifadeyle bu ergenlerin okulla ilgili performanslarında ve sorumluluklarında daha düşük verime sahip oldukları gözlenmiştir (Pérusse, 2009).

Çocuk merkezli tutum genelde orta yaşın üstünde evlenip çocuk sahibi olan ailelerde ya da yaşlıların ailelerle birlikte yaşadığı tek çocuğa sahip ailelerde görülmektedir (Ceyhan, 2008).

Evde kolayca ilgi odağı olmayı başaran çocuk yaşlılarının arasında ilgilinin doğrudan kendisinde toplanmaması sonucu oluşan kaygı ile grupta pasifize olmaktadır. Aile içerisinde küçük başarıları için dahi yüceltilen çocuk aynı hayranlığı yaşlıları arasında toplayamadığında yetersizlik duygusu, ilgi açlığı çekecektir. Grupta bu duygularına karşılık bulamayan çocuk gittikçe mızımız ve diğerleri tarafından dışlanan bir noktaya taşınır. Bu açıdan bakıldığında ailelerin çocuklarına dozunda sevgi ve hayranlık göstermeleri onların sosyal uyumu için oldukça önemlidir.

2.4.3. Dengesiz ve tutarsız tutum

Bu tutumda anne baba aşırı hoşgörü ile sert cezalandırma arasında kararsızlık yaşamaktadır. Disiplin vardır, ancak ne zaman ve nerede uygulanacağı belirsizdir. Çocuk hangi davranışının onaylanıp onaylanmadığından emin değildir. Davranışlarını anne babanın keyifli oluşuna göre ayarlamaya ve onlara göre davranış kalıpları oluşturmaya çalışmaktadır. Başka bir deyişle yaparsam ceza almaktan kurtulurum düşüncesindedir (Gazeloğlu, 2000).

Tutarsız ve dengesiz tutum sergileyen anne babaların çocuk yetiştirirken belli kuralları yoktur. Bazen çocuğa karşı gereksiz yere aşırı hoşgörölü bazen de çok otoriter olabilirler. Tavırlarını ve nasıl davranacaklarını kestirmek mümkün değildir. Bazı durumlarda gereksiz yere aşırı tepki verebilirler. Tutarsız tutum kimi zaman anne baba arasındaki anlaşmazlıklardan da ortaya çıkabilir. Anne babanın disiplin anlayışı birbirinden farklı

olabilir. Bu anne babalar çocuk ile ilgili pek çok konuda aynı fikirde değildirler. Bu durumda çocuk davranışlarını nasıl yönlendireceğini kestiremez ve dengesiz davranış ve tavırlar sergileyebilir (Akt. Dursun, 2010).

Anne babalar çoğunca disiplin kavramını otoriter tutumla karıştırmaktadırlar. Oysa disiplin katı kurallar ya da kuralsızlık seçeneklerinin karşısında sağlıklı bir alternatif olarak kuralların var olduğu ve net olarak ortaya koyulduğu bir ortamı ifade eder. Bu ortamda çocuk hangi davranışı karşısında ne gibi tepki alacağını, davranışlarının sonuçlarının ne olabileceğini ve en önemlisi kuralların hangi sebeple koyulduğunu bilir ve olması gerektiğini mantıksal olarak kavrar. Ortamda belirsizlik yoktur bu durum çocuğun ebeveynlere güven duygusunu da yükseltir.

2.4.4. Aşırı koruyucu ve kollayıcı tutum

Ceyhan (2008)'a göre bu tutuma sahip ailelerin karakteristik özellikleri şunlardır:

- Çocuğa aşırı ilgi gösterme, çocukla ilgili her şeyi kendilerinin yapması gerektiğini düşünme,
- Çocuğa gösterilen aşırı sevgi ve denetim yüzünden çocuğun kendine özgü bir yaşamının olmasına izin vermem olanağının olmaması,
- Çocuklarının her şeyi kendilerine sorma beklentisinde olmaları, bilgileri dışında hiçbir şeyin olmasına izin vermeme,

Anne babaların aşırı koruyucu olmasının birtakım sebepleri olabilir. Çocuğun herhangi bir tehlikeli hastalık geçirmiş olması, ölen bir bebeğın ardından doğması, anne babanın kendi çocukluklarında yaşadıkları ve bu şekilde olmaması gerektiğini düşündükleri ilgisiz ya da otoriter bir tutum ile yetiştirilmiş olması çocuğa karşı çok ilgili olmasına neden olmuş olabilir (Şendil, 2003).

Anne babanın çocuğa karşı aşırı korumacı davranması çocuğu anne ve babaya bağımlı duruma getirir. Bunun sonucu çocuktaki aşırı bağımlılık kendine güveni olmayan, tek başına yapabilmesi gereken işleri bile yapamayan bir kişilik geliştirmesine neden olur. Bu çocuklar yaşam boyu birilerine bağlanma ihtiyacı duyarlar (Yavuzer, 2008).

2.4.5. Demokratik tutum

Bu tutuma sahip aileler çocuklarına koşulsuz bir sevgi gösterirler. Onları, itaat ettikleri için, her söylediklerini yaptıkları ya da başarılı oldukları için değil çocukları olduğu için severler. Bu sevgilerini de onlara hissettirirler. Çocuklarını olgun bir birey olarak görürler ve onların isteklerine, tercihlerine saygı gösterirler. Demokratik anne babalar çocuklarla ilişkilerinde sıcak ve ilgilidirler. Onları sabırlı, duyarlı ve anlamaya çalışarak dinlerler. Aile içi verilecek herhangi bir kararda onların görüşlerini de alırlar. Yapılan araştırmalarda demokratik aile ortamında yetişen çocukların izin verici ya da otoriter ailelerde yetişen çocuklardan akademik başarı, sosyal gelişim, benlik saygısı, kendine güven gibi ölçümlerden yüksek puan aldıkları görülmüştür (Şimşek, 2006).

Yılmaz (2007) demokratik ortamda büyüyen çocukların kendine ve çevresine saygılı, sınırlarını bilen, yaratıcı, aktif, girişken ve yaratıcı ilişkiler kurabilen, özgüveni yüksek, eleştiriye karşı olgun, hoşgörülü, açık fikirli, toplumsal ve uyumlu bir birey olarak yetişir. Demokratik ailelerde yetişen çocuklar ebeveyn otoritesinden karşı bir korku beslememektedir, onlar tarafından sevildiğini hissetmekte ve fikirleri serbestçe ifade edebilmektedir. Bu çocuklar sosyal yönden ilişkileri iyi düzeyde olan çocuklardır (Olçay, 2008).

Demokratik tutum çocukta çaresizlik, yetersizlik, kararsızlık, kendine suçlama gibi olumsuz duyguların oluşmasını önleyen en sağlıklı ebeveyn tutumudur.

2.4.6. İlgisiz ve Kayıtsız Tutum

İlgisiz ve kayıtsız tutum anne babanın çocukla ilgilenmemesidir. Ailesi tarafından gerekli ilgiyi göremeyen çocuk kendini dışlanmış ve değersiz hisseder. Bu tutumu benimseyen ailelerde aile içi iletişim yok denecek kadar azdır. Aile üyelerinin her biri kendi dertlerine düşmüştür. Araştırmalar bu tutumun benimsendiği ailelerin çocuklarının saldırgan ve agresif eğilim taşıdıklarını ortaya koymaktadır. Yapılan araştırmalarda ilgisiz, kayıtsız tutumla yetişen aile çocuklarının yaşlılarıyla olan ilişkilerinde sorun yaşadıkları, bu çocukların okul başarılarının diğer çocuklara göre düşük olduğu ortaya konmuştur (Akt. Toksöz, 2010).

İlgisiz ebeveynler çocuk yetiştirme konusunda isteksiz oldukları kadar sorumluluk almak ve çocuk için zaman ayırma konusun da kayıtsız ve vurdumduymaz davranışlar sergileyen kişilerdir. İlgisiz anne babalar ebeveynlik rolünü benimseyememişlerdir, onlar için çocuğun varlığı da yokluğu da belli değildir. Çocuğun gelişimine yardım konusunda ilgili değildirler. Bu anne babaların özellikle çalışan ebeveynler ise çocukları ile geçirecekleri zaman ve enerjileri kısıtlıdır. Ayrıca ilgisiz anne babaların çocuğun yaşamı, çocuğun okul yaşantısı gibi konularda ilgisinin az olmasının yanı sıra çocuk kendi ile ilgili karar sürecine çok az katılmaktadırlar. Çocuğu kontrol etmede ve rehberlik etmede başarısızdırlar. Hayatları anne baba merkezlidir. Çocuk için neyin önemli olduğunu düşünmek yerine kendi ihtiyaç ve ilgilerini ön sıraya koyarlar. Bazen bu anne babalar çocuklarına karşı davranışlarını ihmalkârlık derecesine kadar getirebilirler (Bornstein ve Zlotnik, 2008).

Bu tutumdaki ebeveynler merkeze kendi istek ve ihtiyaçlarını koymaktadırlar. Çocukla geçirecekleri zamanlar dahi çocuğa duyulan ilgiden çok kendi duygusal ihtiyaçları odaklıdır. Çocuğun seviyesine inerek oyun oynayamadıkları için çocuğuyla az vakit geçiren bu ebeveynler, yaşı büyüyen çocuklarının kendilerine arkadaş olmasını bekleyebilmektedir. Oysa kayıtsız tutumları nedeniyle çocukları çoktan kendi dünyalarına çekilmiş ve ebeveynlerden uzaklaşmışlardır.

Şekil 2.1. Aile Tutumu ve Çocugun Kişilik Gelişimi

AİLE TUTUMU	Gelişen Çocuk Davranışı ve Kişiliği
Reddeden- Karşı Koyan Aileler	Pasif ve yönetilmeye hazır, saldırgan, uyum güçlükleri, güvensizlik duyguları, sinirli, kırıkcılıktan hoşlanan, utangaç, inatçı, uyumsuz
Aşırı Koruyan Aileler	İçe dönük, yönetilmeye hazır, güvensiz, saldırgan, kıskanç, uyumu güç, sinirli
Baskıcı Aileler	Bağımlı, utangaç, yönetilmeye hazır, kibar, düzenli, kendine yeterli, sosyal yetersiz, gergin, acımasız, kavgacı, ilgisi olmayan
Pasif ve Kabul Edici Aileler	Saldırgan, dikkatsiz, yönetilmez, bağımsız, kendine güvenli, sosyal ilişki kurucu, karşı koyucu
Dengesiz ve Uyumsuz Aileler	Saldırgan, nörotik, yönetilmez, bağımsız, kendine güvenli, sosyal ilişki kurucu, karşı koyucu
Hatalı Disiplin Uygulayan Aileler	Kötü uyumlu, saldırgan, karşı koyucu, kıskanç, suçla yönelik, nörotik
Uyumlu Aileler	Yönetilebilir, uyumlu
Sakin, Mutlu, Uyumlu Aileler	İşbirliğine yatkın, çok iyi uyumlu, bağımsız
Çocuğu Kabul Eden Aileler	Kabul görür, güvenli
Çocukla Oynayan Aileler	Güvenli, kendine güvenli
Mantıksal ve Bilimsel Yaklaşımlı aileler	Kendine yeterli, sorumlu, işbirliğine yatkın
Tutarlı Aileler	İyi uyum
Çocuğa Sorumluluk Veren Aileler	Uyumlu, kendine yeterli, güvenli

Kaynak: Aktaş, S. (2011), 9. *Sınıfta Anne Baba Tutumları ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya

2.5. Anne Baba Tutumlarını Etkileyen Faktörler

2.5.1. Anne Babanın Ruh Sağlığı

Yapılan araştırmalar göre sürekli mutsuz çocukluk yaşantıları anne babanın kendi evlilik yaşantılarında ciddi aile problemlerine, çocukları hırpalamaya, boşanma gibi evlilik temellerini sarsan durumlara zemin hazırladığı ortaya çıkmıştır. Olayları uzun dönem izleyen araştırma sonuçları, kötü çocukluk yaşamış ana babaların, planlama ve sorunlarla başa çıkma yeteneklerinden yoksun kaldıklarını, çocuklarının ihtiyaçlarına daha az duyarlı olduklarını ve çabucak öfkelenip ani tepkisel davranışlarda bulduklarını göstermiştir. Anne babalarında depresyon, anksiyete gibi ruhsal bozukluklar bulunan çocuklar ilerde kendileri anne baba oldukları zaman benzeri belirgin ruhsal bozukluklar ortaya çıkmış, bu çocuklar depressif, endişeli ve huzursuz anne babalar olmuşlardır. Ana babaların davranışı gerek içinde yaşadığı aile, gerek daha geniş sosyal çevreden etkilenir (Ekşi, 1990).

Bu doğrultuda sağlıklı nesillerin oluşması için en başta anne babaların sağlıklı aile ortamlarında yetişmesi, sağlıklı aile ortamında yetişmemiş ebeveynlerin ise psikolojik destek imkanlarından yararlandırılarak sağaltılması önem arzeder.

2.5.2. Anne Babanın Eğitim Durumu

İlköğrenime sahip olan anne babaların orta ve yüksek öğrenime sahip olanlara göre daha fazla aşırı koruyucu, rollünü reddetmesi, geçimsizlik ve sıkı disiplin tutum boyutuna sahip oldukları belirlenmiştir. Dolayısıyla az eğitime sahip olan anne babaların diğer anne babalara göre daha olumsuz tutumları benimsedikleri söylenebilir (Demiriz ve Öğretir, 2007).

Anne babanın eğitim düzeyi düştüğçe kendi aile tutumlarından etkilenerak ya da duygu durumları ve kişilik özelliklerine dayanan tutumlar sergiledikleri, eğitim düzeyi yükseldikçe çocuk gelişimi ve eğitimine yönelik kazanımların anne baba tutumlarında etkili olduğu söylenebilir.

Günümüzde akademik düzeyi ne olursa olsun tüm anne babalara yönelik aile eğitimi programları mevcuttur. Son dönemde ölkemizde de devlet politikaları kapsamında yaygınlaşan aile eğitimi ile aile tutumlarının çevresel faktörlerden arındırılarak sağlıklı tutumlara dönüştürülmesi için rehberlik hizmeti sağlanmaktadır.

2.5.3. Annenin Çalışma Durumu

Çalışma annenin ekonomik olarak sosyal destek kaynaklarından biridir. Çalışan anne geleneksel çocuk yetiştirme değerlerinden uzaklaşmakta ve demokratik tutum göstermektedir. Buna karşılık annenin işinden memnun olmadığı ve iş yerinde stres yaşadığı durumlarda çocuğu ile ilişkisi olumsuz etkilenebilir. Çalışan anne çocuğunu ihmal ettiğini düşünerek kendini suçlayabilir. Çocuğuna yeterince zaman ayıramamanın verdiği suçluluk duygusuyla bu duygudan kurtulmak için çocuğuna aşırı izin verici ya da aşırı koruyucu davranabilir (Şanlı, 2007).

Tüketim toplumu kültürünün bir yansıması olarak çoğu çalışan anne çocuğuna ayıramadığı zaman için hissettikleri suçluluk duygusunu gidermek için çocuğuna hediyeler ve maddi ödüllerle dönüş yapmaktadır. Klasik bir film senaryosu olarak bilinen zengin ama mutsuz genç hikayeleri tüketim toplumunda hiç de azımsanmayacak ölçüde ve gerçeklikte mevcuttur. Bu durumun çocuğun hayatına yansıması çoğu zaman herşeye sahip ancak tatminsiz, hayattan zevk alamayan, hayatına anlam katamayan bir breye dönüşmek olmaktadır. Aile ilişkilerinde bulamadığı ilgi ve sevginin yerine koyduğu metalar zamanla anlamı yitirmekte birey hayatın anlamını sorgulamaya başlamaktadır. Bu çocukların intihar eğiliminin yüksek olduğu toplumsal haber kaynaklarından gözlenebilen bir durumdur.

2.5.4. Ailenin Sosyo-Ekonomik Durumu

Sosyoekonomik yönden üst düzeyde olan anne babalar, alt düzeydekilere göre otoriteye daha az önem vermekte, daha az baskıcı olmakta, eşitliği, bağımsızlığı, girişimciliği daha önemli görmektedirler. Çocuklarıyla sözel iletişim kurmaktadırlar. İmkânların kısıtlı olduğu çevrede çocuğa ve çocuğun taleplerine karşı daha olumsuz yaklaşılmaktadır (Şanlı, 2007)

Bununla birlikte en yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerde çocuklar servet yönetimi adayları olarak küçük yaştan itibaren sorumluluk yüklenerek büyütülebilmektedir.

Ailenin yaşadığı sosyal çevre anne baba tutumlarında oldukça etkilidir. Toplumumuzda "mahalle baskısı" olarak tabir edilen kavram ailenin yaşadığı çevrenin değerlerine

uyumasını empoze eden iletişimsel bir etkidir. Çoğunca aile çocuklarının toplumsal normlara, adet, gelenek ve göreneklere uygun davranmasını bekler. Toplumun beklentilerinden uzaklaşan farklı seçimler yapan çocuklar sınırlanacak ve engellenecektir. Bu açıdan toplumsal tercihlerin ailenin tutumunu otoriter ve baskıcı olmaya zorladığı söylenebilir.

Düşük sosyo ekonomik statüye sahip anneler fiziksel cezaya daha sık başvurmakta, orta sınıf anneler açıklama, yalnız bırakma, sevgi göstermeme, tehdidi gibi yollara başvurmaktadır. Düşük sınıf aileleri çocuklarına buyrukçu davranmakta ve onlardan her söyleneni yapan itaatkar bir çocuk olmalarını beklemektedirler (Akt. Sertelin, 2003).

Çocukların aileden geç yaşlara kadar ayrılmaması toplumların refah düzeyinden de kaynaklandığı düşünülebilir. Kişi başına milli gelir düşük olduğu toplumlarda az gelir nedeniyle bireysel yaşama geçemeyen çocukların aile çatısının altında olması düşük birkaç gelirin birleşerek ailenin geçimine hizmet ettiği görülür.

2.5.5.Çalışmayan Anneler

Çalışmayan anneler çalışan ve emekli olan annelere göre daha fazla aşırı koruyucu ve sıkı disiplin kurma boyutuna sahip oldukları belirlenmiştir. Emekli olan annelerin çalışan ve çalışmayan annelere göre daha fazla aşırı koruyucu rollünü reddetmesi ve geçimsizlik boyutuna sahip oldukları belirlenmiştir. Annelerin öğrenim durumuna göre aşırı koruyucu, rollünü reddetmesi, geçimsizlik ve sıkı disiplin boyutlarında gözle görülür farkın olduğu bulunmuştur (Demiriz ve Öğretir, 2007).

Çalışmayan annenin hayatının merkezinde öncelikli olarak çocuklar ve evin bakımı gelmektedir. Annenin tüm dikkati çocukları üzerinde olduğunda, özellikle de her türlü ihtiyaçları hizmetkar bir tavırla anne tarafından karşılanıyorsa çocukların bağımsızlaşması ve kendi kendine karar alma süreçleri gecikmektedir.

2.5.6. Anne Babanın Kendi Yetiştirme Biçimi

Kendi çocukluk yıllarında engellenmiş bireyler, ana-baba olduklarında, eskiden kendilerine tanınmamış olan özgürlüklere çocuklarının sahip olmaları durumunda, bilinç dışı bir kıskançlık geliştirirler. Bu nedenle çoğu kez kendi ana babalarından gördükleri baskıcı yöntemlerle çocuklarını dizginleme, suçlama, aşağılama, engelleme yollarını denerler.

Böylelikle kendi uğradıkları engelleme durumunu kendi çocukları üzerinden denetim altında tutmaya çalışırlar. Anne ve babanın aşırı baskı altında yetişmiş olması, bazı durumlarda da çocuğuna karşı aşırı gevşek, kayıtsız ve yumuşak bir tutum içinde davranmalarına neden olabilir (Yavuzer, 2001).

Hoşgörülü bir ebeveyn çocuklarının talepleri karşısında "Biz sahip olamadık, onlar olsun." diyerek kabullenici ve cömert bir tutum sergileyebilirken, daha sert mizaçlı bir ebeveyn "Biz de sahip olamamıştık, onarında olmasın ne olacak." şeklinde bir tutum sergileyebilir. Kişilerin çeşitli olaylar karşısında gösterdikleri tutumlar bir yönüyle kişilik yapılarıyla ilgili, diğer bir yönüyle kendi ailelerinin onları yetiştirme tutumlarıyla oldukça yakın ilgilidir.

Yukarıdaki örneğe benzer şekilde bir ebeveyn aile içinde yoğun şiddet gördüğünde şiddeti kanıksayarak kendi çocuklarına da rahatlıkla şiddet uygulayabilmekteyken, çocukluğunda aynı şiddete aruz kalan başka bir ebeveyn ise bu yanlış tutuma tepkisini aşırı hoşgörülü bir ebeveyn tutumu sergileyerek ortaya koyabilmektedir.

2.5.7. Kültürel Değerler

Ana babaların çocuklarına karşı gösterdikleri tutumlar, içinde yaşadıkları kültürel özelliklerden büyük ölçüde etkilenmektedir. Örneğin, Avrupa, Amerika, Japonya gibi ülkelerde yani Doğu ve Batı toplumlarına annelerin çocuklarına karşı tutumları farklılık göstermektedir (Dönmezer, 1999)

Doğu toplumlarında aile ilişkileri nesillere yayılan yoğun bağlar ve içli dışlı olarak nitelendirilebilecek yoğun ilişkiler içerirken batılı toplumlarda aile kavramı daha çok anne baba ve çocuktan oluşan çekirdek aileyi betimlemektedir. Günümüzde batılı toplumlarda genel olarak çocukların 18 yaşından sonra ailelerden ayrılarak kendi hayatlarını idame ettirmelerinin beklendiği gözlenmektedir.

Batılı toplumlarda 18 yaşından sonra ayakları üzerinde durmaya teşvik edilen çocukların aksine doğulu toplumlarda özellikle kız çocuklarının evlenmeden aileden ayrılması hoşgörülmemekte, erkek çocuklar dahi evlenmediği sürece ebeveynleri ile yaşamlarını sürdürebilmektedir.

2.5.8. Çocuğun Doğum Sırası ve Yaşı

Ailenin ilk çocuktan beklentileri diğer çocuklara göre daha yüksek olmaktadır. Bu nedenle ilk çocuk daha olgun bir şekilde yetiştirilmekte, ona yetişkinmiş gibi davranılmakta ve çeşitli roller biçilmektedir. Küçük çocuklara daha az otonomi ve sorumluluk verilmektedir. Anne baba küçük çocuğa karşı hoşgörülü ve kabul eden bir tutum sergilerken, büyük çocuğa abi ve ya abla rolüne uygun davranması konusunda daha denetleyici davranmaktadır. Çocuk sayısı arttıkça aile çocuk yetiştirme konusunda daha fazla deneyim kazanmaktadır. Çocuk büyüdükçe kişiliği olgunlaşmakta ve ilişkiye daha aktif katılmaktadır. Bu durum annenin tutumlarını etkileyebilmektedir (Akt. Şanlı, 2007).

Güneysu ve Bilir, yaptıkları bir araştırmaya göre, çok kardeşi olan gençlerde hem anne hem de baba tutumlarının demokratik olmaktan uzaklaştığı ve buna bağlı olarak gençlerin kendilerini kabul ettirebilme düzeylerinin düştüğü bulunmuştur. Kardeş sayısına göre kendini kabul düzeyine bakıldığında 4 ve fazla sayıda kardeşi olan gençlerin kendini kabul düzeyinin ailenin tek veya 2-3 kardeşi olan gençlere göre daha düşük seviyelerde olduğu görülmüştür (Güneysu ve Bilir, 1991)

2.6. Anne-Baba Tutumları ile İlgili Kuramsal Açıklamalar

2.6.1. Psikodinamik Model

Psikodinamik modelde gelişimin temel tetikleyicinin biyolojik olduğu ve ebeveynin istekleri ile toplumsal beklentiler arasındaki sürtüşmelerin kaçınılmaz olduğu belirtilmiştir. Çocuğun libidinal ihtiyaçları ile aile çevresi arasındaki etkileşimin çocuğun gelişimindeki bireysel farklılıkları belirlediği söylenmektedir. Psikodinamik bakış açısındaki araştırmacılar genellikle ebeveyn çocuk arasındaki duygusal ilişkiyle ve onun çocuğun psikoseksüel, psikososyal ve kişilik üzerindeki etkisiyle ilgilenmişlerdir. Ebeveyn ile çocuk arasındaki duygusal ilişkilerin bir aileden bir diğer aile göre farklılık göstermesinin sebebi bireysel farklılıklar, ebeveyn davranışlarındaki farklılıklara bağlanmaktadır. (Yılmaz, 2000)

2.6.2. Davranışçı Model

Davranışçılar, yakın çevreden alınan pekiştiricinin çocuğun gelişimini nasıl şekillendirdiği ile ilgilenmişler ve davranışın tutumdan daha önemli olduğunu belirterek, ebeveyn

tutumlarını ebeveynlerin davranışları açısından gruplamışlardır. Çocuğun gelişimindeki bireysel farklılıkların çocuğun içinde bulunduğu öğrenme çevresindeki farklılıkları yansıttığı düşünüldüğü için, davranışçılara göre anne babanın davranış tutumu bu çevreyi tanımlayan davranış örüntüleridir. Hem psikodinamik hem de davranışçı model çocuğun sosyalleşmesinde ve kişiliğini geliştirmesinde, ebeveynin inançlarının ve çocuğun doğasının ebeveyn davranışlarının en önemli belirleyicileri olduğu görüşündedirler (Akt. Tire, 2011)

2.6.3. Baumrind'in Sınıflaması

Yılmaz (2000) betirttiğine göre, Baumrind okul öncesi dönemdeki çocuklarla ev ortamında yaptığı gözlemlerinde ve laboratuvar çalışmalarında anne baba ile çocuk arasındaki etkileşimi incelemiş ve çocuk yetiştirme konusunda ana-baba stili ile ilişkili 4 boyut belirlemiştir. Bunlar;

- Ebeveyn kontrolü,
- Ebeveyn-çocuk iletişimde açıklık,
- Olgunluk beklentisi ve bakım/destek boyutlarıdır.

Ebeveyn Kontrolü boyutu, anne baba tarafından konulan kurallara çocukların ne oranda uymak zorunda olduklarını gösterir. Ebeveyn Çocuk İletişiminde Açıklık boyutu, anne ve babaların verilecek kararlarda çocuklarının fikirlerine ve düşüncelerine ne derece saygı gösterdiklerini, dikkate aldıklarını, bu konuda çocuklarını ne derece teşvik ettiklerini ve çocuklarının davranışlarına sınırlar getiriliyorsa bunun nedenlerini nasıl ve ne oranda açıkladıklarını gösterir. Olgunluk Beklentisi boyutu, anne ve babaların çocuklarını zihinsel, sosyal ve duygusal alanda başarılı olmaları için ne derece teşvik ettiklerini ve cesaretlendirdiklerini gösterir. Örneğin yüksek olgunluk beklentisine sahip olan anne babalar çocuklarına, 'kendi yetenek ve çabalarıyla yapmayı öğrenmelisin' mesajını verirler. Bakım-destek boyutu, anne ve babaların çocuklarına bakarken ve onlarla ilişki kurarken ne derece yakın, sevecen, ilgili ve sıcak davrandıklarını gösterir. Baumrind, anılan dört boyutun kombinasyonlarına bağlı olarak 3 temel ana babalık davranış stili ortaya koymuştur. Bunlar otoriter, demokratik ve izin verici ana- babalık davranış stilleridir (Şekil 2.2)

Baumrind'e göre ebeveynlerin çoğu, çocuklarıyla olan iletişimlerinde bu davranışlardan birini daha belirleyici olarak benimser ve uygularlar.

Şekil 2.2. Baumrind'in Anne-Baba Tutumuna İlişkin Sınıflaması)

	Kontrol		Açık İletişim		Olgunluk Beklentisi		Bakım	
	Yüksek	Düşük	Yüksek	Düşük	Yüksek	Düşük	Yüksek	Düşük
Otoriter	*			*	*			*
Demokratik	*		*		*		*	
İzin verici		*	*			*	*	

Kaynak: Yılmaz, A. (2000), *Eşler Arasındaki Uyum ve Çocuğun Algıladığı Anne Baba Tutumu İle Çocukların, Ergenlerin, Gençlerin Akademik Başarıları ve Benlik Algıları Arasındaki İlişkiler*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

Otoriter ebeveynler, koydukları kurallara çocuklarının sorgusuz sualsiz uymasını ve itaat etmesini beklerler. Bu tür ailelerde çocuklar kurallara uymadığında cezalandırılır ve ebeveynler çocuklarıyla pek fazla iletişim kurmazlar, daha çok çocuklarından söylediği her şeyi sorgulamadan kabul etmesini beklerler. Demokratik ebeveynler çocuklarından olgun davranış göstermelerini beklerler ve aynı zamanda gerekli durumlarda kurallara uymasını isterler. Öncelikle sıcak ve ilgilidirler, sabırlı ve duyarlı bir şekilde çocuklarını dinlerler, aile içinde verilecek olan kararlarda çocukların da görüşünü alırlar. Bu tür ailelerde çocuk yetiştirmede akılcı ve demokratik bir yaklaşım izlenir. Hem ebeveynin hem de çocuğun hakları önemsenir. İzin verici ebeveynler çocuklarına çok fazla özgürlük verirler, çocuklarını hiçbir şekilde kontrol etmezler ve bazen de ihmale varan, vurdumduymaz bir hoşgörü ile davranırlar. Aynı zamanda çocuklarına karşı sıcak ve sevecendirler ve çocuklarının bütün kararlarını kendilerinin vermesini isterler. Bu tür ebeveynlerin çocukları günlük eylemlerini istedikleri zaman yaparlar. Örneğin istedikleri zaman yemek yerler, yatarlar, televizyon seyrederek ve sokağa oynamaya çıkabilirler (Akt. Tire, 2011).

2.6.4. Maccoby ve Martin'in İki Boyutlu Bakış Açısı Modeli

Yılmaz (2000), Maccoby ve Martin, Baumrind'den farklı olarak ana baba stilini duyarlılık (responsiveness) ve talepkarlık/kontrol (demandingness/control) olmak üzere iki boyutu ele almışlar ve bu iki boyutun kesiştiği noktada dört tür ana baba stili tanımlamışlardır.

Şekil 2.3. Maccobay ve Martin'in İki Boyutlu Bakış Açısı Modeli

		Duyarlık / Kabul -İlgi	
		Yüksek	Düşük
Talepkarlık/ Kontrol	Yüksek	Demokratik	Otoriter
	Düşük	İzin verici / Müsamahakâr	İzin verici / İhmalkâr

Kaynak: Yılmaz, A. (2000), *Eşler Arasındaki Uyum ve Çocuğun Algıladığı Anne Baba Tutumu İle Çocukların, Ergenlerin, Gençlerin Akademik Başarıları ve Benlik Algıları Arasındaki İlişkiler*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

İzin verici/hoşgörülü ebeveynler çocuklarına karşı sıcak ve ilgili davranırlar, çocuklarının davranışlarını çok az kontrol ederler yada hiç etmezler ve onların tek başlarına verdikleri kararları uygulamalarına izin veren bir tutum sergilerler. Genel olarak, hoşgörülü ebeveynlerin çocukları saldırgandırlar ve sorumluluk almaktan yoksundurlar. İzin verici ihmalkâr ebeveynler ise çocukları ile aralarında bir mesafe koyma eğilimi gösterirler, onlara ayıracakları zaman ve enerjileri yok gibidir, onlara karşı ilgisizdirler ve kayıtsızdırlar. Çocuklarını hiçbir şekilde denetlemezler. Bu ebeveynler anne baba olmanın çocuklarının sadece yiyecek ve giyecek gibi temel ihtiyaçlarını karşılamak olarak algırlar. Onlara duygusal açıdan yakınlık göstermezler ve onların okulla ilgili ya da okul dışı faaliyetleriyle ilgilenmezler (Akt. Tire, 2011).

2.7. İnternet'in Tanımı ve Özellikleri

Ortaya çıktığı günden bu yana küresel anlamda çok hızlı bir gelişim gösteren internet, dünya genelindeki bilgisayar ağlarını ve kurumsal bilgisayar sistemlerini birbirine

bağlayan elektronik iletişim ağıdır. İki veya daha çok sayıda bilgisayarın birbiriyle bağlantısı anlamına gelen bilgisayar ağlarının aralarında tekrar bağlantı kurmalarıyla oluşan, dünya çapında yaygın bilgisayar ağlarına dayalı bir iletişim sistemleri bütünüdür (İçel, 1998).

İnternet, dünya üzerinde mevcut milyonlarca ağın birbiriyle ortak bir protokol çerçevesinde iletişim kurmasını ve birbirlerinin kaynaklarını paylaşmasını sağlayan iki ya da daha fazla yerel ya da geniş alan ağı arasında kurulan kaynak kümesidir (MEB, 1999).

Bir başka deyişle internet, çok protokollü bir ağ olup birbirine bağlı bilgisayar ağlarının tümü olarak da tanımlanabilir. Birbirine bağlı bilgisayarlardan oluşan bir “bilgi ağı”, “bilgi Otobanı”dır (Gates, 1999). İnternetin temelleri, ABD ile Sovyetler Birliği arasında yaşanan soğuk savaş döneminde atılmıştır. Olası bir nükleer savaşta askeri iletişim sistemini kurmak ve ana bilgisayardaki bilgileri diğer bilgisayarlara aktarmak amacıyla gündeme gelen internet konusunda, ABD Savunma Bakanlığı’nın bir kurulusu olan ARPA (Advanced Research Projects Agency)’nın teknik desteği ile çalışmalara başlanmış ve 1969 yılında dört ayrı şehirdeki bilgisayar arasında bilgi aktarımları gerçekleştirilerek internet uygulamasının ilk adımı atılmıştır. Ardından ARPANET adı verilen askeri bilgisayar ağı kurulmuştur (Çağiltay, 1994).

Temelleri 1960'larda atılan internet fikri, 1970-1983 yılları arasında ARPANET projesi kapsamında laboratuvar ortamında denemeleri yapılmış, 1984-1995 yılları arasında ise tüm dünyayı kapsayacak bir şekilde uygulama alanı genişlemeye başlamıştır. Bu genişleme sürecinde internetin ticari boyutunun fark edilmesi de önemli bir etken teşkil etmiş ve internet sadece araştırmacılara ve hükümetlere yönelik bir ağ olmaktan çıkarak dünya yüzeyinde -1995 rakamları ile- 10 milyon bilgisayarı kapsayan büyük bir ağa dönüşmüş, 16 milyon kullanıcı internetin getirmiş olduğu kolaylıklardan faydalanmaya başlamıştır (Akgül, 2007).

Bu gün ise bu rakam milyarlarla ifade edilmektedir. İnsanoğlunun sınırsız yaratıcı fikirleri için yeni bir zemin meydana getiren internette her gün yeni olan bir şeyle karşılaşmak mümkün gözükmemektedir. Birçok fikrin yasama imkânı bulduğu internet doğum sürecinin ardından başlayan gelişme sürecini daha hala tamamlayabilmiş değildir (Akt. Hamarta,

2007). Çok farklı ihtiyaçları karşılayan İnternet'in temelde kullanılma amaçlarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- Bilgisayar ağına bağlı tüm bilgisayarla iletişim, elektronik posta almak/göndermek, sohbet, anında karşılıklı bilgi alışverişinde bulunmak,
- Bilgi, makale, teknik rapor, araştırma konuları gibi sınırsız kaynağa erişim,
- Herkese açık yazılımlara ücretsiz erişim,
- Kitap, konferans, duyuru ve kayıt işlemleri,
- Bilgi bankalarına ve arşivlere erişim,
- Kütüphane kataloglarına ulaşım,
- Giyim, mobilya, elektronik vb. ürünlerin alışveriş,
- Uçak ve diğer yolculuk biletleri için rezervasyon yapabilmek,
- Tüm Bankacılık işlemleri, Çeşitli resmi başvuru ve işlemler,
- Konuyu uzmanların adreslerine ulaşıp iletişim olanağı,
- Günlük gazeteleri okumak ve televizyon haberlerini izlemek.

Sonuç olarak İnterneti, dünyanın farklı coğrafi yerlerinde bilgisayarların birbirlerine bağlanarak oluşturdukları ve milyonlarca kullanıcının aynı anda veya farklı zamanlarda kullandığı bir buluşma noktası, iletişim ağı veya ağlar ağı olarak tanımlamak mümkündür (Yalçın, 2003).

Farklı coğrafyalarda ki milyonlarca bilgisayarı birbirine bağlayan küresel bir ağ olan internetin temel özelliklerini altı ana başlıkta toplayabiliriz:

- Merkezlessiz: İnternet üzerinde belirli sabit bir merkez bilgisayar bulunmamaktadır. Bilgiler internet üzerinde veri paketleri halinde değişik yollarla aktarımı sağlanmaktadır. İnterneti bazı makineleri kapatarak kullanılmaz duruma getiremeyiz. Bunun sebebi bir askeri proje olarak tasarlanmasından kaynaklanmaktadır.
- Özgür: İnternet kullanımına Çeşitli yasaklar getirilmeye çalışılsa da kullanıcılar çeşitli yollarla bu yasakları delebilmektedir. Buna en güzel örnek bazı Orta Doğu ülkelerinde yasaklanmış olmasına rağmen sosyal paylaşım ağlarına çeşitli yollardan ulaşılması.

- Küresel: İnternet yayın alanı belirli bir coğrafi konum veya mekanla ile sınırlı değildir. Radyo veya televizyon gibi belirli bir yayın alanı olmadığı gibi Türkiye’de yayınladığımız bir siteye dünyanın her yerinden ulaşılabilir.
- Dinamik: Kullanıcılar da ziyaret ettikleri sitelere çeşitli yorumlar yaparak katkı yapabilmektedir. Örnek olarak internet üzerinden yayınlanan bir gazeteye okuyucular anında yorum yazabilmektedir.
- Sınırsız: Bazı internet sitelerine ulaşım yasaklansa bile internet ülke sınırları ile sınırlanamaz. Örnek; ülkemizde bir dönem yasaklı siteler arasına giren “youtube” sayfasına Proxy server üzerinden bağlanmak ya da Dns ayarlarını değiştirmek suretiyle kolayca ulaşılabilir.
- Asenkron: Televizyon veya radyo yayınları gibi insanların aynı anda aynı yayını izlemesi veya dinlemesi zorunluluğu yoktur, kullanıcı kendi tercihini yapabilmektedir. Herhangi zaman sınırlaması olmaksızın yayın dünyanın her yerinden izlenebilir (Civelek, 2009).

İnternete erişim hızla her geçen gün artarak devam etmektedir. Bilgisayar donanımı ve internet iletişim maliyetlerinde süregelen düşüşler ve iletişim hızının artması ile birlikte internet sitelerine ulaşımın kolaylaşması yanında İnternette bilgi dağılımı ve kullanımında yeni ufuklar açan yazılım ve araçların geliştirilmesi İnternet kullanımının giderek artmasında önemli rol oynamıştır (Duru, 2005).

2.8. Türkiye’de İnternet’in Gelişimi

İnternete erişim olanaklarının giderek yaygınlaşmasıyla birlikte ülkemizde 1995 yılında Bilkent ve Boğaziçi Üniversiteleri, 1996 yılında da İstanbul Teknik Üniversitesi internete bağlanmıştır. 1993–96 yılları arasında, birçok üniversitemiz ve zamanla birçok kamu kurum ve kuruluşları da ODTÜ üzerinden internet erişimine sahip olmuştur. Zamanla, internet servisi alan özel kuruluşların sayısı da sürekli artmıştır (Kaya, 2001).

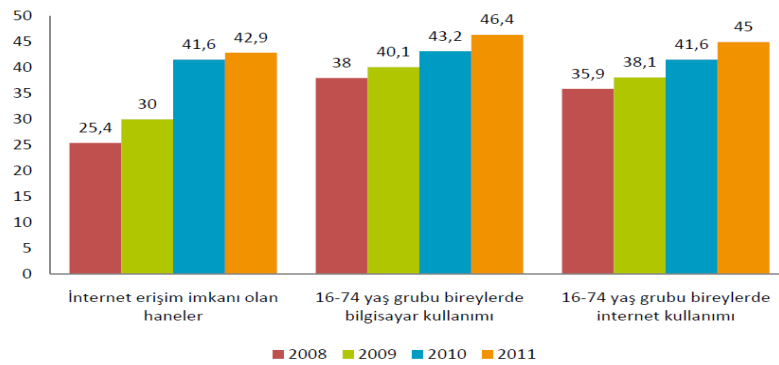
Türkiye’de ilk geniş alan ağı 1986 yılında tesis edilen EARN (European Academic and Research Network) / BITNET (Because It's Time Network) bağlantılı TUVEKA (Türkiye Üniversiteler ve Araştırma Kurumları Ağı)’dır. İlerleyen zamanlarda bu ağın hat kapasitesinin talebin altında kalarak yetersiz kalması ve teknolojik acıdan ihtiyaçlara cevap verememeye başlaması üzerine, 1991 yılının sonlarına doğru ODTÜ ve TUBİTAK,

internet teknolojilerini kullanan yeni bir ağın tesis edilmesi yönünde bir projeye başlamıştır. Bu çerçevede ilk deneme bağlantısı 1992 yılının ekim ayında X.25 zerinden Hollanda'ya yapılmış, PTT'ye (Türkiye Posta Telefon Telgraf İşletmesi) 1992 yılında yapılan başvurunun neticeye ulaşmasını takiben, 12 Nisan 1993'te de 64 Kbps kapasiteli kiralık hat ile ODTU (Ortadoğu Teknik Üniversitesi) Bilgi İşlem Daire Başkanlığı sistem salonundaki internet yönlendiriciler kullanılarak, ABD'de NSFNet'e (National Science Foundation Network) bir protokol üzerinden Türkiye'nin ilk internet bağlantısı gerçekleştirilmiştir (Altun, 2003).

Türkiye'de "tr" uzantılı İnternet adresleri (domain name-alan adı) ODTÜ tarafından verilmekte olup, com.tr alabilmek için ODTÜ'nn ilgili birimine çeşitli belgeler sunmak zorundasınız. İnternet adresi alan kuruluşların isimleri ve IP adresleri ODTÜ'nn sayfalarında bulunmaktadır (Gürcan, 1999). Başlangıçta internet, tüm dünyada olduğu gibi lkemizde de bilgi aktarımı amacıyla kullanılmıştır. Dünyadaki gelişmelere paralel olarak 1995yılından itibaren Türk girişimcileri de interneti, e-posta ve diğer servisleriyle, özellikle tanıtım ve pazarlama amaçlı kullanmaya başlamışlardır (Güvenir, 2005).

Günümüzde internet, özellikle ADSL'in geçmiş yıllara göre ucuzlaması ve yaygınlaşmasıyla kullanımı giderek artmıştır. Son yıllarda okullara sağlanan internet bağlantıları özellikle rgenci ve öğretmenlerin interneti daha çok kullanmasına neden olmuştur. Bugün internet üzerinden verilen tüm bankacılık hizmetleri, online yapılan alışverişler, forumlar, her sektör ve iş sahasında hazırlanmış web sayfaları interneti giderek daha cazip hale getirmektedir (TUIK, 2011)

şekil 2.4. Türkiye'deki İnternet Kullanımına İlişkin Temel Göstergeler

Kaynak: TÜİK (2011), *Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni, Sayı: 170*

Bütün bu gelişim süreci, erişimin hızlı ve ucuz olması; GSM (Global System for Mobile Communications: Mobil iletişim için küresel Sistem) operatörlerinin de cep telefonu vasıtasıyla internet hizmetinin vermeleri ve bilişim teknolojilerinin gelişmesi ile birlikte cebe kadar giren internet teknolojiler de kayda alındığında günümüz Türkiye’inde internet kullanıcıları artık on milyonlarla ifade edilmektedir (Akt. Hamarta, 2007).

Bayır ve Numanoğlu’nun (2009) ilköğretim öğrencilerinin internet kullanım saptaması ile ilgili yaptıkları araştırmada öğrencilerin yarıdan fazlasının kendi odalarında bilgisayarının bulunduğunu ve yaklaşık üçte birinin her gün bilgisayar kullandığını, bunun yanında neredeyse tamamının internette yararlandığını ve ortalama günde 2 saat interneti girdiklerini ifade etmişlerdir. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre nispeten interneti daha çok kullandıkları belirlenmiştir. Kayda değer bir diğer sonuç ise erkek öğrencilerin internetin bağımlılığa neden olduğunu ifade etmeleridir.

2.9. İnternet’e Yönelme Nedenleri

Ergenlik, çocuklukla yetişkinlik arasında kalan bir ara dönem olarak tanımlanabilir. Gençlik belirli bir yaşla sınırlı olmayan bir hayat dönemidir. Bununla birlikte gençlik kelimesi ergenlik yerine kullanılabilir. Buluş (ergenlik) ergenliğin baslarındaki biyolojik-cinsel gelişme dönemidir (Kulaksızoğlu, 2002,). Genellikle 12-15 yaş arası, ergenlik gelişmesini içine alan ilk gençlik donemi, 15 ile 21 yaş arası asıl gençlik dönemi, 21-25 yaş arası da uzamış gençlik olarak tanımlanır (Akt. Hamarta, 2007).

Ergenlerin interneti aşırı kullanıma ve bağımlılığa sürükleyen nedenleri üzerinde duran araştırmalar incelendiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır: Young vd. (2004), ergen ya da genç bireylerde interneti kötüye kullanmaya sebep olan etkenleri ücretsiz ve sınırsız internet erişimine sahip olma; başka sosyal etkinliklerin olabileceği unutulup sadece interneti düşünme; bireyin internet erişimine ailesi tarafından bir kontrol edilmeyişi ya da engelin bulunmayışı; internetteki etkinliklerin aileden gizlenebilmesi; gerçek hayattaki korku, takıntı ve kusurların internette gizlenip farklı bir kimliğe bürünebilme imkanı vb. şeklinde sıralamaktadır.

İnternet bağımlılığına neden olan bir takım psikolojik ve sosyolojik etkenlerin dışında internet teknolojisinin sunduğu bahis sitelerinde kumar oynamak, sohbet, oyun vb. olanaklardan kaynaklanan bir takım etkenler de mevcuttur (Gönül, 2002).

Bütün bunlar kayda alındığında İnternet bağımlılığı kullanım amacı, kullanım miktarı, psikolojik ve sosyolojik birçok nedene bağlı olduğu görülmektedir. Bunlar:

- İnternete erişimin kolay olması, ucuz erişim imkanlarının olması, internetin yüksek hızı internet bağımlılığını tetikleyen ve bağımlılığa yakalanma riskini artıran nedenlerden sayılabilir (Greenfield, 1999). İnternetin bu derece yaygın olarak tercih edilmesinin ve kullanılmasının en önemli sebeplerinden biri, kolayca ve günün her anında ulaşılabilir olmasıdır. Çünkü insanlar boş zamanlarını değerlendirebilmek için, çoğunlukla kolay ulaşabilecekleri ve uygulayabilecekleri etkinlikleri tercih etmektedirler (Bayraktutan, 2005).
- Çalışmasında, internette sohbet etmek ile bağımlılık arasında doğru orantılı bir ilişki belirlemiştir. Bir bakıma bireylerin internetteki sohbet süreleri arttıkça, internet bağımlılıkları da artmaktadır (Akt. İnan, 2010). Young (1996) çalışmasında bağımlı kullanıcıların sohbet odalarını diğer bağımlı olmayan kullanıcılara oranla çok daha fazla kullandıklarını saptamıştır. Başka çalışmalarda da internet bağımlılığı ve internet üzerinden yapılan sohbet arasında doğrudan bir ilişki olduğu belirtilmekte ve bağımlılığa yol açtığı düşünülmektedir (Thatcher ve Goolam, 2005). İnternet kullanıcıları arasında “chat” olarak da ifade edilen kelimenin Türkçe’de ki karşılığı sohbet etmektir. İnternet üzerinden sohbetin kullanılmasının amaçları arasında; bireylerin yeni arkadaşlıklar kurma isteği, bilgi alış-verisinde bulunma, eş arama, günlük yaşamda cinsellik vb. elde edilemeyen isteklerin internet aracılığıyla giderilebilme düşüncesi, iletişim kurma ihtiyacı, çevresindekilerle ilişki kuramayan bireylerin hem kişilik hem de fiziksel kusurlarını gizleyebileceği bir ortam olması, çevreye uyum sağlama vb. nedenlerle açıklanabilir (Yıldız, 2005).
- Bilgisayar oyunları hakkındaki araştırmaların bir çoğunda, oyun oynama sebepleri şöyle sıralanır: Merak etme, can sıkıntısı, stresten kurtulma, öfke ve kızgınlıktan kurtulma, zaman doldurma, başarısızlık duygusundan kurtulma (Toksöz, 1999).

Birey oyun üzerinde harcadığı zamandan dolayı çoğu zaman dinlenme ve yeme ihtiyacını giderememektedir. bu sebepten ötürü çeşitli sağlık problemleri ile karşı karşıya kalabilmektedir (Huang, 2004). Bilgisayar oyunları bireyleri hayal dünyalarında yaşatarak; gerçek dünyada yapamadıkları ya da mümkün olmayan hayal ürünlerini gerçekleşmesini sağlayabildikleri bir ortam sunma; bireylerin duygularını harekete geçirerek, heyecan ve merakını tahrik etmek; kazanma tutkusunu tattırma ve oyunun hakim olabilme şansını verme gibi nedenlerle özellikle gençlerin ilgisini çekebilmektedir (Akt. İnan, 2010).

- İnternet üzerinden oynanan bahis ve kumarların internet bağımlılığı konusunda büyük rol oynadığı düşünülmektedir. İnternetin yer ve zamandan bağımsız olması, kolay bir şekilde erişilebiliyor olması, bireyin kimliğini gizleyebilmesi vb. sebepler internet üzerinden oynanan kumarları ve bahis oyunlarını daha da cezbedici ve kolay kılmaktadır. Ergenlerde daha çok spor karşılaşmaları ile ilgili bahis sitelerini kullanmakta bu amaçla kullanımın internet bağımlılığının oluşmasında ya da bağımlılığın gelişmesinde önemli bir neden olduğu görülmektedir (Akt. İnan, 2010).
- İnternet bağımlılığının önemli sebeplerinden biri de herhangi bir kontrol mekanizmasının ya olmaması ya da yetersiz kalmasıdır. Bu kontrol mekanizmasını bireyin kendisi gerçekleştirebileceği gibi ailesi ya da çevresi tarafından da gerçekleştirilebilir. özellikle gençlerin evdeki internet kullanımı ailesi tarafından getirilen sınırlamalar varsa ya da evde internete erişemiyorlarsa internet kafelere gittikleri gözlenmektedir ki özellikle Türkiye’de internet kafelerin çocuklar ve ergenler tarafından çok sık kullanılan internet erişim noktalarıdır. Asıl sorun olan konu ise internet kafelerde yeterli düzeyde bir kontrol mekanizmasının olmayışıdır (Akt. İnan, 2010).
- Bireyin toplumdan uzaklaşmasını ifade eden yabancılaşma, internet bağımlılığı ile bağlantılı olarak problemleri davranışların anlaşılması için önemli bir kavram olup, yabancılaşma ile çevresine ve ailesine karşı başlayan duyarsızlık internet bağımlılığının ilişkili olduğu düşünülmektedir (Bölükbaş, 2003)

- İnternet bağımlılığı ile ilişkili olduğu düşünölen önemli kavramlardan birinin de bireyin sosyalleşme ihtiyacı olduğu söylenebilir (Esen, 2007). İnternet teknolojisinin gelişmesiyle birlikte internet başında geçirilen zaman süresi artmıştır. Toplumun en küçük sosyal örgütü olan aile, bireyi sosyalleştiremezse birey bu ihtiyacını onun için başka ortamlar olan internette arayacaktır. Bu anlamda, ailenin temel fonksiyonlarından biri de çocuğunu sosyalleştirmesidir (Celkan, 2005). Birey elektronik postalar, sohbet odaları, tartışma forumları ve çevirim-içi oyunlar aracılığıyla sanal bir sosyalleşmeye ağı ile sosyalleşmeye çalışmaktadır (Grohol, 1999).

2.10. Bağımlılık

Bağımlılık kavramı ile ilgili bir araştırma yapıldığı zaman karşımıza farklı tanımlar çıkmaktadır. Bu tanımlara göre bağımlılığın iki temel düzeyde incelendiği görölmektedir; Bunlar madde bağımlılığı ve bir davranışa olan bağımlılık (Akt. Döner, 2011).

Köknel (1998), Madde Bağımlılığı'nı, "bireyin bir besin ya da uyuşturucu madde karşısında ret edemez bir şekilde bağımlı duruma gelmesi" olarak tanımlamaktadır. Çay, kahve, sigara, çikolata, uyuşturucu maddeler, alkol gibi maddelere bağımlılık genel olarak madde bağımlılığı kavramı altında incelenmektedir. Bir Davranışa Bağımlılık ise, belirli bir davranışın, normal dışı bir düzende sıklıkla sergilenmesi sonucu bireyin bedensel, psikolojik ve toplumsal yapı ve işlevlerinde tutarsızlığı, düzeninin bozulması ve ortama uyum sağlamak konusunda zorluk çekmesi şeklinde tanımlanabilecek bağımlılık türüdür.

Davranışçı yaklaşım, bağımlılığı pekiştirme ve bireyin kendi davranışlarının sık sık yapması ile ilişkilendirmekte ve bir anlamda bağımlılık örüntüsünün ve bağımlılığın ortaya çıkmasına sebep olan davranışların 'sıklık' yönüne dikkat çekmektedir. Gösterilen davranışın sıklığı ve düzenli hale gelmesi, bağımlılık tanımlarında ortak kabul gören bir değişken olmakla birlikte, göz önüne alınması gereken tek değişken olarak ta görölmemektedir (Zereyak, 2008).

İnternet bağımlılığına birden çok yönden bakılması gerektiğini belirtmiştir: Klavye kullanımı, sanal da olsa bir iletişim ortamına girme, (chat, epostalar, bültenler, oyunlar) yüz yüze ilişkinin olmaması, internet'teki çeşitli içerikler (pornografi), internet'in patolojik kullanımdaki değişik açılarıdır (Akt. Gönöl, 2002).

Bağımlılığın temel bileşenleri dikkati çekme, duygu durum değişikliği, tolerans, geri çekilme belirtileri, çatışma ve nüksetmedir. Griffiths'e (1999) göre bu altı ölçüte uyan bağımlılığın temel bileşenleri aşağıda şu şekilde açıklanmıştır (Akt. Döner, 2011):

- Dikkati çekme (Salience): Belirli bir eylem kişinin yaşamında en önemli durum haline geldiğinde ortaya çıkar. Bu durum düşünceleri (zihinsel meşguliyet), duyguları (şiddetli istek) ve davranışları (sosyalleşmiş davranış bozulmaları) etki altına alır. Mesela, internet kullanıcıları, gerçekte çevrimiçi olmasalar bile bir sonraki çevrimiçi olacakları zamanı düşüneceklerdir.
- Duygu durum değişikliği (Mood modification): Bu durum, belirli bir faaliyet ile uğraşmanın sonucunda kişinin belirttiği kişisel deneyimlere işaret eder ve bir başa çıkma stratejisi olarak görülebilir. Örneğin, bu kişiler internete girdiklerinde duygusal olarak bir canlanma ya da saatlerce çevrimiçi kaldıklarında kaçma ya da kayıtsız kalmanın sakinleştirici etkisini hissederler.
- Tolerans: Aynı etkinin gösterilebilmesi için belirli bir talkım aktivitelerin miktarındaki artma sürecidir. Örneğin, bir internet kullanıcısının başlangıçta daha az sürede elde ettiği duygu durumunu elde edebilmesi için çevrimiçi kaldığı süreyi arttırması gerekmektedir.
- Geri çekilme Belirtileri (Withdrawal symptoms): Belirli bir eylem devam etmediğinde, engellendiğinde ya da aniden kesildiğinde ortaya çıkan, hoş olmayan duygular ya da fiziksel tepkilere sebep olan etkilerdir. Örneğin, bir internet kullanıcısı çevrimiçi olması engellendiğinde, titreme, karamsarlık ve sinirlilikten yakınabilir.
- Çatışma (Conflict): Bağımlı kişilerin, çevresindekiler arasındaki kişilerarası çatışmaları, iş, sosyal yaşam, hobiler ya da ilgiler gibi çeşitli faaliyetlerinde olan çatışmalar ya da kişinin kendi kişisel özelliklerinden dolayı meydana gelen içsel çatışmalarına işaret eder.

2.11. İnternet Bağımlılığı Kavramı

Genel olarak tanımlandığında internetin aşırı kullanılması isteğine engel olunamaması, internete bağlı olmadan geçirilen zamanın önemsizleşmesi, yoksun kalınmasından dolayı kişinin aşırı sinirlilik halinin artması ve saldırganlığın ortaya çıkması, kişinin iş yaşamı, sosyal ve ailevi hayatının gün geçtikçe bozulması olarak tanımlanan aşırı ve problemlili

internet kullanımını davranışını açıklamak için kullanılan kavramlar üzerinde inceleme yapan araştırmacılar fikir birliği sağlayamamışlardır (Akt. Esen, 2010)

Bağımlılık denilince genellikle akla gelen sigara, alkol ve uyuşturucu maddelere bağımlılıktır. Bu yaygın görüőe karşın günümüzde diğer bazı davranışlarında (kumar oynama, bilgisayar oyunu oynama, aşırı yeme gibi) bağımlılık yaratabileceği görüőü giderek geçerlilik kazanmaktadır (Griffiths, 1999).

Araştırmacılar özellikle sosyalleşmede internet üzerindeki kişinin sahip olabileceği avantajları vurgulamaktadır. İnsanların gerçek hayatta kurmayı başaramadığı ilişkileri internet üzerinden kurabilmesi, diğer insanlarla herhangi bir risk almadan iletişime geçebilmesi, özgürce düşüncelerini söyleyebilmeleri, duygularını ifade edebilmeleri; kendilerini gizleyerek, örneğin nasıl olmayı istiyorlarsa kendilerini öyle göstermeleri, gerçek kimliklerini saklayabilmeleri, istedikleri zaman iletişime girebilmeleri interneti çekici kılan sebepler sayılabilir (King, 1996).

Griffiths (1999)'e göre teknolojik bağımlılıklar; kimyasal olmayan davranışsal bağımlılıklar kapsamında ele alınmakta olup, insanın makine ile olan etkileşimine dayanır. Bağımlılıklar televizyon izleme gibi pasif bir teknolojik bağımlılık şeklinde olabileceği gibi, bilgisayar oyunları oynama gibi aktif bir bağımlılık şeklinde tezahür edebilir. Bu davranışların genellikle bağımlılık oluşturucu uyarıcı ve pekiştirici özellikleri vardır (Akt. Arısoy, 2009). Davranışsal bağımlılıklar da alkol-madde bağımlılıklarda fiziksel ve psikolojik sonuçlar aynıdır. Her iki bağımlılık durumunda birey zihinsel meşguliyet, duygu durum değişkenliği, tolerans, yoksunluk, çatışma ve tekrarlama özelliklerini gösterir (Griffiths, 1999).

İnternet üzerinden çevrimiçi (online) oyun oynamanın dopamin salgısının salgılanmasına yol açtığını saptayan araştırmacılar bu durumun bağımlılık geliştirilmesinde etkili olan önemli bir nöro-kimyasal olay olduğunu belirten araştırmaların varlığı da bağımlı internet kullanımını, internet bağımlılığı kavramını kullanarak ele alan araştırmacıları desteklediği düşünölmektedir (Akt. İnan, 2010).

Young'a göre (1996) bağımlı internet kullanımı olan kişilerde davranışsal kontrol bozukluğu bulunmasından ve bu tür davranışsal dürtü kontrol bozukluğunun da alkol ve uyuşturucu kullanmak gibi kimyasal herhangi bir madde alımını da içermemesinden

hareketle bu tanıma en çok uyan kumar oynama bağımlılığıdır. Kumar oynama bağımlılığı tanı ölçütleri patolojik olarak internet kullanımına uyarlanmış ve internet bağımlılığı için ilk ciddi, kapsamlı tanı ölçütlerini oluşturarak yayınlamıştır (Greenfield, 1999).

Davis (2001)'e göre yeni teknolojik gelişmelerle ilgili olumlu deneyimler, bireyleri söz konusu teknolojiyi kendi günlük yaşamlarında kullanmaya devam etme davranışını pekiştirmektedir. Olumlu deneyimler bireyin daha önce deneyimlediği olumlu pekiştireçlerdir. Okul yaşantısı boyunca çerçevesinde ödev hazırlamak, araştırma yapmak için internet kullanan ergenlerinde elde ettikleri olumlu sonuçlara, deneyimlere bağlı olarak internet kullanımını pekişebilmektedir.

2.12. İnternet Bağımlılığı Tanı Kriterleri

2.12.1. Young Kriterleri

Young (1996), internet bağımlılığı için tanı ölçütlerini DSM-IV'te yer alan ve internet bağımlılığına en yakın bozukluk olduğunu düşündüğü patolojik kumar oynama kriterleri üzerinden hareket ederek oluşturmuştur. Young'ın tanımladığı 8 kriterden 5 tanesinin yaşanması durumunda kişi bağımlı olarak tanımlanmaktadır (Akt. Esen, 2010).

Young (1996) tarafından ortaya konan tanı ölçütleri şu şekildedir;

- İnternet ile ilgili aşırı zihinsel uğraş ve interneti akıldan çıkarmama(sürekli oynayacağı oyunu düşünme ve internet oyunlarında level atlama takıntısı ve endişesinde olma)
- Doyuma ulaşmak için giderek daha fazla oranda internet kullanma ihtiyacı duyma,
- İnterneti kullanımını kontrol etme konusunda başarısız girişimler yaşama.internet kullanımını azaltamama ve ya bırakamama.
- İnternet kullanımının azaltılması ya da tamamen bırakılması durumunda kişide meydana gelen huzursuzluk, çökkünlük, kızgınlık duygusu.
- Başlangıçta planlanandan daha uzun süre internette kalma,
- Aşırı internet kullanımı nedeniyle kişinin aile, okul, iş ve arkadaş çevresiyle sorunlar yaşamaya başlaması, eğitim veya kariyer ile ilgili bir fırsatları tehlikeye atması ya da kaybetmesi,
- İnternet de kalış süresi ile ilgili aile bireyelerine, terapisteye yalan söyleme,

- İnterneti kendi kişisel problemlerden kaçmak veya olumsuz duygulardan (örn: çaresizlik, suçluluk, anksiyete, depresyon) arınmak için kullanma.

Young (2000), internet bağımlılığını tanımlarken çeşitli davranış ve dürtü-kontrol bozuklukları ışığında özelleştirerek 5 ana kategoriye ayırmıştır.

Bunlar:

- Cyber cinsel bağımlılık: Yetişkinlere yönelik sohbet odalarına ya da cinsel içerikli sitelere bağımlılık.
- Cyber-ilişkisel bağımlılık: İnternette edinilen arkadaşlara aşırı bağlanma.
- İnternet zorunluluğu: İnternette maddi ve manevi hayatını etkileyecek şekilde aşırı kumar oynama, alışveriş yapma.
- Fazla bilgi yükleme: Kompulsif davranışlar göstermek, web’de dolaşma veya veri araştırmaları.
- Bilgisayar bağımlılığı: aşırı bir şekilde günlük aktivitelerin bile geri plana atılarak bilgisayar oyunu oynama (örneğin, Doom, Myst veya Solitaire).

2.12.2. Goldberg Kriterleri

İki DSM-IV tanısı internet bağımlılığını tanımlanmaya çalışılmış olup, bunlardan birincisi “madde kullanımı ile ilişkili bozukluklar” ikincisi ise “başka yerde sınıflandırılmamış dürtü kontrol bozuklukları” içinde yer alan “Patolojik Kumar Oynama”dır. “İnternet bağımlılığı” ilk defa 1996 yılında Goldberg tarafından DSM-IV’te yer alan madde bağımlılığı ölçütlerinden yola çıkılarak tanımlanmıştır (Goldberg, 1999).

Goldberg’e göre:

On iki aylık bir dönem içinde herhangi bir zaman ortaya çıkan aşağıdakilerin 3’ü veya daha fazlasıyla kendini gösteren, klinik olarak belirgin bir bozulmaya yada sıkıntıya yol açan uygunsuz internet kullanımı:

Aşağıdakilerden biriyle tanımlanabilen tolerans gelişim seyri.

- Belirgin olarak artmış internet kullanım süresi ile istenen keyfin alınabilmesi
- Aynı sürelerde sürekli olarak internet kullanımı ile alınan keyifte azalma olması
- Yoksunluk gelişmesi sonucu aşağıda tanımlanan belirtilerin ortaya çıkması. Aşağıdakilerden en az iki tanesinin ağır ve uzun süreli internet kullanımı sonunda

ortaya çıkması (1 ay içinde ortaya çıkabilir) ve kişilerin bunlardan dolayı iş, sosyal yaşam ve önemli işlevsel alanlarda sıkıntı yaşaması.

- Psikomotor ajitasyon
- Bunaltı
- Ruhsal sıkıntı
- İnternet ile ilgili takıntılı düşünceler
- İnternette yapacakları ile ilgili hayal kurma
- İstemsiz bir takım hareketler yapma örneğin parmak uçlarını isteyerek ya da istemeyerek tuşlara basma hareketi yapmak.
- İçinde bulunduğu sıkıntılı durumlardan kurtulmak için internete bağlanma
- Genellikle planlandığından daha uzun süreler internet kullanımı vardır.
- İnternet kullanım bağımlılığından kurtulmak için veya denetim altına almak için sürekli bir çaba ve bu çabaların boşa çıkma durumlar.
- İnternet ile ilgili faaliyetlere (alışveriş yapmak, film izlemek, web tarayıcıları ve programları denemek vb.) çok uzun süreler ayrılır.
- Toplumsal etkinlikler veya boş zamanları değerlendirme çalışmaları internet kullanımı nedeniyle bırakılır.
- İnternet kullanımı, sebep olduğu sorunlara rağmen devam edilir.(uykusuzluk, evlilik problemleri, işe geç kalma, dikkatini toplayamama vb.)

2.12.3. Suler Kriterleri

Suler sağlıklı ve problemlili internet kullanımının 8 kriterle ayırt edilebileceğini öne sürmüştür. Bu kriterler;

- İnternette karşılanmaya çalışılan ihtiyaç ve süresi.İnternetteki karşılanmaya çalışılan ihtiyaç sayısının artmasıyla internette geçirilen süre ve internetin önemi de o oranda artış göstermektedir. Kimi İnternet kullanıcıları fiziksel, kimisi kişisel,kimisi de manevi ihtiyaçlarını karşılamaya çalışıyor .
- Kişinin karşılanmamış ihtiyaçların sebep olduğu yoksunluk duygusunun şiddeti ve derecesi.İhtiyaçları ne kadar bastırılır ya da inkar edilirse, kullanıcı ihtiyaçlarını karşılamak daha farklı yollar arama çabasına girer .İnternet bu ihtiyaçların gerçek hayatta olduğundan daha kolay karşılandığı bir mecradır.

- İnternetteki faaliyetin türü. İnternet etkinliklerinin niteliği ne kadar çoksa, kullanıcı da interneti fazla sayıda ihtiyacını karşılamak için kullanmak ister. İhtiyaçları etkileyişleri bakımından çok fazla çeşitlilik gösteren internet faaliyetleri kullanıcılara daha çekici gelebilir.
- İnternetin kullanıcının gerçek hayattaki işlevselliğine etkisi. İnternette kalış süresinin artması fiziksel sağlık, iş performansı ve toplumsal ilişkilerde işlevsellik etkilenmiş olabilir. İnternet kullanımına bağlı bozulmuş günlük ilişkilerin sayısı ve bozulmanın maddi ve manevi boyutu patolojinin ciddiyetini gösterir (Akt. İnan, 2010)

2.13. İnternet Bağımlılığını Açıklayan Kuramsal Yaklaşımlar

2.13.1. Young Dört Kategori Kuramı

Young'ın internet bağımlılığı alanında yaptığı kapsamlı araştırmalar, neyin ya da nelerin internet bağımlılığına sebebini oluşturduğu konusunda kendi varsayımlarını oluşturmasına yardımcı olmuştur. Young (1998) internet bağımlılığının sebeplerini dört kategoride özetlemiştir:

- Sosyal destek,
- Yaşam koşulları,
- Cinsel ergi
- Yeni bir karakter yaratma imkanı.

Sosyal Destek: Sosyal destek Young'a göre kullanıcıyı devamlı olarak aynı sohbet grubunu, internet üzerinden oynanan online çoklu kullanıcı oyunlarını veya haber gruplarını ziyaret veya takip etmesiyle oluşabilir. Kişi, internette (çevrim içi-online) bir topluluğa katıldığında düşüncelerini kısıtlamadan ve sansürlemeden ifade edebilme ortamına sahip olabildiği gibi, sempati, anlayış ve romantik ilişki kurabilme şansına sahip olur. İnternet bağımlıları günlük hayatta ifade etmekten kaçındıkları görüş ve inançlarına destek veren destek sistemlerini internette bulabildiklerini belirtmişlerdir.

Yaşam Koşulları: Yaşam koşulları kişinin internet bağımlılığında önemli rol oynamaktadır. Genelde boş vakti çok olan emekliler, bakıcılar, ev işi yapanların internet bağımlılığına yakalanma riskleri daha fazladır. İnternet sürekli evde kalmak zorunda olan bu tür kişilere

dışarıdaki sosyal hayata katılma hissini vererek evlerinin dışındakilerle sosyal bir bağ kurma imkanı sunmaktadır. Young (1998) buna ek olarak özgüveni düşük ve reddedilme korkusu olan kişilerinde internette (çevrimiçi) olmaya daha yatkın kişilik özelliklerine sahip olduklarını ve sanal ortamda kendilerine yardımcı olan destek sistemlerini bulabildiklerini belirtmektedir.

Cinsel Ergi: Young'a göre internette birçok farklı cinsel eğilimlerin buluşma noktası olma durumu mevcuttur. Sanal seksin (cybersex) her türüne (fetişizm, ensest, eşcinsellik v.b.) sohbet odalarında ulaşmak mümkündür (Young, 1998). Birey bu tür çıkış noktaları ile herkesin gerçek kimliği bilinmeden ve herkese de kendi kimliğini ifşa etmeden tam bir gizlilik altında cinsel fantezilerini göstermeye ve araştırmalarına izin vermektedir. Zimbardo'ya göre cinselliğin sansürsüzce araştırılmasında, birey grubun anonim bir parçası olmaktadır. Birey gerçek kimliğin kaybetmekte ve bunun sonucunda sosyal normun sınırların zayıflaması olarak tanımlanabilen bireylikten uzaklaşmasıyla sonuçlanan bir durum ortaya çıkmaktadır (Akt. Döner, 2011).

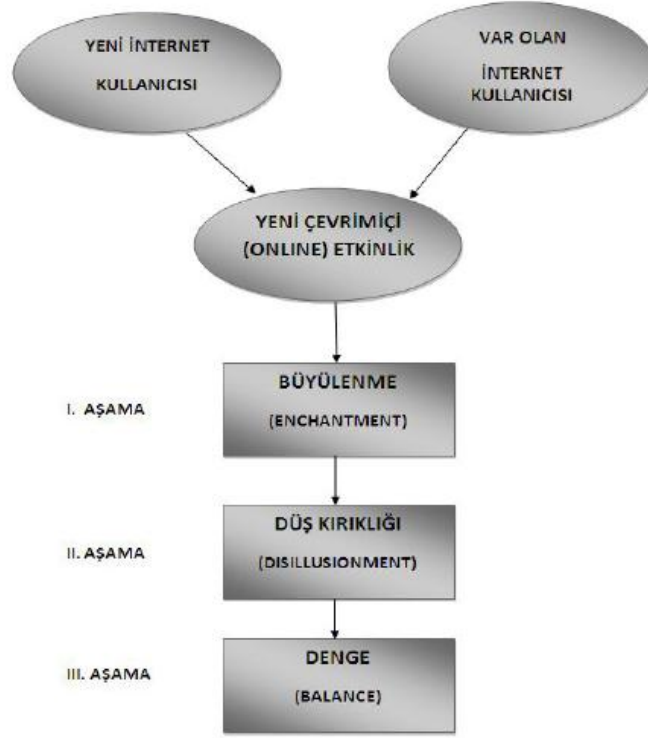
Young (1998) normalde kendilerine karşı fiziksel özgüveni olmayan, kendilerini çekici hissetmeyen, gerçek hayatta sosyalleşme problemleri yaşayan bireylerin sanal ortamda kendilerini çekici olarak tanımlayabildiklerini ve reddedilme korkusu olmadan internette cinsel fantezilerini gerçekleştirmelerine izin verdiğini belirtmiştir.

Yeni Bir Karakter Yaratma: İnternetin bireye sahip olduğu kişilik özelliklerinden farklı yeni bir kimlik yaratma imkânı sunması da internet bağımlılığı ile yakında ilişkilidir. Young (1998) İnternet insanlara kendi aklındaki ideal benliği yaratmasına da imkan sağlamaktadır.

2.13.2. Grohol'ün Sosyalleşme Kuramı

Grohol'e göre insanları internete bu kadar bağımlı hale getiren şey sosyalleşmedir. Grohol, Young'dan farklı olarak patolojik kumar oynama ile internet bağımlılığının farklı olduğunu, birinin sosyal arayış temelli bir davranış olduğunu diğersinin ise ödül arayışı odaklı bir davranış olduğuna inanmaktadır. Grohol (1999) internet bağımlılığının hem yeni hem de var olan internet kullanıcılarında üç aşamalı basit bir geçişi takibi ettiğini belirtmiştir.

Şekil 2.5. Grohol'un internet bağımlılığı modeli

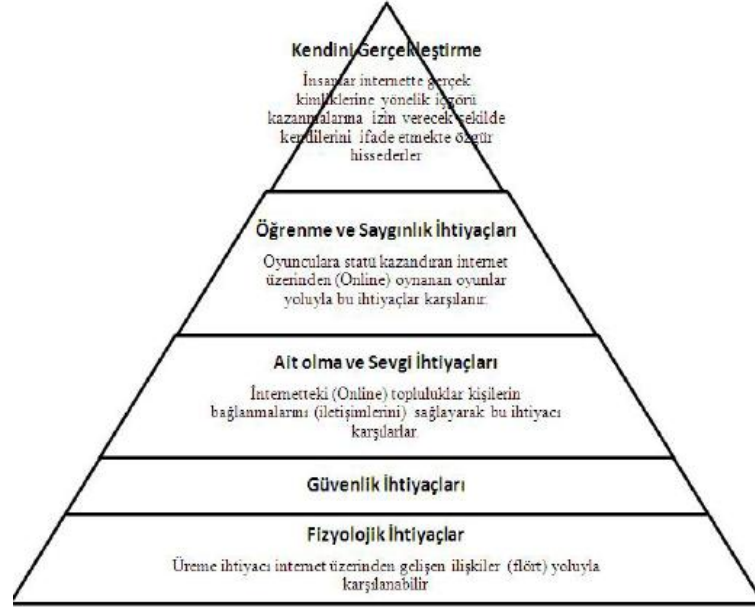

Kaynak: İnan, A. (2010), İlköğretim II. Kademe ve Ortaöğretim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Erzurum.

2.13.3. Suler İnternet Bağımlılığı Kuramı

John Suler (1996) Time-Warner's Palace adlı internet (online) topluluğu üzerindeki yaptığı deneysel çalışması boyunca internetin neden bu kadar bağımlılık yapıcı etkisi olduğu konusunda kendi kuramını geliştirmiştir. İnternetteki (online) etkileşimlerin Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde yer olan ihtiyaçlara karşılık geldiği sonucunu çıkarmıştır.

Şekil 2.6. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi piramidini temel alanlar Suler'in internet bağımlılığı kuramı

Kaynak: Esen, E. (2010), Ergenlerde İnternet Bağımlılığını Yordayan Psiko-Sosyal Değişkenlerin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir

2.14. İnternet Bağımlılığının Olumsuz Etkileri

Diğer bağımlılıklarda olduğu gibi internet bağımlılığı kullanıcının günlük hayatını etkileyen çeşitli olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Gerçek hayat ve sanal hayat arasında ayrımın kaybolması kullanıcının akademik yaşamını, ilişkilerini, sosyal hayatını, gündelik işlerini ve sağlığını etkileyebilir. Bağımlı internet kullanıcılar planladıklarından daha uzun süre internette kalırlar ve diğer yaşamsal görevlerini ikinci plana atarlar. Tolerans ve yoksunluk belirtileri diğer bağımlılıklarda olduğu gibi internet bağımlılığının da bileşenlerini oluşturur (Döner, 2011).

İnternet bağımlılığına bağlı oluşan akademik başarısızlık yaygın olarak çalışılan olumsuz etkilerden biridir. Young (1998) yaptığı çalışmada öğrencilerin % 58'inin aşırı internet kullanımına bağlı verimsiz çalışma, düşük notlar ve okuldan atılma gibi sonuçlar ile karşılaşmaktadır.

Çoğu aile bilgisayarın teknolojik gerekliliğine inanmakla beraber, sadece çocukları istediği için bilgisayar almakta ve kendilerini bilgisayar kullanma konusunda geliştirmek

konusunda herhangi bir heves ve istek duymamaktadırlar; bu durumda aile çocukların bilgisayar kullanımı üzerinde bir denetime sahip olamamaktadırlar. Ailenin teknolojik gelişmeleri yakından takip eden bireyler olması durumunda çocukların zararlı içerikle karşılaşmalarının önüne geçebilmek için gerekli ve zaruridir. Aileler çocukların kullandığı teknoloji ile tanışmaları gerekmektedir. Tabii ailelerin bilgisayar okuryazarlığına sahip olmaları, bu tür durumları önlemek için önemli bir etken olmakla birlikte tamamen yeterli olduğunu iddia etmek yanlış olacaktır (TOBB, 2007).

Şahin'e göre öğrenme sürecinde çocukların iç denetimleri yeterli olmadığından anne babaya büyük görevler düşmektedir. Her yaş döneminin gelişim evreleri farklı özellikler gösterdiği gibi interneti kullanma davranışları da her yaş döneminde değişim göstermektedir. Örneğin; ön ergenlik dönemindeki 10–13 yaş çocuğu, internet kullanımı ile ilgili oldukça fazla bilgiye sahiptir. Bu alandan her türlü bilgiye sınırsız bir şekilde ulaşabileceğinin farkındadır. Bu yaş döneminde arkadaş ilişkileri ve yeni arkadaşlıklar edinme eskiye oranla önem kazanır. Çeşitli sosyal paylaşım siteleri ve özellikle anlık ileti kurmak için kullanılan çeşitli sohbet programları en çok kullanılan araçlardır. Ayrıca, okullar internetin doğru kullanımını teşvik etmek amacı ile internetten bilgi aramaya yönelik çeşitli projeler, ödevler verirler. Buda internetin eğitici rolünün ortaya çıkmasına ve öğrencilerin interneti araştırma yapmaları hususunda da kullanabilecekleri bilincini geliştirmeleri sonucunu doğurur. Bununla birlikte, 10–13 yaş aralığındaki çocuklar interneti müzik yüklemek, film seyretmek e-posta göndermek ve sevdikleri ünlüler hakkında araştırma yapmak için de kullanırlar. Bu dönemde günlük internet kullanımının süresi açısından aile bireyleri hep birlikte anlaşarak, aile içinde internet kullanım kuralları belirleyerek aile içinde tartışmaya mahal vermeyecek bir şekilde huzuru sağlayabilirler. (Akt. Döner, 2011)

Bütün geceyi internette geçirerek uyku saatlerine dikkat etmeyen öğrencilerin ödevlerini tamamlayamadığı gibi sabah erken kalkamama, ders kaçırma ve uykusuz kalan öğrencilerin derste dikkatlerini toplamakta zorlandıkları bildirilmiştir (Akt. Esen, 2010).

İnternet bağımlıları bilgisayarda geçirdikleri uzun saatler sonucu bazı sağlık problemleri de yaşayabilirler. Görünürde fiziksel bir olmasa bile başka alanlarda bozulmalar oluşabilir. Uykusuzluk internet bağımlıları tarafından fiziksel bir problem olarak görülmez ancak dikkat, okula devam, günlük işlevlerin sürdürülmesi ve kişiler arası ilişkiler de problemlere

sebepe olabilir. Aşırı yorgunluk, kişinin bağışıklık sistemini zayıflatıp hastalıklara karşı kırılğanlığını arttırabilir. Young (1998)'a göre bazı kullanıcılar gece boyunca uyanık kalmak için kafein hapları kullanmaktadırlar, hareketsizlik aşırı bilgisayar kullanımıyla beraber kas kramplarına ve carpal tunnel sendromuna sebepe olabilir. Çalışmaya katılan öğrenciler internet kullanımını sonucunda baş ağrısı ve bel ağrısı deneyimlediklerini, daha az uyuduklarını belirtmişlerdir.

Gelişmiş ülkelerde bilgisayar kullananlarda mesleki kas iskelet hastalıklarının sıklığı ve maliyetindeki dramatik artışın da etkisiyle iş yerlerinde ergonomi eğitimi ve ergonomik girişimler hızla yaygınlaşarak uygulanmaktadır. Ülkemizde ise bilgisayar kullananlarda mesleki kas iskelet hastalıklarının sıklığı, risk etkenleri, iş gücü kaybı, maliyeti, korunma eğitimi ve ergonomik girişimlerin etkinliği konusunda çalışmalar çok az sayıdadır (Akt. Döner, 2011)

BÖLÜM III

YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesi bölümleri yer almaktadır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri ve anne baba tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik betimsel tarama modelinde oluşturulmuştur. Betimsel tarama modeli olayların, nesnelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu resmetmeye, açıklamaya çalışır. Bu sayede onları iyi anlayabilme, gruplayabilme olanağı sağlanır ve aralarındaki ilişkiler saptanmış olur (Kaptan, 1998). Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırmalara uygun bir modeldir (Karasar, 2005).

Araştırma bulguları literatür taraması ve ölçek uygulanması sonucunda elde edilen verilere dayanılarak oluşturulmuştur.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Sultanbeyli ilçesindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı meslek liselerinde okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Bu doğrultuda ölçekler, bu evrenden tesadüfi örnekleme yöntemleri ile seçilmiş toplam 490 öğrenciye uygulanmıştır. Hatalı doldurulan anketler araştırmaya dahil edilmemiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmaya katılan öğrencilerden araştırma amaçları doğrultusunda bilgi toplamak amacıyla hazırlanan veri toplama aracı 3 bölümden oluşmaktadır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından öğrencilerin demografik özellikleri hakkında bilgi toplamak amacıyla oluşturulmuştur. 10 soru içermektedir.

3.3.2. İnternet Bağımlılığı Ölçeği

Öğrencilerin İnternet Bağımlılığını ölçmek için Prof. Dr. Kültekin ÖĞER'in geliştirdiği BAPİNT Ölçeği kullanılmıştır. BAPİNT bağımlılık tanımına daha iyi uyan ve klinik amaçlarla kullanılabilir internet bağımlılığını ölçen bir ölçektir. 18 sorudan oluşur. Sorular son 3 ayı sorgulamaktadır. BAPİNT, lise ve üniversite öğrencilerinde kullanılabilir, her iki popülasyonda geçerli ve güvenilir olduğu gösterilmiştir.

Tüm ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0.88 ve alt boyutların Cronbach alfa katsayıları 0.64-0.77 arasında bulunmuştur. Madde-toplam puan korelasyon katsayıları 0.44-0.68 arasında saptanmıştır. Tekrar test korelasyonu tüm ölçek için 0.85 bulunmuştur. Açıklayıcı faktör analizinde özdeğeri 1'den büyük 4 faktör elde edilmiştir ve toplam varyansın %57.4'ünü açıklamaktadır. BAPİNT ile internet bağımlılık ölçeği arasında korelasyon katsayısı 0.81 bulunmuştur (bapı, 2014).

3.3.3. Anne-Baba Tutumları Ölçeği

Öğrencilerin anne babalarının yetiştirme tutumlarını algılama biçimlerini ölçmek amacıyla Kuzgun ve Eldeleklioğlu (1999), tarafından geliştirilen Ana Baba Tutumları Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, “hiç uygun değil” den “tamamen uygun” a kadar değişen 5 basamaklı likert tipi bir cevap anahtarı derecelendirilmektedir.

Ölçekte “demokratik”, “otoriter” ve “koruyucu-istekçi” anne baba tutumlarını ölçen üç alt ölçek bulunmaktadır. Toplam 40 maddeden oluşan ölçekte 15 madde “demokratik”, 10 madde “otoriter” ve 15 madde “koruyucu-istekçi” anne baba tutumunu ölçmektedir. Demokratik tutumu ölçen maddeler 1, 2, 6, 7, 13, 14, 15, 20, 21, 22, 29, 30, 36, 37, 39. Maddelerdir. Koruyucu-İstekçi anne baba tutumunu ölçen maddeler, 4, 9, 10, 11, 17, 18, 19, 24, 25, 26, 27, 28, 32, 33, 34. maddeler ve Otoriter anne baba tutumunu ölçen maddeler de 3, 5, 8, 12, 16, 23, 31, 35, 38 ve 40. maddelerdir.

Ölçeğin güvenilirliğini belirleyebilmek için, ölçeğin alt ölçeklerinin iç tutarlılık katsayıları hesaplanmış ve demokratik tutum için .89, koruyucu-istekçi tutum için .82, otoriter tutum için .78 bulunmuştur (Kuzgun ve Eldeleklioğlu, 1999).

3.4. Verilerin Toplanması

Bu bölümde araştırmanın uygulama sürecinden bahsedilmiştir. Örneklem belirlendikten ve gerekli izinler alındıktan sonra İnternet Bağımlılığı Ölçeği ve Anne - Baba Tutumları Ölçeği İstanbul ili Sultanbeyli İlçesi meslek liselerindeki öğrencilere uygulanmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

İstatistiksel analizler SPSS (Statistical For Social Sciences) for Windows Release 15.0 paket programından yararlanılmıştır.

Araştırma grubunu oluşturan öğrencilerin demografik özelliklerini belirleyici frekans ve yüzde değerleri çıkarılarak, ölçeklerin faktör puanları için ortalama (x) ve standart sapma (ss) puanları hesaplanmıştır. Gruplar içerisinde normal dağılım özelliği göstermeyen (n<30) gruplar için non-parametrik teknikler, normal dağılım özelliği gösteren dağılımlar içinse parametrik analiz teknikleri kullanılmıştır.

Verilerin çözümlemesinde; öncelikle tüm Bağımsız değişkenler için, frekans (N), yüzde (%), ortalama (X), standart sapma (SS) değerleri belirlenmiştir. Daha sonra ikili değişkenler arasındaki farklılığı test etmek amacıyla İlişkisiz Grup t Testi ve Kruskal Wallis-H Testi kullanılmıştır. Kruskal Wallis analizi sonucunda anlam farklılığının çıktığı durumlarda, farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı hesap olarak Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. İki'den fazla kategorisi bulunan değişkenler arasındaki farklılığı test etmek için ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) tekniğinden sonra Levene testi ile değişkenlerin homojenliği belirlenmiştir. Homojenlik durumunda Post-Hoc Sheffe ve LSD Testleri uygulanarak veriler analiz edilmiştir.

Karşılaştırmalarda anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir. Diğer anlamlılık düzeyleri ayrıca belirtilmiştir.

Elde edilen verilerin kolay yorumlanabilmesi için veriler bulgular bölümünde tablolar haline getirilerek, tartışma bölümünde bu bulgular yorumlanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmada ele alınan amaçlar doğrultusunda toplanan verilerin istatistiksel çözümlenmeleri sonucunda elde edilen bulgular ve yorumları yer almaktadır. Bulgular bölümünde önce örneklem grubunun genel yapısını tanıttıcı frekans ve yüzde dağılımlarına yer verilmiştir. Diğer bulgular araştırmanın amaçlarına göre sıralanmıştır.

4.1. Bulgular

4.1.1. Grubun Demografik Yapısına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, örneklem grubunu oluşturanların demografik özelliklerini (cinsiyeti, yaşam yeri, okul türü, sınıf düzeyi, annesinin öğrenim durumu, babasının öğrenim durumu, anne ile ilişkileri, baba ile ilişkileri, arkadaş grubu, fiziksel özellikleri) betimleyici frekans ve yüzde dağılımları çıkarılmış ve yorumlanmıştır.

Tablo 4.1. Cinsiyet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet	<i>f</i>	%	% _{geç}	% _{yığ}
Kadın	193	39,4	39,4	39,4
Erkek	297	60,6	60,6	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, örneklem grubundakilerin 193'ü (%39,4,1) kadın, 297'si (%60,6) erkektir.

Tablo 4.2. Yaşam Yeri Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Yaşam Yeri	<i>f</i>	%	% _{geç}	% _{yığ}
Köy	20	4,1	4,1	4,1
Kasaba-İlçe	65	13,3	13,3	17,3
Şehir-İl	404	82,4	82,4	99,8
Yurtdışı	1	,2	,2	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, örneklem grubundakilerin 20'sinin (%4,1) yaşam yeri köy, 65'inin (%13,3) yaşam yeri Kasaba-İlçe, 404'ünün (%82,4) yaşam yeri Şehir-İl ve 1'inin (%0,2) yaşam yeri yurtdışıdır.

Tablo 4.3.Okul Türü Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Okul Türü	<i>f</i>	%	% _{geç}	% _{yıg}
Sağlık Meslek Lisesi	87	17,8	17,8	17,8
Diğer Meslek Liseleri	403	82,2	82,2	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, örneklem grubundakilerin 87'si (%17,8) Sağlık Meslek Lisesi ve 403'ü (%82,2) diğer meslek liseleri öğrencisidir.

Tablo 4.4. Sınıf İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Sınıf	<i>f</i>	%	% _{geç}	% _{yıg}
1	100	20,4	20,4	20,4
2	190	38,8	38,8	59,2
3	142	29,0	29,0	88,2
4	58	11,8	11,8	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, örneklem grubundakilerin 100'ü (%20,4) 1. sınıf, 190'sı (%38,8) 2. sınıf, 142'si (%29,0) 3. sınıf ve 58'i (%11,6) 4. sınıftır.

Tablo 4.5.Anne Öğrenim Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Anne Öğrenim Durumu	<i>f</i>	%	% _{geç}	% _{yıg}
Okumaz yazmaz	45	9,2	9,2	9,2
Sadece okur yazar	29	5,9	5,9	15,1
İlkokul mezunu	264	53,9	53,9	69,0
Ortaokul mezunu	84	17,1	17,1	86,1
Lise mezunu	61	12,4	12,4	98,6
Yüksekokul mezunu	3	,6	,6	99,2
Üniversite mezunu	2	,4	,4	99,6
Yüksek Lisans mezunu	2	,4	,4	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, örneklem grubundakilerin 45'inin (%9,2) annesi Okumaz-Yazmaz, 29'unun (%5,9) annesi Sadece Okur Yazar, 264'ü (%53,9) annesi İlkokul Mezunu, 84'ünün (%17,1) annesi Ortaokul Mezunu, 61'inin (%12,4) annesi Lise Mezunu, 3'ünün (%0,6) annesi Yüksekokul Mezunu, 2'sinin (%0,4) annesi Üniversite Mezunu ve 2'sinin (%0,4) annesi Yüksek Lisans Mezunudur.

Tablo 4.6.Baba Öğrenim Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Baba Öğrenim Durumu	f	%	%_{geç}	%_{yiğ}
Okumaz yazmaz	20	4,1	4,1	4,1
Sadece okur yazar	39	8,0	8,0	12,0
İlkokul mezunu	197	40,2	40,2	52,2
Ortaokul mezunu	93	19,0	19,0	71,2
Lise mezunu	98	20,0	20,0	91,2
Yüksekokul mezunu	13	2,7	2,7	93,9
Üniversite mezunu	26	5,3	5,3	99,2
Yüksek Lisans mezunu	4	,8	,8	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, örneklem grubundakilerin 20'sinin (%4,1) babası Okumaz-Yazmaz, 39'unun (%8,0) babası Sadece Okur Yazar, 197'sinin (%40,2) babası İlkokul Mezunu, 93'ünün (%19,0) babası Ortaokul Mezunu, 98'inin (%20,0) babası Lise Mezunu, 13'ünün (%2,7) babası Yüksekokul Mezunu, 26'sının (%5,3) babası Üniversite Mezunu ve 4'sinin (%0,8) babası Yüksek Lisans Mezunudur.

Tablo 4.7.Anne ile İlgili "Sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim	f	%	%_{geç}	%_{yiğ}
Evet	296	60,4	60,4	60,4
Hayır	194	39,6	39,6	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, anneleri ile ilgili "Sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" ifadesi için örneklem grubundakilerin 296'sı (%60,4) "Evet", 194'ü (%39,6) "Hayır" cevabını tercih etmiştir.

Tablo 4.8.Baba ile İlgili "Sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim	f	%	%_{geç}	%_{yiğ}
Evet	194	39,6	39,6	39,6
Hayır	296	60,4	60,4	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, babaları ile ilgili "Sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" ifadesi için örneklem grubundakilerin 194'ü (%39,6) "Evet", 296'sı (%60,4) "Hayır" cevabını tercih etmiştir.

Tablo 4.9. Anne ile İlgili "Sorunlarımı rahatlıkla anlatamadığım halde sevgi ve şefkat görürüm" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Sorunlarımı rahatlıkla anlatamadığım halde sevgi ve şefkat görürüm	<i>f</i>	%	% _{geç}	% _{yiğ}
Evet	254	51,8	51,8	51,8
Hayır	236	48,2	48,2	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, anneleri ile ilgili "Sorunlarımı rahatlıkla anlatamadığım halde sevgi ve şefkat görürüm" ifadesi için örneklem grubundakilerin 254'ü (%51,8) "Evet", 236'sı (%48,2) "Hayır" cevabını tercih etmiştir.

Tablo 4.10. Baba ile İlgili "Sorunlarımı rahatlıkla anlatamadığım halde sevgi ve şefkat görürüm" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Sorunlarımı rahatlıkla anlatamadığım halde sevgi ve şefkat görürüm	<i>f</i>	%	% _{geç}	% _{yiğ}
Evet	241	49,2	49,2	49,2
Hayır	249	50,8	50,8	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, babaları ile ilgili "Sorunlarımı rahatlıkla anlatamadığım halde sevgi ve şefkat görürüm" ifadesi için örneklem grubundakilerin 241'i (%49,2) "Evet", 249'u (%50,8) "Hayır" cevabını tercih etmiştir.

Tablo 4.11. Anne ile İlgili "Bağımsız kararlarımı destekler" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Bağımsız kararlarımı destekler	<i>f</i>	%	% _{geç}	% _{yiğ}
Evet	164	33,5	33,5	33,5
Hayır	326	66,5	66,5	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, anneleri ile ilgili "Bağımsız kararlarımı destekler" ifadesi için örneklem grubundakilerin 164'ü (%33,5) "Evet", 326'sı (%66,5) "Hayır" cevabını tercih etmiştir.

Tablo 4.12.Baba ile İlgili "Bağımsız kararlarımı destekler" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Bağımsız kararlarımı destekler	f	%	%_{geç}	%_{yığ}
Evet	158	32,2	32,2	32,2
Hayır	332	67,8	67,8	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, babaları ile ilgili "Bağımsız kararlarımı destekler" ifadesi için örneklem grubundakilerin 158'i (%32,2) "Evet", 332'si (%67,8) "Hayır" cevabını tercih etmiştir.

Tablo 4.13.Anne ile İlgili "Hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Hatalarıma kızar, kötü davranır	f	%	%_{geç}	%_{yığ}
Evet	80	16,3	16,3	16,3
Hayır	410	83,7	83,7	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, anneleri ile ilgili "Hatalarıma kızar, kötü davranır" ifadesi için örneklem grubundakilerin 80'i (%16,3) "Evet", 410'u (%83,7) "Hayır" cevabını tercih etmiştir.

Tablo 4.14.Baba ile İlgili "Hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Hatalarıma kızar, kötü davranır	f	%	%_{geç}	%_{yığ}
Evet	81	16,5	16,5	16,5
Hayır	409	83,5	83,5	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, babaları ile ilgili "Hatalarıma kızar, kötü davranır" ifadesi için örneklem grubundakilerin 81'i (%16,5) "Evet", 409'u (%83,5) "Hayır" cevabını tercih etmiştir.

Tablo 4.15. Anne ile İlgili "Aşırı koruyucu ve kollayıcıdır" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Aşırı koruyucu ve kollayıcıdır	f	%	%_{geç}	%_{yıg}
Evet	205	41,8	41,8	41,8
Hayır	285	58,2	58,2	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, anneleri ile ilgili "Aşırı koruyucu ve kollayıcıdır" ifadesi için örneklem grubundakilerin 205'i (%41,8) "Evet", 285'i (%58,2) "Hayır" cevabını tercih etmiştir.

Tablo 4.16. Baba ile İlgili "Aşırı koruyucu ve kollayıcıdır" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Aşırı koruyucu ve kollayıcıdır	f	%	%_{geç}	%_{yıg}
Evet	174	35,5	35,5	35,5
Hayır	316	64,5	64,5	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, babaları ile ilgili "Aşırı koruyucu ve kollayıcıdır" ifadesi için örneklem grubundakilerin 174'ü (%35,5) "Evet", 316'sı (%64,5) "Hayır" cevabını tercih etmiştir.

Tablo 4.17 Anne ile İlgili "Serbest bırakır, hiç karışmaz" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Serbest bırakır, hiç karışmaz	f	%	%_{geç}	%_{yıg}
Evet	26	5,3	5,3	5,3
Hayır	464	94,7	94,7	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, anneleri ile ilgili "Serbest bırakır, hiç karışmaz" ifadesi için örneklem grubundakilerin 26'sı (%5,3) "Evet", 464'ü (%94,7) "Hayır" cevabını tercih etmiştir.

Tablo 4.18.Baba ile İlgili "Serbest bırakır, hiç karışmaz" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Serbest bırakır, hiç karışmaz	f	%	%_{geç}	%_{yiğ}
Evet	46	9,4	9,4	9,4
Hayır	444	90,6	90,6	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, babaları ile ilgili "Serbest bırakır, hiç karışmaz" ifadesi için örneklem grubundakilerin 46'sı (%9,4) "Evet", 444'sı (%90,6) "Hayır" cevabını tercih etmiştir.

Tablo 4.19.Anne ile İlgili "Uzak ve ilgisizdir" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Uzak ve ilgisizdir	f	%	%_{geç}	%_{yiğ}
Evet	21	4,3	4,3	4,3
Hayır	469	95,7	95,7	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, anneleri ile ilgili "Uzak ve ilgisizdir" ifadesi için örneklem grubundakilerin 21'i (%4,3) "Evet", 469'u (%95,7) "Hayır" cevabını tercih etmiştir.

Tablo 4.20.Baba ile İlgili "Serbest bırakır, hiç karışmaz" Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Uzak ve ilgisizdir	f	%	%_{geç}	%_{yiğ}
Evet	62	12,7	12,7	12,7
Hayır	428	87,3	87,3	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, babaları ile ilgili "Uzak ve ilgisizdir" ifadesi için örneklem grubundakilerin 62'si (%12,7) "Evet", 428'i (%87,3) "Hayır" cevabını tercih etmiştir.

Tablo 4.21. Arkadaş Grubu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Arkadaş Grubu	<i>f</i>	%	% _{geç}	% _{yıg}
Evet	437	89,2	89,2	89,2
Hayır	53	10,8	10,8	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, "Arkadaş grubunuz var mı?" ifadesi için örneklem grubundakilerin 437'si (%89,2) "Evet", 53'ü (%10,8) "Hayır" cevabını tercih etmiştir.

Tablo 4.22. Fiziksel Özellik Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Fiziksel Özellik	<i>f</i>	%	% _{geç}	% _{yıg}
Güzel/Yakışıklı	159	32,4	32,4	32,4
Çirkin	57	11,6	11,6	44,1
Ne güzel ne çirkin	170	34,7	34,7	78,8
Hiç düşünmedim	104	21,2	21,2	100,0
Toplam	490	100,0	100,0	

Tablodan anlaşılacağı üzere, "Fiziksel özelliklerinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?" ifadesi için örneklem grubundakilerin 159'u (%32,4) "Güzel/Yakışıklı", 57'si (%11,6) "Çirkin", 170'i (%34,7) "Ne güzel ne çirkin", 104'ü (%21,2) "Hiç düşünmedim" cevabını vermiştir.

4.1.2. İnternet Bağımlılık Ölçeği ve Anne Baba Tutum Ölçeğinden Alınan Puanlarının Standart Sapma ve Aritmetik Ortalamalarına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde örnekleme oluşturanların İnternet Bağımlılık Ölçeği ve Anne Baba Tutum Ölçeği ve bunların alt boyutlarından aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmalarına ilişkin analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 4.23. İnternet Bağımlılık Ölçeği Puanlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri

	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	$Sh_{\bar{x}}$
İnternet Bağımlılık Ölçeği	490	7,08	3,42	,154

Tabloda görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturanların İnternet Bağımlılık Ölçeği puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=7,08$; standart sapması $ss=3,42$; standart hata değeri $Sh_{\bar{x}}=,154$ olarak hesaplanmıştır.

Tablo 4.24.İnternet Bağımlılık Ölçeği Alt Boyut Puanlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri

Boyutlar	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	$Sh_{\bar{x}}$
Sıklık	490	2,41	1,48	,067
Tanı	490	7,18	4,45	,201
Etki	490	6,95	5,19	,234
Şiddet	490	2,35	2,00	,089
Motivasyon	490	2,61	2,13	,096

Tabloda görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturanların İnternet Bağımlılık Ölçeği Sıklık Alt Boyutu puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=2,41$; standart sapması $ss=1,48$; standart hata değeri $Sh_{\bar{x}}=,067$, Tanı Alt Boyutu puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=7,18$; standart sapması $ss=4,45$; standart hata değeri $Sh_{\bar{x}}=,201$, Etki Alt Boyutu puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=6,95$; standart sapması $ss=5,19$; standart hata değeri $Sh_{\bar{x}}=,234$, Şiddet Alt Boyutu puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=2,35$; standart sapması $ss=2,00$; standart hata değeri $Sh_{\bar{x}}=,089$ ve Motivasyon Alt Boyutu puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=2,61$; standart sapması $ss=2,13$; standart hata değeri $Sh_{\bar{x}}=,096$ olarak hesaplanmıştır.

Tablo 4.25.Anne Baba Tutum Ölçeği Puanlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri

	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	$Sh_{\bar{x}}$
Anne Baba Tutum Ölçeği	490	122,84	22,34	1,009

Tabloda görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturanların Anne Baba Tutum Ölçeği puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=122,84$; standart sapması $ss=22,34$; standart hata değeri $Sh_{\bar{x}}=1,009$ olarak hesaplanmıştır.

Tablo 4.26. Anne Baba Tutum Ölçeği Alt Boyut Puanlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri

Boyutlar	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	$Sh_{\bar{x}}$
Demokratik Tutum	490	54,10	11,72	,530
Koruyucu Tutum	490	43,29	11,65	,536
Otoriter Tutum	490	25,45	8,01	,362

Tabloda görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturanların Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum alt boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x}=54,10$; standart sapması $ss=11,72$; standart hata değeri $Sh_{\bar{x}}=,530$; Koruyucu Tutum alt boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x}=43,29$; standart sapması $ss=11,65$; standart hata değeri $Sh_{\bar{x}}=,536$ olarak ve Otoriter Tutum alt boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x}=25,45$; standart sapması $ss=8,01$; standart hata değeri $Sh_{\bar{x}}=,362$ olarak hesaplanmıştır.

4.1.3. Demografik Değişkenlerle Ölçeklerin Toplam Puanlarına ve Alt Boyut Puanlarına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde örnekleme oluşturanların İnternet Bağımlılığı ve Anne Baba Tutumu ölçeklerinden aldıkları puanların demografik değişkenlere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği, farklılık varsa hangi gruplar arasında anlamlı farklılıklar olduğu sonuçlarına yer verilmiştir.

Bu bağlamda Anne Baba Tutumu ve İnternet Bağımlılık ölçeklerinden alınan puanların; cinsiyetine, okul türüne, anne ile ilişkilerine, baba ile ilişkilerine ve arkadaş grubuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için *Bağımsız Grup T testi*, yaşam yerine, annesinin öğrenim durumuna ve babasının öğrenim durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için *Kruskal Wallis-H Testi analizi* ve hangi gruplar arasında anlamlı farklılıklar olduğunu belirlemek üzere *Mann Whitney-U testi*, okul türü ve fiziksel özelliklerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için *Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)* ve Anne ile ilişkilerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için *Mann Whitney U testi* yapılmıştır. Ölçeklerin toplam puanları arasındaki ilişkiler, Anne Baba Tutum Ölçeği ve İnternet Bağımlılık Ölçeği toplam puanları ve alt boyut puanları

arasındaki ilişkiler *Pearson Momentler Çarpımı analizi* uygulanarak incelenmiştir. Analizler araştırmanın amacına uygun bir şekilde aşağıda tablolarla verilmiştir.

Tablo 4.27. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Etki	Kadın	193	6,37	5,28	,380	-2,00	488	,045
	Erkek	297	7,33	5,10	,296			

Tabloda görüldüğü gibi İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu puanlarının Cinsiyet değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-2,00$; $p<,05$). Farklılık erkekler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.28. Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Demokratik Tutum	Kadın	193	55,40	11,30	,813	1,99	488	,048
	Erkek	297	53,26	11,93	,692			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik tutum alt boyutu puanlarının Cinsiyet değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,99$; $p<,05$). Farklılık kadınlar lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.29. Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Koruyucu Tutum	Kadın	193	41,61	11,38	,819	-2,59	488	,010
	Erkek	297	44,38	11,72	,680			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu tutum alt boyutu puanlarının Cinsiyet değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-2,59$; $p<,05$). Farklılık erkekler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.30. Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Otoriter Tutum	Kadın	193	24,54	7,75	,558	-2,02	488	,044
	Erkek	297	26,03	8,13	,472			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter tutum alt boyutu puanlarının Cinsiyet değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-2,02$; $p<,05$). Farklılık erkekler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.31. Anne Baba Tutum Ölçeği Toplam Puanlarının Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Anne Baba Tutum	Sağlık Meslek Lisesi	87	118,77	13,55	1,452	-2,64	217,35	,009
	Diğer Meslek Lisesi	403	123,72	23,74	1,182			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Toplam puanlarının Okul Türü değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-2,64$; $p<,01$). Farklılık diğer meslek liseleri lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.32. Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Demokratik Tutum	Sağlık Meslek Lisesi	87	57,68	9,68	1,038	3,63	148,88	,000
	Diğer Meslek Lisesi	403	53,33	11,99	,597			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik tutum alt boyutu puanlarının Okul Türü değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=3,63$; $p<,01$). Farklılık Sağlık Meslek Lisesi lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.33. Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Koruyucu Tutum	Sağlık Meslek Lisesi	87	39,63	10,82	1,160	-3,26	488	,001
	Diğer Meslek Lisesi	403	44,08	11,69	,582			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu tutum alt boyutu puanlarının Okul Türü değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-3,26$; $p<,01$). Farklılık Diğer Meslek Liseleri lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.34. Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Otoriter Tutum	Sağlık Meslek Lisesi	87	21,46	6,62	,710	-5,26	488	,000
	Diğer Meslek Lisesi	403	26,31	8,03	,400			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter tutum alt boyutu puanlarının Okul Türü değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-5,26$; $p<,01$). Farklılık Diğer Meslek Liseleri lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.35. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Etki	Lise 1	100	6,67	5,32	G.Arası	242,29	3	80,76		
	Lise 2	190	7,56	5,33	G.İçi	12909,43	486	26,56		
	Lise 3	142	7,01	4,96	Toplam	13151,72	489		3,04	,029
	Lise 4	58	5,28	4,72						
	Toplam	490	6,95	5,19						

Tabloda görüldüğü gibi, İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu Puanlarının Sınıf Değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=3,04$; $p<,05$). Bu sonucun ardından farklılıkların hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere Scheffe analizi yapılmış, elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 4.36. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Lise 1	Lise 2	-,893	,637	,580
	Lise 3	-,337	,673	,969
	Lise 4	1,394	,851	,443
Lise 2	Lise 1	,893	,637	,580
	Lise 3	,556	,572	,814
	Lise 4	2,287	,773	,034
Lise 3	Lise 1	,337	,673	,969
	Lise 2	-,556	,572	,814
	Lise 4	1,731	,803	,201
Lise 4	Lise 1	-1,394	,851	,443
	Lise 2	-2,287	,773	,034
	Lise 3	-1,731	,803	,201

Tabloda görüldüğü üzere, İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu Puanlarının Sınıf değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan Scheffe testi sonucunda söz konusu farklılığın Lise 2 olan öğrencilerle Lise 4 olan öğrenciler arasında Lise 2 olanlar lehine $p < ,05$ düzeyinde gerçekleştiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Tablo 4.37. Anne Baba Tutumları Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Koruyucu Tutum	Lise 1	100	43,97	11,96	G.Arası	1565,54	3	521,85		
	Lise 2	190	44,67	12,03	G.İçi	64817,73	486	133,37		
	Lise 3	142	42,77	10,88	Toplam	66383,27	489		3,91	,009
	Lise 4	58	38,90	10,80						
	Toplam	490	43,29	11,65						

Tabloda görüldüğü gibi, Anne Baba Tutumları Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının Sınıf Değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=3,91$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere Scheffe analizi yapılmış, elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 4.38. Anne Baba Tutumları Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Lise 1	Lise 2	-,698	1,427	,971
	Lise 3	1,202	1,508	,888
	Lise 4	5,073	1,906	,071
Lise 2	Lise 1	,698	1,427	,971
	Lise 3	1,901	1,281	,532
	Lise 4	5,772	1,732	,012
Lise 3	Lise 1	-1,202	1,508	,888
	Lise 2	-1,901	1,281	,532
	Lise 4	3,871	1,800	,203
Lise 4	Lise 1	-5,073	1,906	,071
	Lise 2	-5,772	1,732	,012
	Lise 3	-3,871	1,800	,203

Tabloda görüldüğü üzere, Anne Baba Tutumları Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının Sınıf değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan Scheffe testi sonucunda söz konusu farklılığın Lise 2 olan öğrencilerle Lise 4 olan öğrenciler arasında Lise 2 olanlar lehine $p < ,05$ düzeyinde gerçekleştiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Tablo 4.39. Anne Baba Tutumları Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Otoriter Tutum	Lise 1	100	24,67	8,68	G.Arası	628,25	3	209,42		
	Lise 2	190	26,79	7,92	G.İçi	30730,87	486	63,23		
	Lise 3	142	24,92	7,72	Toplam	31359,12	489		3,31	,020
	Lise 4	58	23,67	7,30						
	Toplam	490	25,45	8,00						

Tabloda görüldüğü gibi, Anne Baba Tutumları Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Sınıf Değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=3,31$; $p<,05$). Bu sonucun ardından farklılıkların hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere Scheffe analizi yapılmış, elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 4.40. Anne Baba Tutumları Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan LSD Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Lise 1	Lise 2	-2,125	,982	,031
	Lise 3	-,245	1,038	,813
	Lise 4	,998	1,312	,448
Lise 2	Lise 1	2,125	,982	,031
	Lise 3	1,879	,882	,034
	Lise 4	3,122	1,193	,009
Lise 3	Lise 1	,245	1,038	,813
	Lise 2	-1,879	,882	,034
	Lise 4	1,243	1,239	,316
Lise 4	Lise 1	-,998	1,312	,448
	Lise 2	-3,122	1,193	,009
	Lise 3	-1,243	1,239	,316

Tabloda görüldüğü üzere, Anne Baba Tutumları Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Sınıf değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan LSD testi sonucunda söz konusu farklılığın Lise 2 olan öğrencilerle Lise 1 ve Lise 3 olan öğrenciler arasında Lise 2 olanlar lehine $p < ,05$ düzeyinde, Lise 2 olan öğrencilerle Lise 4 olan öğrenciler arasında Lise 2 olanlar lehine $p < ,01$ düzeyinde gerçekleştiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Tablo 4.41.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Motivasyon Alt Boyutu Puanlarının Anne Öğrenim Durumu değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	<i>N</i>	$\bar{x}_{sıra}$	x^2	<i>sd</i>	<i>p</i>
Motivasyon	1.Okumaz Yazmaz	45	243,40			
	2.Sadece okur yazar	29	238,91			
	3.İlkokul Mezunu	264	250,05			
	4.Ortaokul Mezunu	84	268,14			
	5.Lise Mezunu	61	198,84	16,68	7	,020
	6.Yüksekokul Mezunu	3	399,17			
	7.Üniversite Mezunu	2	215,75			
	8.Yüksek Lisans Mezunu	2	58,50			
	Toplam	490				

Tabloda görüldüğü gibi, İnternet Bağımlılığı Ölçeği Motivasyon Alt Boyutu Puanlarının Anne Öğrenim Durumu değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda grupların sıralamalar ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($x^2=16,68$; $p<,05$).

Tablo 4.42. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Motivasyon Alt Boyutu Puanlarının Anne Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Gruplar	1	2	3	4	5	6	7	8
1	$\bar{x}_{gr1}=243,40$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p<,05$	$p>,05$	$p>,05$
2		$\bar{x}_{gr2}=238,91$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$
3			$\bar{x}_{gr3}=250,05$	$p>,05$	$p<,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$
4				$\bar{x}_{gr4}=268,14$	$p<,01$	$p>,05$	$p>,05$	$p<,01$
5					$\bar{x}_{gr5}=198,84$	$p<,01$	$p>,05$	$p>,05$
6						$\bar{x}_{gr6}=399,17$	$p>,05$	$p>,05$
7							$\bar{x}_{gr7}=215,75$	$p>,05$
8								$\bar{x}_{gr8}=58,50$

Tabloda görüldüğü gibi, İnternet Bağımlılığı Ölçeği Motivasyon Alt Boyutu Puanlarının Anne Öğrenim Durumu değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan Mann Whitney U testi sonucunda söz konusu farklılığın Annesi Okumaz Yazmaz olanlarla Annesi Yüksekokul Mezunu olanlar arasında Annesi Yüksekokul Mezunu olanlar lehine $p<,05$ düzeyinde, Annesi İlkokul Mezunu olanlarla Annesi Lise Mezunu olanlar arasında Annesi İlkokul Mezunu olanlar lehine $p<,05$ düzeyinde, Annesi Ortaokul Mezunu olanlarla Annesi Lise Mezunu olanlar arasında Annesi Ortaokul Mezunu olanlar lehine $p<,01$ düzeyinde, Annesi Lise Mezunu olanlarla Annesi Yüksekokul Mezunu olanlar arasında Annesi Yüksekokul Mezunu olanlar lehine $p<,01$ düzeyinde ve Annesi Ortaokul Mezunu olanlarla Annesi Yüksek Lisans Mezunu olanlar arasında Annesi Ortaokul Mezunu olanlar lehine $p<,01$ düzeyinde gerçekleştiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$).

Tablo 4.43. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Sıklık Alt Boyutu Puanlarının Baba Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	<i>N</i>	$\bar{x}_{sıra}$	x^2	<i>sd</i>	<i>p</i>
	Okumaz Yazmaz	20	226,88			
	Sadece okur yazar	39	226,53			
	İlkokul Mezunu	197	225,34			
	Ortaokul Mezunu	93	280,83			
Sıklık	Lise Mezunu	98	249,24	14,88	7	,038
	Yüksekokul Mezunu	13	307,65			
	Üniversite Mezunu	26	264,94			
	Yüksek Lisans Mezunu	4	274,75			
	Toplam	490				

Tabloda görüldüğü gibi, İnternet Bağımlılığı Ölçeği Sıklık Alt Boyutu Puanlarının Baba Öğrenim Durumu değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda grupların sıralamalar ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($x^2=14,88$; $p<,05$).

Tablo 4.44. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Sıklık Alt Boyutu Puanlarının Baba Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Gruplar	1	2	3	4	5	6	7	8
1	$\bar{x}_{sıra}=226,88$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$
2		$\bar{x}_{sıra}=226,53$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$
3			$\bar{x}_{sıra}=225,34$	$p<,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$
4				$\bar{x}_{sıra}=280,83$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$
5					$\bar{x}_{sıra}=249,24$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$
6						$\bar{x}_{sıra}=307,65$	$p>,05$	$p>,05$
7							$\bar{x}_{sıra}=264,94$	$p>,05$
8								$\bar{x}_{sıra}=274,75$

Tabloda görüldüğü gibi, İnternet Bağımlılığı Ölçeği Sıklık Alt Boyutu Puanlarının Baba Öğrenim Durumu değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan Mann Whitney U testi sonucunda söz konusu farklılığın Babası İlkokul Mezunu olanlarla Babası Ortaokul Mezunu olanlar arasında Babası Ortaokul Mezunu olanlar lehine $p<,05$ düzeyinde gerçekleştiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$).

Tablo 4.45. Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Baba Öğrenim Durumu değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	<i>N</i>	$\bar{x}_{sıra}$	x^2	<i>sd</i>	<i>p</i>
Otoriter Tutum	Okumaz Yazmaz	20	218,18			
	Sadece okur yazar	39	284,88			
	İlkokul Mezunu	197	256,98			
	Ortaokul Mezunu	93	248,23			
	Lise Mezunu	98	238,46	15,19	7	,034
	Yüksekokul Mezunu	13	154,23			
	Üniversite Mezunu	26	190,08			
	Yüksek Lisans Mezunu	4	198,38			
	Toplam	490				

Tabloda görüldüğü gibi, Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Baba Öğrenim Durumu değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda grupların sıralamalar ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($x^2=15,19$; $p<,05$).

Tablo 4.46. Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Baba Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Gruplar	1	2	3	4	5	6	7	8
1	$\bar{x}_{\text{ort}}=218,18$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p<,01$	$p<,01$	$p>,05$
2		$\bar{x}_{\text{ort}}=284,88$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$
3			$\bar{x}_{\text{ort}}=256,98$	$p>,05$	$p>,05$	$p<,05$	$p<,05$	$p>,05$
4				$\bar{x}_{\text{ort}}=248,23$	$p>,05$	$p<,05$	$p>,05$	$p>,05$
5					$\bar{x}_{\text{ort}}=238,46$	$p<,05$	$p>,05$	$p>,05$
6						$\bar{x}_{\text{ort}}=154,23$	$p>,05$	$p>,05$
7							$\bar{x}_{\text{ort}}=190,08$	$p>,05$
8								$\bar{x}_{\text{ort}}=198,38$

Tabloda görüldüğü gibi, Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Baba Öğrenim Durumu değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan Mann Whitney U testi sonucunda söz konusu farklılığın Babası Okumaz Yazmaz olanlarla Babası Yüksekokul Mezunu olanlar arasında Babası Okumaz Yazmaz olanlar lehine $p<,01$ düzeyinde, Babası Okumaz Yazmaz olanlarla Babası Üniversite Mezunu olanlar arasında Babası Okumaz Yazmaz olanlar lehine $p<,01$ düzeyinde, Babası İlkokul Mezunu olanlarla Babası Yüksekokul Mezunu olanlar arasında Babası İlkokul Mezunu olanlar lehine $p<,05$ düzeyinde, Babası İlkokul Mezunu olanlarla Babası Üniversite Mezunu olanlar arasında Babası İlkokul Mezunu olanlar lehine $p<,05$ düzeyinde, Babası Ortaokul Mezunu olanlarla Babası Yüksekokul Mezunu olanlar arasında Babası Ortaokul Mezunu olanlar lehine $p<,05$ düzeyinde, Babası Lise Mezunu olanlarla Babası Yüksekokul Mezunu olanlar arasında Babası Lise Mezunu olanlar lehine $p<,05$ düzeyinde gerçekleştiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$).

Tablo 4.47. Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Anneme sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Demokratik Tutum	Evet	296	55,90	11,13	,647	4,27	488	,000
	Hayır	194	51,36	12,09	,868			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik tutum alt boyutu puanlarının "Anneme sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=4,27$; $p<,01$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.48. Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Anneme sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Otoriter Tutum	Evet	296	24,62	7,85	,456	-2,85	488	,005
	Hayır	194	26,71	8,11	,582			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter tutum alt boyutu puanlarının "Anneme sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-2,85$; $p<,01$). Farklılık Hayır cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.49.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Tanı Alt Boyutu Puanlarının "Babama sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Tanı	Evet	194	6,48	4,28	,307	-2,86	488	,004
	Hayır	296	7,65	4,51	,262			

Tabloda görüldüğü gibi İnternet Bağımlılığı Ölçeği Tanı Alt Boyutu puanlarının "Babama sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-2,86$; $p<,01$). Farklılık Hayır cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.50.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu Puanlarının "Babama sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Etki	Evet	194	6,04	4,87	,350	-3,17	488	,002
	Hayır	296	7,54	5,31	,309			

Tabloda görüldüğü gibi İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu puanlarının "Babama sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-3,17$; $p<,01$). Farklılık Hayır cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.51. Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Babama sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Demokratik Tutum	Evet	194	55,89	11,03	,792	2,74	488	,006
	Hayır	296	52,94	12,03	,699			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik tutum alt boyutu puanlarının "Babama sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,74$; $p<,01$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.52. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Toplam Puanlarının "Babam bağımsız kararlarımı destekler" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
İnternet Bağımlılığı	Evet	158	6,59	3,31	,263	-2,23	488	,026
	Hayır	332	7,32	3,45	,189			

Tabloda görüldüğü gibi İnternet Bağımlılığı Ölçeği toplam puanlarının "Babam bağımsız kararlarımı destekler" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-2,23$; $p>,05$). Farklılık Hayır cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.53.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Tanı Alt Boyutu Puanlarının "Babam bağımsız kararlarımı destekler" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Tanı	Evet	158	6,58	4,32	,343	-2,07	488	,039
	Hayır	332	7,47	4,50	,247			

Tabloda görüldüğü gibi İnternet Bağımlılığı Ölçeği Tanı Alt Boyutu puanlarının "Babam bağımsız kararlarımı destekler" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-2,07$; $p<,05$). Farklılık Hayır cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.54.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu Puanlarının "Babam bağımsız kararlarımı destekler" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Etki	Evet	158	6,12	4,73	,376	-2,45	488	,015
	Hayır	332	7,34	5,35	,294			

Tabloda görüldüğü gibi İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu puanlarının "Babam bağımsız kararlarımı destekler" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-2,45$; $p<,05$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.55. Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Babam bağımsız kararlarımı destekler" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Demokratik Tutum	Evet	158	56,61	11,42	,908	3,30	488	,001
	Hayır	332	52,91	11,69	,642			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik tutum alt boyutu puanlarının "Babam bağımsız kararlarımı destekler" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=3,30$; $p<,01$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.56. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Toplam Puanlarının "Annem hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
İnternet Bağımlılığı	Evet	80	7,77	3,62	,404	1,98	488	,049
	Hayır	410	6,95	3,36	,166			

Tabloda görüldüğü gibi İnternet Bağımlılığı Ölçeği toplam puanlarının "Annem hatalarıma kızar, kötü davranır" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,98$; $p<,05$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.57. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Şiddet Alt Boyutu Puanlarının "Annem hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Şiddet	Evet	80	2,83	2,06	,230	2,37	488	,018
	Hayır	410	2,26	1,94	,096			

Tabloda görüldüğü gibi İnternet Bağımlılığı Ölçeği Şiddet Alt Boyutu puanlarının "Annem hatalarıma kızar, kötü davranır" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,37$; $p<,05$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.58. Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Annem hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Demokratik Tutum	Evet	80	48,80	12,41	1,387	-4,51	488	,000
	Hayır	410	55,14	11,31	,559			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik tutum alt boyutu puanlarının "Annem hatalarıma kızar, kötü davranır" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-4,51$; $p<,01$). Farklılık Hayır cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.59. Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Annem hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Koruyucu Tutum	Evet	80	45,70	11,10	1,241	2,03	488	,043
	Hayır	410	42,82	11,71	,578			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu tutum alt boyutu puanlarının "Annem hatalarıma kızar, kötü davranır" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,03$; $p<,05$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.60. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Toplam Puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
İnternet Bağımlılığı	Evet	81	8,01	3,75	,417	2,68	488	,008
	Hayır	409	6,90	3,32	,164			

Tabloda görüldüğü gibi İnternet Bağımlılığı Ölçeği toplam puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,68$; $p<,05$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.61. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Tanı Alt Boyutu Puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi			
					t	Sd	p	
Tanı	Evet	81	8,33	5,00	,555	2,56	488	,011
	Hayır	409	6,96	4,31	,213			

Tabloda görüldüğü gibi İnternet Bağımlılığı Ölçeği Tanı Alt Boyutu puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,56$; $p<,05$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.62. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu Puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi			
					t	Sd	p	
Etki	Evet	81	8,60	5,76	,640	3,18	488	,002
	Hayır	409	6,62	5,01	,248			

Tabloda görüldüğü gibi İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=3,18$; $p<,01$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.63.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Motivasyon Alt Boyutu Puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Motivasyon	Evet	81	3,21	2,30	,255	2,78	488	,006
	Hayır	409	2,49	2,08	,103			

Tabloda görüldüğü gibi İnternet Bağımlılığı Ölçeği Motivasyon Alt Boyutu puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,78$; $p<,01$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.64.Anne Baba Tutum Ölçeği Toplam Puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Anne Baba Tutum	Evet	81	127,58	27,28	3,031	2,60	107,632	,011
	Hayır	409	121,90	21,15	1,046			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Toplam puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,60$; $p<,05$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.65. Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Demokratik Tutum	Evet	81	51,44	13,00	1,445	-2,24	488	,025
	Hayır	409	54,63	11,40	,563			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik tutum alt boyutu puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-2,24$; $p<,05$). Farklılık Hayır cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.66. Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Koruyucu Tutum	Evet	81	48,07	12,39	1,376	4,11	488	,000
	Hayır	409	42,34	11,28	,558			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu tutum alt boyutu puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=4,11$; $p<,01$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.67. Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Otoriter Tutum	Evet	81	28,06	8,74	,972	3,25	488	,001
	Hayır	409	24,93	7,76	,384			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter tutum alt boyutu puanlarının "Babam hatalarıma kızar, kötü davranır" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=3,25$; $p<,01$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.68. Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Annem Aşırı koruyucu ve kollayıcıdır" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Koruyucu Tutum	Evet	205	44,82	10,98	,767	2,48	488	,013
	Hayır	285	42,19	12,01	,711			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu tutum alt boyutu puanlarının "Annem Aşırı koruyucu ve kollayıcıdır" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,48$; $p<,05$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.69. Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Babam Serbest bırakır, hiç karışmaz" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Demokratik Tutum	Evet	46	50,43	12,25	1,806	-2,24	488	,026
	Hayır	444	54,48	11,61	,551			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik tutum alt boyutu puanlarının "Babam Serbest bırakır, hiç karışmaz" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-2,24$; $p<,05$). Farklılık Hayır cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.70. Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Annem uzak ve ilgisizdir" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}_{sıra}$	$\sum sıra$	z	p
Demokratik tutum	Evet	21	149,12	3131,50	-3,19	,001
	Hayır	469	249,82	117163,50		

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubundakilerin Anne Baba Tutumu Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Annem uzak ve ilgisizdir." değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Mann Whitney-U Testi sonucunda anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p<,01$). Farklılık Hayır cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.71. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Toplam Puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	t Testi		
						t	Sd	p
İnternet Bağımlılığı	Evet	62	8,10	3,79	,482	2,51	488	,012
	Hayır	428	6,94	3,34	,161			

Tabloda görüldüğü gibi İnternet Bağımlılığı Ölçeği toplam puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,51$; $p<,05$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.72. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Sıklık Alt Boyutu Puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	t Testi		
						t	Sd	p
Sıklık	Evet	62	2,56	1,63	,206	,88	488	,381
	Hayır	428	2,39	1,46	,071			

Tabloda görüldüğü gibi İnternet Bağımlılığı Ölçeği Sıklık Alt Boyutu puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($t=,88$; $p>,05$).

Tablo 4.73.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Tanı Alt Boyutu Puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Tanı	Evet	62	8,16	5,38	,684	1,57	72,65	,122
	Hayır	428	7,04	4,29	,207			

Tabloda görüldüğü gibi İnternet Bağımlılığı Ölçeği Tanı Alt Boyutu puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($t=1,57; p>,05$).

Tablo 4.74.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu Puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Etki	Evet	62	8,19	5,81	,738	2,03	488	,043
	Hayır	428	6,77	5,07	,245			

Tabloda görüldüğü gibi İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,03; p<,05$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.75. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Şiddet Alt Boyutu Puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Şiddet	Evet	62	2,90	2,29	,291	2,07	73,75	,042
	Hayır	428	2,27	1,90	,092			

Tabloda görüldüğü gibi İnternet Bağımlılığı Ölçeği Şiddet Alt Boyutu puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,07$; $p<,05$). Farklılık Evet cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.76. Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Demokratik Tutum	Evet	62	49,56	12,74	1,618	-3,30	488	,001
	Hayır	428	54,76	11,43	,553			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Demokratik tutum alt boyutu puanlarının "Babam Uzak ve ilgisizdir" değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-3,30$; $p<,01$). Farklılık Hayır cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.77. Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyutu Puanlarının Arkadaş Grubu Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Koruyucu Tutum	Var	437	42,85	11,32	,542	-2,44	488	,015
	Yok	53	46,96	13,65	1,875			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Koruyucu tutum alt boyutu puanlarının Arkadaş Grubu değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-2,44$; $p<,05$). Farklılık Yok cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.278. Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyutu Puanlarının Arkadaş Grubu Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Otoriter Tutum	Var	437	25,07	7,68	,367	-2,48	59,89	,003
	Yok	53	28,55	9,87	1,355			

Tabloda görüldüğü gibi Anne Baba Tutum Ölçeği Otoriter tutum alt boyutu puanlarının Arkadaş Grubu değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Bağımsız Grup t Testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-2,48$; $p<,01$). Farklılık Yok cevabı verenler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 4.79. Anne Baba Tutumları Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının Fiziksel Özellikler Değişkenine Göre Fiziksel Özellikler Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Demokratik Tutum	Güzel/Yakışıklı	159	53,75	12,07	G.Arası	2154,84	3	718,28		
	Çirkin	57	48,91	11,31	G.İçi	65026,86	486	133,80		
	Ne güzel ne çirkin	170	54,81	11,83	Toplam	67181,69	489		5,37	,001
	Hiç düşünmedim	104	56,33	10,42						
	Toplam	490	54,10	11,72						

Tabloda görüldüğü gibi, Anne Baba Tutumları Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının Fiziksel Özellikler Değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=5,37$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere Scheffe analizi yapılmış, elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 4.80. Anne Baba Tutumları Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının Fiziksel Özellikler Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan LSD Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Güzel/Yakışıklı	Çirkin	4,842	1,786	,063
	Ne güzel ne çirkin	-1,057	1,276	,876
	Hiç düşünmedim	-2,572	1,459	,376
Çirkin	Güzel/Yakışıklı	-4,842	1,786	,063
	Ne güzel ne çirkin	-5,899	1,770	,012
	Hiç düşünmedim	-7,415	1,906	,002
Ne güzel ne çirkin	Güzel/Yakışıklı	1,057	1,276	,876
	Çirkin	5,899	1,770	,012
	Hiç düşünmedim	-1,515	1,440	,775
Hiç düşünmedim	Güzel/Yakışıklı	2,572	1,459	,376
	Çirkin	7,415	1,906	,002
	Ne güzel ne çirkin	1,515	1,440	,775

Tabloda görüldüğü üzere, Anne Baba Tutumları Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyutu Puanlarının Fiziksel Özellikler değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan Sheffe testi sonucunda söz konusu farklılığın Çirkin olan öğrencilerle Ne güzel ne çirkin olan öğrenciler arasında Ne güzel ne çirkin olanlar lehine $p < ,05$ düzeyinde, Çirkin olan öğrencilerle Hiç düşünmedim olan öğrenciler arasında Hiç düşünmedim olanlar lehine $p < ,01$ düzeyinde gerçekleştiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

4.1.4. Ölçeklerin Toplam Puanlarına ve Alt Boyut Puanlarının İlişisine Dair Bulgular

Tablo 4.81.İnternet Bağımlılığı Ölçeği Toplam Puanları ile Anne Baba Tutumu Ölçeği Toplam Puanları Arasındaki İlişkiler

	Anne Baba Tutumu Ölçeği Toplam Puanları		
	N	r	p
İnternet Bağımlılığı Ölçeği Toplam Puanları	490	,14	,002

Tabloda görüldüğü üzere, İnternet Bağımlılığı Ölçeği Toplam Puanları ile Anne Baba Tutumu Ölçeği Toplam Puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan Pearson korelasyon analizi sonucunda İnternet Bağımlılığı Ölçeği Toplam Puanları ile Anne Baba Tutumu Ölçeği Toplam Puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r=,14$; $p<,01$).

Tablo 4.82.Anne Baba Tutumu Ölçeği Alt Boyut Puanları ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği Toplam Puanları Arasındaki İlişkiler

Anne Baba Tutumu Ölçeği	İnternet Bağımlılığı Ölçeği Toplam Puanları		
	N	r	P
Demokratik Tutum	490	-,05	,324
Koruyucu Tutum	490	,22	,000
Otoriter Tutum	490	,13	,003

Tabloda görüldüğü üzere, Anne Baba Tutumu Ölçeği Alt Boyut Puanları ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği Toplam Puanları Arasındaki İlişkiler arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan Pearson korelasyon analizi sonucunda Koruyucu Tutum Alt Boyutu puanları ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği toplam puanları arasında ($r=,22$; $p<,01$) pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunduğu, Otoriter Tutum Alt Boyutu puanları ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği toplam puanları arasında ($r=,13$; $p<,01$) pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.83. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyut Puanları ile Anne Baba Tutumu Ölçeği Toplam Puanları Arasındaki İlişkiler

İnternet Bağımlılığı Ölçeği	Anne Baba Tutumu Ölçeği Toplam Puanları		
	N	r	P
Sıklık	490	,14	,002
Tanı	490	,12	,009
Etki	490	,11	,019
Şiddet	490	,07	,105
Motivasyon	490	,03	,576

Tabloda görüldüğü üzere, İnternet Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyut Puanları ile Anne Baba Tutumu Ölçeği Toplam Puanları Arasındaki İlişkiler arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan Pearson korelasyon analizi sonucunda Sıklık Alt Boyutu puanları ile Anne Baba Tutumu Ölçeği toplam puanları arasında ($r=,14$; $p<,01$) pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunduğu, Tanı Alt Boyutu puanları ile Anne Baba Tutumu Ölçeği toplam puanları arasında ($r=,12$; $p<,01$) pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunduğu, Etki Alt Boyutu puanları ile Anne Baba Tutumu Ölçeği toplam puanları arasında ($r=,11$; $p<,05$) pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunduğu, tespit edilmiştir.

Tablo 4.84. Anne Baba Tutumu Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyut Puanları ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyut Puanları Arasındaki İlişkiler

İnternet Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyut Puanları	Anne Baba Tutumu Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyut Puanları		
	N	r	P
Sıklık	490	,03	,582
Tanı	490	-,04	,388
Etki	490	-,13	,003
Şiddet	490	-,07	,105
Motivasyon	490	,01	,844

Tabloda görüldüğü üzere, Anne Baba Tutumu Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyut Puanları ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyut Puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan Pearson korelasyon analizi sonucunda Anne Baba Tutumu Ölçeği Demokratik Tutum Alt Boyut Puanları ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği Etki Alt Boyutu Puanları arasında ($r=-,13$; $p<,01$) negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunduğu saptanmıştır.

Tablo 4.85. Anne Baba Tutumu Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyut Puanları ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyut Puanları Arasındaki İlişkiler

İnternet Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyut Puanları	Anne Baba Tutumu Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyut Puanları		
	N	r	P
Sıklık	490	,18	,000
Tanı	490	,18	,000
Etki	490	,22	,000
Şiddet	490	,14	,002
Motivasyon	490	,05	,290

Tabloda görüldüğü üzere, Anne Baba Tutumu Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyut Puanları ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyut Puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan Pearson korelasyon analizi sonucunda Anne Baba Tutumu Ölçeği Koruyucu Tutum Alt Boyut Puanları ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği Sıklık Alt Boyutu Puanları arasında ($r=,18; p<,01$), Tanı Alt Boyutu Puanları arasında ($r=,18; p<,01$), Etki Alt Boyutu Puanları arasında ($r=,22; p<,01$) ve Şiddet Alt Boyutu Puanları arasında ($r=,14; p<,01$), pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunduğu saptanmıştır.

Tablo 4.86. Anne Baba Tutumu Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyut Puanları ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyut Puanları Arasındaki İlişkiler

İnternet Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyut Puanları	Anne Baba Tutumu Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyut Puanları		
	N	r	P
Sıklık	490	,10	,022
Tanı	490	,13	,006
Etki	490	,17	,000
Şiddet	490	,10	,021
Motivasyon	490	-,01	,789

Tabloda görüldüğü üzere, Anne Baba Tutumu Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyut Puanları ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyut Puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan Pearson korelasyon analizi sonucunda Anne Baba Tutumu Ölçeği Otoriter Tutum Alt Boyut Puanları ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği Sıklık Alt Boyutu Puanları arasında ($r=,10; p<,05$), Tanı Alt Boyutu Puanları arasında ($r=,13; p<,01$), Etki Alt Boyutu Puanları arasında ($r=,17; p<,01$) ve Şiddet Alt Boyutu Puanları arasında ($r=,10; p<,05$), pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunduğu saptanmıştır.

BÖLÜM V

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

- Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı düzeyi düşük ($\bar{x}=7,08$) seviyededir.
- Öğrenciler anne babalarını en çok Demokratik tutumda ($\bar{x}=54,10$), sonra Koruyucu Tutumda ($\bar{x}=43,29$), en az da Otoriter Tutumda ($\bar{x}=25,45$) algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi cinsiyete göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı cinsiyete göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi cinsiyete göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi cinsiyete göre değişmektedir. İnternet bağımlılığı erkeklerin yaşamlarına daha fazla etki etmektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti cinsiyete göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi cinsiyete göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları cinsiyete göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı cinsiyete göre değişmektedir. Kız öğrenciler anne babalarını daha demokratik tutumda algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı cinsiyete göre değişmektedir. Erkek öğrenciler anne babalarını daha koruyucu tutumda algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin Otoriter tutum algısı cinsiyete göre değişmektedir. Erkek öğrenciler anne babalarını daha otoriter tutumda algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi yaşam yerine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı yaşam yerine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi yaşam yerine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi yaşam yerine göre değişmektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti yaşam yerine göre değişmemektedir.

- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi yaşam yerine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları yaşam yerine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı yaşam yerine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı yaşam yerine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Otoriter tutum algısı yaşam yerine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi okul türüne göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı okul türüne göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi okul türüne göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi okul türüne göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti okul türüne göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi okul türüne göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları okul türüne göre değişmektedir. Diğer meslek liselerindeki öğrenciler sağlık meslek lisesi öğrencilerine göre anne baba tutumlarını yüksek puanlarla değerlendirmektedirler.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı okul türüne göre değişmektedir. Sağlık meslek lisesi öğrencileri anne babalarını diğer meslek lisesi öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde demokratik tutumda algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı okul türüne göre değişmektedir. Diğer meslek lisesi öğrencileri anne babalarını sağlık meslek lisesi öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde koruyucu tutumda algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin Otoriter tutum algısı okul türüne göre değişmektedir. Diğer meslek lisesi öğrencileri anne babalarını sağlık meslek lisesi öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde otoriter tutumda algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi sınıf düzeyine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı sınıf düzeyine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi sınıf düzeyine göre değişmemektedir.

- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi sınıf düzeyine göre değişmektedir. İnternet bağımlılığı Lise 2 öğrencilerinin yaşamlarına Lise 4 öğrencilerine göre daha fazla etki etmektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti sınıf düzeyine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi sınıf düzeyine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları sınıf düzeyine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı sınıf düzeyine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı sınıf düzeyine göre değişmektedir. Lise 2 öğrencileri anne babalarını Lise 4 öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde koruyucu tutumda algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin Otoriter tutum algısı sınıf düzeyine göre değişmektedir. Lise 2 öğrencileri anne babalarını Lise 4 öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde otoriter tutumda algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi annelerinin öğrenim durumuna göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı annelerinin öğrenim durumuna göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi annelerinin öğrenim durumuna göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi annelerinin öğrenim durumuna göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti annelerinin öğrenim durumuna göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi annelerinin öğrenim durumuna göre değişmektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları annelerinin öğrenim durumuna göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı annelerinin öğrenim durumuna göre değişmemektedir.

- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı annelerinin öğrenim durumuna göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Otoriter tutum algısı annelerinin öğrenim durumuna göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi babalarının öğrenim durumuna göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı babalarının öğrenim durumuna göre değişmektedir. Babası ortaokul mezunu olan öğrenciler babası ilkokul mezunu olan öğrencilere göre daha sık internet kullanmaktadırlar.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi babalarının öğrenim durumuna göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi babalarının öğrenim durumuna göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti babalarının öğrenim durumuna göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi babalarının öğrenim durumuna göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları babalarının öğrenim durumuna göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı babalarının öğrenim durumuna göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı babalarının öğrenim durumuna göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Otoriter tutum algısı babalarının öğrenim durumuna göre değişmektedir. Babası yüksek okul mezunu olan öğrenciler diğer öğrencilere göre anne baba tutumlarını daha yüksek düzeyde otoriter olarak algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi annelerine sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı annelerine sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi annelerine sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmemektedir.

- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi annelerine sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti annelerine sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi annelerine sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları annelerine sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı annelerine sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmektedir. Annelerine sorunlarını rahatça anlatabilen öğrenciler diğerlerine göre anne baba tutumlarını daha demokratik algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı annelerine sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmemektedir.
Öğrencilerin Otoriter tutum algısı annelerine sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmektedir. Annelerine sorunlarını rahatça anlatamayan öğrenciler diğerlerine göre anne baba tutumlarını daha otoriter algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi babalarına sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı babalarına sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi babalarına sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmektedir. Babalarına sorunlarını rahatça anlatamayan öğrencilerin internet bağımlılığı tanı puanları diğerlerine göre daha yüksektir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi babalarına sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmektedir. Babalarına sorunlarını rahatça anlatamayan öğrencilerin internet bağımlılığının yaşamlarına etkisi diğerlerine göre daha yüksektir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti babalarına sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmemektedir.

- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi babalarına sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları babalarına sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı babalarına sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmektedir. Babalarına sorunlarını rahatça anlatabilen öğrenciler diğerlerine göre anne baba tutumlarını daha demokratik algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı babalarına sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmemektedir.
Öğrencilerin Otoriter tutum algısı babalarına sorunlarını rahatça anlatabilme durumlarına göre değişmektedir. Babalarına sorunlarını rahatça anlatamayan öğrenciler diğerlerine göre anne baba tutumlarını daha otoriter algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi annelerine sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı annelerine sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi annelerine sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi annelerine sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti annelerine sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi annelerine sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları annelerine sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı annelerine sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı annelerine sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.

Öğrencilerin Otoriter tutum algısı annelerine sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.

- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi babalarına sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı babalarına sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi babalarına sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi babalarına sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti babalarına sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi babalarına sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları babalarına sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı babalarına sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı babalarına sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Otoriter tutum algısı babalarına sorunlarını rahatça anlatamasa bile sevgi ve şefkat görme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi annelerinin onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı annelerinin onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi annelerinin onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi annelerinin onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmemektedir.

- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti annelerinin onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi annelerinin onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları annelerinin onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı annelerinin onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı annelerinin onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Otoriter tutum algısı annelerinin onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi babalarının onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmektedir. Babaları bağımsız kararlarını desteklemeyen öğrencilerin internet bağımlılık düzeyi diğerlerine göre daha yüksektir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı babalarının onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi babalarının onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmektedir. Babaları bağımsız kararlarını desteklemeyen öğrencilerin internet bağımlılık düzeyi tanı puanları diğerlerine göre daha yüksektir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi babalarının onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti babalarının onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi babalarının onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları babalarının onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı babalarının onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmektedir. Babaları bağımsız kararlarını

destekleyen öğrenciler anne babalarını diğerlerine göre daha fazla demokratik tutumda algılamaktadırlar.

- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı babalarının onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmemektedir.
Öğrencilerin Otoriter tutum algısı babalarının onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi annelerinin onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmektedir. Anneleri hatalarına kızan ve onlara kötü davranan öğrencilerin internet bağımlılık düzeyi diğerlerine göre daha yüksektir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı annelerinin onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi annelerinin onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi annelerinin onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti annelerinin onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmektedir. Anneleri hatalarına kızan ve onlara kötü davranan öğrencilerin internet kullanma isteği şiddeti diğerlerine göre daha yüksektir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi annelerinin onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları annelerinin onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı annelerinin onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmektedir. Anneleri hatalarına kızmayan ve onlara kötü davranmayan öğrenciler anne babalarını diğerlerine göre daha fazla demokratik tutumda algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı annelerinin onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmektedir. Anneleri hatalarına kızan ve onlara kötü davranan öğrenciler anne babalarını diğerlerine göre daha yüksek düzeyde koruyucu olarak algılamaktadırlar.

- Öğrencilerin Otoriter tutum algısı annelerinin onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi babalarının onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmektedir. Babaları hatalarına kızan ve onlara kötü davranan öğrencilerin internet bağımlılık düzeyi diğerlerine göre daha yüksektir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı babalarının onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi babalarının onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmektedir. Babaları hatalarına kızan ve onlara kötü davranan öğrencilerin internet bağımlılık tanı puanları diğerlerine göre daha yüksektir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi babalarının onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmektedir. Babaları hatalarına kızan ve onlara kötü davranan öğrencilerin internet bağımlılığı diğerlerine göre yaşamlarına daha fazla etki etmektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti babalarının onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi babalarının onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmektedir. Babaları hatalarına kızan ve onlara kötü davranan öğrencilerin internet bağımlılığından kurtulma motivasyonu diğerlerine göre daha yüksektir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları babalarının onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmektedir. Babaları hatalarına kızan ve onlara kötü davranan öğrenciler anne baba tutumları ölçeğini daha yüksek puanlarla değerlendirmektedirler.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı babalarının onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmektedir. Babaları hatalarına kızmayan ve onlara kötü davranmayan öğrenciler anne babalarını diğerlerine göre daha fazla demokratik tutumda algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı babalarının onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmektedir. Babaları hatalarına kızan ve onlara kötü

davranan öğrenciler anne babalarını diğerlerine göre daha yüksek düzeyde koruyucu olarak algılamaktadırlar.

- Öğrencilerin Otoriter tutum algısı babalarının onların hatalarına kızma ve kötü davranma durumlarına göre değişmektedir. Babaları hatalarına kızan ve onlara kötü davranan öğrenciler anne babalarını diğerlerine göre daha yüksek düzeyde otoriter olarak algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi annelerinin onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı annelerinin onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi annelerinin onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi annelerinin onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti annelerinin onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi annelerinin onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları annelerinin onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı annelerinin onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı annelerinin onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Otoriter tutum algısı annelerinin onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi babalarının onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı babalarının onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi babalarının onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.

- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi babalarının onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti babalarının onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi babalarının onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları babalarının onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı babalarının onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmektedir. "Babam beni serbest bırakır hiç karışmaz" seçeneğine "hayır" yanıtı veren öğrenciler anne babalarını diğerlerine göre daha yüksek düzeyde demokratik algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı babalarının onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Otoriter tutum algısı babalarının onları serbest bırakma hiç karışmama durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi annelerinin uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı annelerinin uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi annelerinin uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi annelerinin uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti annelerinin uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi annelerinin uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları annelerinin uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmemektedir.

- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı annelerinin uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmektedir. Annesi uzak ve ilgisiz olmayan öğrenciler anne babalarını diğerlerine göre daha yüksek düzeyde demokratik algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı annelerinin uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmemektedir.
Öğrencilerin Otoriter tutum algısı annelerinin uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi babalarının uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmektedir. Babaları uzak ve ilgisiz olan öğrencilerin internet bağımlılık düzeyi diğerlerine göre daha yüksektir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı babalarının uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi babalarının uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi babalarının uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmektedir. Babaları uzak ve ilgisiz olan öğrencilerin internet bağımlılığının yaşamlarına etkisi diğerlerine göre daha yüksektir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti babalarının uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmektedir. Babaları uzak ve ilgisiz olan öğrencilerin internet kullanma isteğinin şiddeti diğerlerine göre daha yüksektir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi babalarının uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları babalarının uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı babalarının uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmektedir. Babası uzak ve ilgisiz olmayan öğrenciler anne babalarını diğerlerine göre daha yüksek düzeyde demokratik algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı babalarının uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Otoriter tutum algısı babalarının uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmemektedir.

- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi arkadaş grubu bulunup bulunmamasına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı arkadaş grubu bulunup bulunmamasına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi arkadaş grubu bulunup bulunmamasına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi arkadaş grubu bulunup bulunmamasına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti arkadaş grubu bulunup bulunmamasına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi arkadaş grubu bulunup bulunmamasına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları arkadaş grubu bulunup bulunmamasına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı arkadaş grubu bulunup bulunmamasına göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı arkadaş grubu bulunup bulunmamasına göre değişmektedir. Arkadaş grubu olmayan öğrenciler anne babalarını diğer öğrencilere göre daha yüksek düzeyde koruyucu algılamaktadır.
- Öğrencilerin Otoriter tutum algısı arkadaş grubu bulunup bulunmamasına göre değişmektedir. Arkadaş grubu olmayan öğrenciler anne babalarını diğer öğrencilere göre daha yüksek düzeyde otoriter algılamaktadır.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi fiziksel özelliklerine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı fiziksel özelliklerine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılık tanı düzeyi fiziksel özelliklerine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi fiziksel özelliklerine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığının şiddeti fiziksel özelliklerine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu düzeyi fiziksel özelliklerine göre değişmemektedir.

- Öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile ilgili algıları fiziksel özelliklerine göre değişmemektedir.
- Öğrencilerin Demokratik tutum algısı fiziksel özelliklerine göre değişmektedir. Kendisini çirkin olarak algılayan öğrenciler anne babalarını kendisini ne çirkin ne güzel olarak algılayan öğrencilere göre daha yüksek düzeyde demokratik algılamaktadırlar. Güzelliği konusunda hiç düşünmemiş olan öğrenciler öğrenciler anne babalarını kendisini ne çirkin ne güzel olarak algılayan öğrencilere göre daha yüksek düzeyde demokratik algılamaktadırlar.
- Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı fiziksel özelliklerine göre değişmemektedir. Öğrencilerin Otoriter tutum algısı fiziksel özelliklerine göre değişmemektedir.
- Anne Baba Tutumları ile İnternet Bağımlılık Düzeyi arasında anlamlı ilişkiler bulunmaktadır.
- Koruyucu ve otoriter anne baba tutumları internet bağımlılık düzeyini yükseltmektedir.
- Demokratik anne baba tutumu yükseldikçe İnternet Bağımlılığının yaşama etki düzeyi düşmektedir.
- Koruyucu ve otoriter anne baba tutumları yükseldikçe internet kullanım sıklığı, internet bağımlılığı tanı puanları, internet bağımlılığının yaşama etkisi ve internet kullanma isteğinin şiddeti de yükselmektedir.

5.2.Tartışma

Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin İnternet Bağımlılığı düzeyi düşük ($\bar{x}=7,08$) seviyededir. Bu bulgu İmpraim (2012) ve Doğan (2013)'in bulguları ile de örtüşmektedir.

Araştırma bulgularına göre öğrenciler anne babalarını en çok Demokratik tutumda ($\bar{x}=54,10$), sonra Koruyucu Tutumda ($\bar{x}=43,29$), en az da Otoriter Tutumda ($\bar{x}=25,45$) algılamaktadırlar.

Araştırma bulgularına göre öğrencilerin İnternet Bağımlılık Düzeyi cinsiyete göre değişmemektedir. Bu bulgu Çalışgan (2013)'in bulgularıyla örtüşmektedir. Öğrencilerin İnternet kullanım sıklığı, İnternet bağımlılık tanı düzeyi, İnternet Bağımlılığının şiddeti, İnternet bağımlılığından kurtulma motivasyonu cinsiyete göre değişmemekteyken İnternet bağımlılığının yaşamlarına etki düzeyi cinsiyete göre değişmektedir. İnternet bağımlılığı

erkeklerin yaşamlarına daha fazla etki etmektedir. Bu bulgu da Alaçam (2012), Tanrıverdi (2012), Doğan (2013), Derin (2013), Bozkur (2013) ve Çetinkaya (2013)'nın bulgularıyla örtüşmektedir. Yapılan literatür taraması da İnternet Bağımlılığının erkeklerde kızlara oranla daha yüksek olduğunu betimlemektedir. Bu durum ev dışında bilgisayar kullanma imkanının erkekler için daha fazla bulunmasından, erkeklerin online bilgisayar oyunlarına kadınlardan fazla ilgi göstermesinden kaynaklanıyor olabilir.

Araştırma bulgularına göre yaşam yerinin köy, kasaba, il, ilçe ya da yurtdışı olması internet bağımlılık düzeyi üzerinde etkili değildir. Bu bulgu da Doğan (2013)'ın bulguları ile örtüşmektedir. İnternetin insan hayatına yeni giren öge olduğu ve gelişen teknolojinin artık her yere hızla ulaştığı bir çağda bulunulması, mobil modemler ve yaygın verici hizmetleri ile dolayısıyla köy ya da kenttekilerin internete erişimde fırsat eşitliği yaşadığı düşünülebilir. Köy yaşamındaki sorumlulukların kentte masa başı işlere kıyasla internetten uzak kalmayı gerektiren bir unsur olarak internet kullanım sıklığını ya da bağımlılık düzeyini düşüren bir faktör olarak belirmesi beklense de sonuçların aksi yönde olması internetin kişiler üzerindeki cazibesine bağlanabilir. Nitekim Doğan (2013)'ın araştırma sonuçlarına göre günlük işlerini olumsuz etkileyecek düzeyde internet kullanımı yapanların internet bağımlılık düzeyi yüksektir. Bağımlılık işleri aksatma pahasına gerçekleşmekte köy de ya da kente bulunmak farketmemektedir. Bu sonuç internetin köylerde de kentteki kadar ulaşılabilir olduğunu da betimlemektedir.

Araştırma bulgularına göre öğrencilerin İnternet Bağımlılık Düzeyi okul türüne göre değişmemektedir. İnternet bağımlılığında yaş, ergenlik dönemi, interneti kullanım amaçları gibi etkenler okul türünün önüne geçiyor olabilir.

Araştırma bulgularına göre sınıf düzeyi İnternet Bağımlılık ölçeğinin yaşama etkileri alt boyutunda anlamlı sonuçlar vermektedir. Diğer alt boyutlarda sınıf düzeyi etkili değildir. Tanrıverdi (2012)'nin bulguları da sınıf düzeyini etkisiz bir değişken olarak betimlemektedir. Bozkur (2013)'un ortaokul öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmanın bulguları ise 7. ve 8. sınıf öğrencilerinde internet bağımlılığının diğerlerine göre düşük olduğunu betimlemektedir. Bozkur (2013) bu durumu bu dönemde yapılan öğrenci yerleştirme sınavlarına hazırlık nedeniyle öğrencilerin internet kullanımının sınırlandırılmasına bağlamaktadır. Bu araştırmanın bulgularında Lise 2 öğrencilerinin internet kullanımının Lise 4 öğrencilerine göre yüksek olması bu yorumu desteklemektedir. Brenner (1997),

Chung ve Kim (2004)'ün araştırma bulguları da sınıf düzeyini etkili olarak betimlemektedir. Ergenlikten gençliğe adım atılan bu çağın sosyal ve duygusal gelişimi de gençleri internetten çok yüz yüze grup arkadaşlıklarına yöneltiyor olabilir. Doğan (2013)'ın bulguları ise 8. sınıfta internet bağımlılığının diğer sınıf düzeylerine göre anlamlı derece de yüksek olduğunu betimlemektedir. Bu durum araştırmanın yapıldığı örnekleme 8. sınıfta erkek öğrencinin fazla olma olasılığı gibi sonuçlara etki eden diğer örneklem yoğunluklarından kaynaklanıyor olabilir. Çetinkaya (2013)'nın bulguları da sınıf düzeyinin internet bağımlılığında anlamlı fark yarattığı yönündedir.

Araştırmanın bulgularına göre öğrencilerin İnternet Bağımlılık Düzeyi annelerinin öğrenim durumuna göre değişmemektedir. Bu bulgu da Doğan (2013)'ın bulgularıyla örtüşmektedir.

Araştırma bulgularına göre öğrencilerin annelerinin öğrenim durumu İnternet Bağımlılık Düzeylerini etkilememektedir. Öğrencilerin İnternet Kullanım Sıklığı ise babalarının öğrenim durumuna göre değişmektedir. Babası ortaokul mezunu olan öğrenciler babası ilkokul mezunu olan öğrencilere göre daha sık internet kullanmaktadırlar. Doğan (2013)'ın araştırmasında da babanın öğrenim durumu İnternet bağımlılığında etkisiz iken Tanrıverdi (2012)'nin araştırmasına göre etkili sonuçlar vermektedir. Konuyla ilgili genelleme yapılabilmesi için anne baba öğrenim durumu değişkenlerine İnternet bağımlılığı araştırmalarında daha fazla yer verilmelidir.

Literatürdeki sorgulardan farklı olarak bu araştırma kapsamında bulunan anne baba ve öğrenci ilişkisini betimlemeye yönelik sorulardan elde edilen sonuçlara göre anne ile sorunları rahatça paylaşabilen öğrencilerle paylaşamayan öğrenciler arasında İnternet Bağımlılığı ve alt boyutlarında fark saptanmazken baba ile sorunlarını rahatça paylaşamayan öğrencilerin İnternet Bağımlılığı alt boyutlarında paylaşabilen öğrencilere göre farklılıklar tespit edilmiştir. Babaları ile sorunlarını paylaşamayan öğrencilerin internetin yaşamlarına etkisini daha yüksek algıladıkları tespit edilmiştir. Bu bulgu babaların çocuklarına sorunlarını kendileriyle paylaşma fırsatı verdiğinde internet bağımlılığının azalacağı şeklinde yorumlanabilir.

Öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyi babalarının onların bağımsız kararlarını destekleme durumlarına göre değişirken annelerinin onların bağımsız kararlarını destekleyip

desteklememesinden etkilenmemektedir. Babaları bağımsız kararlarını desteklemeyen öğrencilerin internet bağımlılık düzeyi ise diğerlerine göre daha yüksektir.

Araştırma bulgularına göre anneleri hatalarına kızan ve onlara kötü davranan öğrencilerin internet bağımlılık düzeyi ve internet kullanım şiddeti diğerlerine göre daha yüksektir. Babaları hatalarına kızan ve onlara kötü davranan öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri diğerlerine göre daha yüksektir.

Araştırma bulgularına göre babaları uzak ve ilgisiz olan öğrencilerin internet bağımlılık düzeyi, internet kullanımının yaşamlarına etki düzeyi ve internet kullanım isteğinin şiddeti diğerlerine göre daha yüksektir.

Tüm bu bulgular birlikte değerlendirildiğinde öğrencilerin internet bağımlılığı üzerinde anneleri ile iletişimlerinden çok babaları ile iletişimlerinin etkili olduğu ifade edilebilir.

Araştırmanın bulgularına göre öğrencilerin demokratik tutum algısı cinsiyete göre değişmektedir. Kız öğrenciler anne babalarını daha demokratik tutumda algılamaktayken erkek öğrenciler anne babalarını daha koruyucu ve otoriter tutumda algılamaktadırlar. Bu bulgu Yılmaz (2009)'ın bulguları ile de örtüşmektedir.

Araştırmanın bulgularına göre sağlık meslek liselerindeki öğrenciler anne babalarını daha demokratik tutumda algılamaktayken diğer meslek lisesi öğrencileri anne babalarını daha koruyucu ve otoriter tutumda algılamaktadırlar. Bu iki sonuç birlikte değerlendirildiğinde sağlık meslek lisesinde kız öğrencilerin yoğunlukta olduğu düşünülebilir.

Araştırma bulgularına göre Lise 2 öğrencileri anne babalarını Lise 4 öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde koruyucu ve otoriter tutumda algılamaktadırlar.

Araştırma bulgularına göre öğrencilerin Otoriter tutum algısı babalarının öğrenim durumuna göre değişmektedir. Babası yüksek okul mezunu olan öğrenciler diğer öğrencilere göre anne baba tutumlarını daha yüksek düzeyde otoriter olarak algılamaktadırlar.

Araştırma bulgularına göre annelerine sorunlarını rahatça anlatabilen öğrenciler diğerlerine göre anne baba tutumlarını daha demokratik algılamaktadırlar. Babalarına sorunlarını rahatça anlatamayan öğrenciler diğerlerine göre anne baba tutumlarını daha otoriter

algılamaktadırlar. Babaları bağımsız kararlarını destekleyen öğrenciler anne babalarını diğerlerine göre daha fazla demokratik tutumda algılamaktadırlar. Anneleri ve babaları hatalarına kızmayan ve onlara kötü davranmayan öğrenciler anne babalarını diğerlerine göre daha fazla demokratik tutumda algılamaktadırlar. "Babam beni serbest bırakır hiç karışmaz" seçeneğine "hayır" yanıtı veren öğrenciler anne babalarını diğerlerine göre daha yüksek düzeyde demokratik algılamaktadırlar. Annesi uzak ve ilgisiz olmayan öğrenciler anne babalarını diğerlerine göre daha yüksek düzeyde demokratik algılamaktadırlar.

Öğrencilerin Demokratik tutum algısı babalarının uzak ve ilgisiz olma durumlarına göre değişmektedir. Babası uzak ve ilgisiz olmayan öğrenciler anne babalarını diğerlerine göre daha yüksek düzeyde demokratik algılamaktadırlar.

Öğrencilerin Koruyucu tutum algısı arkadaş grubu bulunup bulunmamasına göre değişmektedir. Arkadaş grubu olmayan öğrenciler anne babalarını diğer öğrencilere göre daha yüksek düzeyde koruyucu algılamaktadır.

Öğrencilerin Otoriter tutum algısı arkadaş grubu bulunup bulunmamasına göre değişmektedir. Arkadaş grubu olmayan öğrenciler anne babalarını diğer öğrencilere göre daha yüksek düzeyde otoriter algılamaktadır.

Öğrencilerin Demokratik tutum algısı fiziksel özelliklerine göre değişmektedir. Kendisini çirkin olarak algılayan öğrenciler anne babalarını kendisini ne çirkin ne güzel olarak algılayan öğrencilere göre daha yüksek düzeyde demokratik algılamaktadırlar. Güzelliği konusunda hiç düşünmemiş olan öğrenciler anne babalarını kendisini ne çirkin ne güzel olarak algılayan öğrencilere göre daha yüksek düzeyde demokratik algılamaktadırlar.

Araştırma bulgularına göre öğrencilerin Anne Baba Tutumları ile İnternet Bağımlılık Düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Koruyucu ve otoriter anne baba tutumları internet bağımlılık düzeyini yükseltirken demokratik anne baba tutumu yükseldikçe İnternet Bağımlılığının yaşama etki düzeyi düşmektedir. Koruyucu ve otoriter anne baba tutumları yükseldikçe internet kullanım sıklığı, internet bağımlılığı tanı puanları, internet bağımlılığının yaşama etkisi ve internet kullanma isteğinin şiddeti de yükselmektedir. Bozkur (2013)'un araştırma bulguları da bu sonuçları destekler şekilde

kabul edici, ilgili anne baba tutumunun internet bağımlılık düzeyini düşürdüğünü betimlemektedir.

5.3. Öneriler

5.3.1. Uygulayıcılara Öneriler

- Okullarda internet bağımlılığı ve aile içi iletişim konularında veli bilgilendirme seminerleri yapılabilir.
- Bu seminerlerde özellikle baba-çocuk iletişiminin önemine vurgu yapılabilir.
- Olumlu etkileri dikkate alınarak anne babalara demokratik tutum becerisi kazandırmak üzere eğitimler düzenlenebilir.
- Babanın eğitim durumunun anne baba tutumlarında ağırlıklı etkisi olması dolayısıyla eğitimin özellikle yüksek öğrenimin devlet politikası olarak özendirilmesi yaygınlaştırılması önerilir.

5.3.2. Araştırmacılara Öneriler

- Araştırmalarda fiziksel özellik olarak güzellik algısı yerine kişinin boy-kilo durumu vb. sorularak daha anlamlı sonuçlar elde edilebilir.
- Anne ile iletişimin internet bağımlılığında etkisi düşükken baba ile iletişimin oldukça etkili olmasının nedenleri ayrı bir araştırma konusu olabilir.
- Erkek öğrencilerde internet bağımlılığının yüksek olmasının nedenleri ayrı bir araştırma konusu olabilir.
- Lise 2 öğrencilerinin anne baba tutumlarını daha koruyucu ve otoriter algılamalarının nedenleri araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Akgül, M. (2007), *İnternet Yaşamdır!*, İnternet Haftası Açış Konuşması, 9-22 Nisan, Samsun, s:10-11.
- Aktaş, S. (2011), *9. Sınıfta Anne Baba Tutumları ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya
- Alaçam, H. (2012), *Denizli Bölgesi Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının Görülme Sıklığı ve Yetişkin Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu ile İlişkisi*, Uzmanlık Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Denizli.
- Altun, A. (2003), *Yurdum İnternet'i 10 Yaşında*, <http://www.metu.edu.tr/10yil.php>., Erişim Tarihi: 10.02.2014.
- Arısoy, Ö. (2009), *İnternet Bağımlılığı ve Tedavisi*. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 1(1); 55-67
- bapi, (2014), *BAPİ İnternet Formu (BAPİNT)*, <http://www.bapi.info.tr/bapint.asp>, Erişim Tarihi : 18.11.2014
- Bayır, Ş. ve Numanoğlu, G. (2009), *İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Kullanımı*. Üçüncü Uluslararası Bilgisayar ve Eğitim Teknolojileri Sempozyumu, Trabzon.
- Bayraktutan, F. (2005), *Aile İçi İlişkiler Açısından İnternet Kullanımı*, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Yapı – Sosyal Değişime Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Bozkur, B. (2013), *İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Brenner, V. (1997), *Psychology Of Computer Use: XLVII*, Parameters of Internet Use, Abuse and Addiction: The First 90 Days of The Internet Usage Survey. Psychol Rep. 80: 879- 882.
- Bronstein, M.H. ve Zlotnik, D. (2008), *Parenting Styles and Their Effects*. M. M. Haith ve J.B.Benson (Ed.), *Infant and Early Childhood Development* ,496-509. Elsevier Inc.
- Bölükbaş, K. (2003), *İnternet Kafeler ve İnternet Bağımlılığı Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma: Diyarbakır Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.

- Celkan, H. Y. (2005), *Sosyal Bir Kurum Olarak Aile* (İkinci Baskı), A. Solak (ed.), Küreselleşme ve Toplum, s:1-50, İstanbul : Hegem Yayınları.
- Ceyhan, E. (Ed). (2008), *Aile Psikolojisi ve Eğitimi*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Chung, H. K. ve Kim, K. H. (2004), *Internet Addiction, Social Support and Psychological Factors In Adolescents*, Korean Journal Child Health Nursing, 10(4): 406- 412.
- Çağiltay, K. (1994), *Herkes İçin İnternet*, Tubitak-ODTU Yayınları, Ankara, s: 17-19.
- Çalışgan, H. (2013), *İlköğretim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ve Siber Zorbalık*, Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çetinkaya, M. (2013), *İlköğretim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Davis, R. A. (2001). *A Cognitive-Behavioral Model of Pathological Internet Use*, Computers in Human Behavior, c:17, s: 187-195.
- Demiriz S., Öğretir A.D. (2007), *Alt ve Üst Sosyo-Ekonomik Düzeydeki 10 Yaş Çocuklarının Anne Tutumlarının İncelenmesi*, Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:15 No:1, s. 105-122.
- Derin, S. (2013), *Lise Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ve Öznel İyi Oluş*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Doğan, A. (2013), *İnternet Bağımlılığı Yaygınlığı*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Döner, C. (2011), *İlköğretim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Dönmezer, İ. (1999), *Ailede İletişim ve Etkileşim*, İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Durmuş, R. (2006), *3-6 Yaş Arası Çocuğu Olan Ebeveynlerin Kişilik Özellikleri ile Anne-Baba Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*, Marmara Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Dursun, A. (2010), *Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Davranış Problemleriyle Anne-Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Ekşi, A. (1990), *Çocuk, Genç, Ana Babalar*, Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Eldeleklioğlu, J. (1999), *Karar Stratejileri ile Ana Baba Tutumları Arasındaki İlişki*, Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Dergisi, 2(11), 7-13.

- Esen, K. N. (2007), *Akran Baskısı ve Algılanan Sosyal Destek Değişkenlerine Göre Ergenlerde İnternet Bağımlılığının Yorumlanması*, Ülkemizde Bağımlılıkla İlgili Gelişmeler İçinde (SSK.1- 9). I. Uluslararası Bağımlılık Kongresi, İstanbul.
- Esen, E. (2010), *Ergenlerde İnternet Bağımlılığını Yordayan Psiko-Sosyal Değişkenlerin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Gates, B. (1999), *Önümüzdeki Yol*, (Cev. Esra Davutoğlu/Alper Erdal), , s: 101, Ankara: Arkadaş Yayınları.
- Geçtan, E. (1992), *Çağdaş Yaşam ve Normal Dışı Davranışlar*, 8. Basım. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Gazeloğlu, C. (2000), *İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Psiko-Sosyal Gelişimine Ana Baba Tutumunun Etkisinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Griffiths, M.(1999), *İnternet Bağımlılığı: Gerçek mi? Kurgu mu?* (Çev: K.Alat), Türk Psikoloji Bülteni, Erişim Tarihi: 25 Mart 2014. <http://m.friendfeedmedia.com/7c147a7ad6257d9d9f9c3d986fd1a977a201771e>.
- Greenfield, D. N. (1999), *Virtual Addiction: Sometimes New Technology Can Create New Problems*, <http://www.virtual-addiction.com/pdf/natureinternet> addiction. pdf., Erişim Tarihi: 20.03.2014.
- Grohol, J. (1999), *Internet Addiction Guide*, <http://psychcentral.com/netaddiction.htm>., Erişim Tarihi: 14.01.2014.
- Goldberg, I. (1999), *Internet Addiction Disorder*, <http://www.cog.brown.edu/people.html>., Erişim Tarihi: 13.03.2014.
- Gürcan, H. İ. (1999), *Sanal Gazetecilik*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- Güneysu, S. ve Bilir, Ş. (1991), *Üniversite Gençlerinin Kendilerini Kabul Düzeyine Algılanan Anne Baba Tutumlarının Etkisi*, Aile Yazıları, T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları, Ankara.
- Gönül, A. S. (2002), Patolojik İnternet Kullanımı (İnternet Bağımlılığı / Kötüye Kullanımı), *New Symposium*, 40 (3); 105-110.
- Güvenir, H. Altay (2005), *İnternetin Tarihi ve Türkiye*, Ankara, Dergi Bilkent, Sayı 4, Aralık 2005, s:8-9.

- Hamarta, S. (2007), *İlköğretim 8.Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Problem Çözme Becerilerinin Algılanan Anne Baba Tutumları Açısından İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Huang, A. S. C. (2004). *The Bright and Dark Side of Cyberspace: The Paradoxical Media Effects of Internet Use on Gratifications, Addiction, Social and Psychological Well-Being Among Taiwan's Net-Generation*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Southern Illinois, University at Carbondale.
- İçel, K. (1998), *Kitle Haberleşme Hukuku*. İstanbul: Beta Yayınları.
- İmpraım, S. (2012), *İnternet Bağımlılığı, Facebook Kullanımı ve Akademik Performans Arasındaki İlişki*, Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- İnan, A. (2010), *İlköğretim II. Kademe ve Ortaöğretim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Erzurum.
- Kaptan, S. (1998), *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*, Bilim Kitap Kırtasiye Ltd. Şti., Ankara.
- Karasar, N. (2005), *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kaya C.(2001), *Çocuk Eğitiminde Anne Babaya Öneriler*, İstanbul: Zambak Yayınları.
- King, S. A. (1996), *Is the Internet Addictive or Are Addicts Using the Internet?* <http://webpages.charter.net/stormking/iad.html#is%20Internet%20Addiction>.
Erişim Tarihi: 14.01. 2014.
- Köknel, Ö. (1998), *Bağımlılık: Alkol ve Madde Bağımlılığı*. İstanbul: Altın Kitaplar.
- Kulaksızoğlu, A. (2002), *Ergenlik Psikolojisi*, Dördüncü Baskı, s: 32. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Kuzgun, Y. Ve Eldeleklioğlu, J. (2005), *Anne Baba Tutumları Ölçeği*, Editör: Kuzgun ve F. Bacanlı, PDR'de Kullanılan Ölçekler, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), (1999), *Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği*.
- Nazlı, S. (2007), *Aile Danışmanlığı*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Olçay, O. (2008), *Bazı Kişisel ve Ailesel Değişkenlere Göre Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Sosyal Analizi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

- Özdoğan, B. (2004), *Çocuk ve Oyun*, 4. Baskı, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Pérusse, S. L. (2009), *Determining How a Child's Moral Behavior is Related to the Style of Discipline He Is Exposed to and How it Will Reflect on His Temperament Later in Life*, Schiller International School of Naples.
- Sertelin, Ç. (2003), *Aile Tutumlarının Sosyo-Kültürel Yapı ve Aile Fonksiyonları ile İlişkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Suler, J. (1996). *Why is this thing eating my life? Computer and cyberspace addiction at the "palace"*. <http://www-usr.rider.edu/~suler/psycyber/eatlife.html> , Erişim Tarihi: 05.03.2014.
- _____. (1999), *Healthy and Pathological Internet Use*, *Cyber Psychology and Behavior*, 2; 385-394.
- Şanlı, D. (2007), *Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumlarını Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Şendil, G. (2003), *Çocuk, Ergen ve Anne Baba*, İstanbul: Çantay Yayınları.
- Şentürk, Ü. (2006), *Parçalanmış Aile Çocuk İlişkisinin Sebep Olduğu Sosyal Problemler*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Şimşek, A. (2006), *Duygusal Zekanın, Ana Baba Tutumunun ve Doğum Sırasının Tercih Edilen Liderlik Tarzına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Tanrıverdi, S. (2012), *Ortaöğretim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı İle Algılanan Sosyal Destek Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncüyıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Thatcher, A. ve Goolam, S., (2005), *Defining the South African Internet "Addict": Prevalence and Biographical Profiling of Problematic Internet Users in South Africa*. *South African Journal of Psychology*. 35(4); 766-792.
- Türkaslan, N. (2007), *Boşanmanın Çocuklar Üzerine Olumsuz Etkileri ve Bunlarla Başetme Yolları*, *Aile ve Toplum Dergisi*, 11, 99-108.
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), (2007), *Ailelerin Teknoloji Sorumluluğu*, Bilgi Hizmetleri Dairesi, Aylık Bilişim Teknolojileri Haber Bülteni.

- Tire, Y. (2011), *Ön Ergenlerde Olumlu ve Olumsuz Mükemmeliyetçilik ile Algılanan Anne Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Toksöz, E. (2010), *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Zorbalık Eğilimleri ve Aile Tutumu Arasındaki İlişki*, Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Vizyon 21. yy, (2014), *İnternet'in Tanımı*, http://vizyon21yy.com/documan/Egitim_Ogretim/Onemli_Gunler_Kuruluslar/Internet_Haftasi/Internet_Haftasi.html, Erişim Tarihi: 18.02.2014.
- Yalçın, C. (2003), *Sosyolojik Bir Bakış Açısıyla İnternet*, Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 27(1); 77-90.
- Yavuzer, H. (1997), *Çocuk Psikolojisi*, s. 138-154, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- _____. (1997), *Ana-Baba ve Çocuk*, 9. Basım, İstanbul: Remzi Kitabevi,
- _____. (2008), *Çocuk Psikolojisi*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- _____. (2001), *Ana-Baba ve Çocuk*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldız, C. (2005), *Chat (Sanal Sohbet)*, A. Tarcan (ed.), İnternet ve Toplum, s:55- 89. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yılmaz, A. (2000), *Eşler Arasındaki Uyum ve Çocuğun Algıladığı Anne Baba Tutumu İle Çocukların, Ergenlerin, Gençlerin Akademik Başarıları ve Benlik Alguları Arasındaki İlişkiler*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yılmaz, A. (2009), *İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Anne Baba Tutumları ile Kararsızlık Düzeyleri Arasındaki İlişki*, Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yılmazer, Y. (2007), *Anne-Baba Tutumları ile İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Okul Başarısı ve Özerkliklerinin Gelişimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Young, E. A., Clopton, J. R. ve Bleckley, M. K. (2004), *Perfectionism, Low Self-Esteem and Family Factors As Predictors of Bulimic Behavior*, Eating Behaviors, 5, 273-283.

- Young, K.S. (1996), *Psychology of Computer Use: XL. Addictive Use of The Internet: A Case That Breaks The Stereotype*, Psychological Reports, 79, s:899-902.
- _____. (1997), *What Makes The Internet Addictive: Potential Explanations For Pathological Internet Use*, 105th. Chicago, IL: Annual Conference of the American Psychological Association.
- _____. (1998), *Internet Addiction: Personality Traits Associated with Its Development*, Paper Presented at the 69th Annual Meeting of the Eastern Psychological Association in April 1998.
- _____. (2007), *Cognitive Behavior Therapy with Internet Addicts: Treatment Outcomes and Implications*, CyberPsychology and Behavior, 10(5), s:671-679.
- Young, K. S., Pistner, M., O'mara, J. ve Buchanan, J. (2000). *Cyber-Disorders: The Mental Health Concern for the New Millennium*, Cyberpsychology & Behavior, 3(5), s: 475.
- Yörükoğlu, A. (1978), *Çocuk Ruh Sağlığı*, Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Zereyak, E. (2008), *Bilgisayar, Bilgisayar Oyunları ve İnternet Bağımlılığı*, D. Deryakulu. (Editör), *Bilişim Teknolojileri Öğretiminde Sosyo- Psikolojik Değişkenler*, Ankara: Maya Akademi Yayınları, SSK.71-101'deki makale.

EKLER

Ek 1. Kişisel Bilgi Formu

Ek 2. Anne Baba Tutumu Ölçeği

Ek 3. İnternet Bağımlılığı Ölçeği

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Bu anket sonucu yüksek lisans tez çalışmasında kullanılacaktır. Anketteki bilgilerin tamamı gizli kalacaktır. Hiçbir şekilde isminiz çalışmalarda kullanılmayacaktır. Lütfen her soruyu cevaplandırmaya özen gösteriniz. Sorulara içtenlikle cevap vereceğinize inanıyor, katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyoruz.

Danışman
Prof.Dr. Adil ÇAĞLAR

Hazırlayan
Nursen BAYKAN

1	Okulunuzun bulunduğu ilçe			
2	Cinsiyetiniz	Erkek () Kız ()		
3	Yaşamınızı en uzun süre geçirdiğiniz yer	Köy () Kasaba-İlçe () Şehir İl () Yurtdışı ()		
4	Okulunuzun Türü			
5	Sınıfınız	1 () 2 () 3 () 4 ()		
6	Ailenizin Öğrenim Durumu		Anne	Baba
		Okuma yazması yok	()	()
		Sadece okur yazar	()	()
		İlkokul mezunu	()	()
		Ortaokul mezunu	()	()
		Lise mezunu	()	()
		Yüksekokul mezunu	()	()
		Üniversite mezunu	()	()
7	Anne babanızla ilişkilerinizi ayrı ayrı değerlendirerek uygun olan boşluğu işaretleyiniz.	Sorunlarımı rahatlıkla anlatabilirim.	()	()
		Sorunlarımı rahatlıkla anlatamadığım halde sevgi ve şefkat görürüm	()	()
		Bağımsız kararlarımı destekler	()	()
		Hatalarıma kızar, kötü davranır	()	()
		Aşırı koruyucu ve kollayıcıdır	()	()
		Serbest bırakır, hiç karışmaz	()	()
		Uzak ve ilgisizdir	()	()
8	Arkadaş grubunuz var mı?	Evet () Hayır ()		
9	Fiziksel özelliklerinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?	() Kendimi güzel veya yakışıklı buluyorum. () Kendimi güzel veya yakışıklı bulmam. () Kendimi ne çirkin ne de güzel veya yakışıklı bulmam. () Hiç düşünmedim.		

ANNE BABA TUTUMU ÖLÇEĞİ

		Hiç uygun değil	Pek uygun değil	Biraz uygun	Uygun	Çok uygun
1	Bana her zaman güven duygusu vermiş ve beni sevdiğini hissettirmiştir.					
2	Çok yönlü gelişmem için beni olanakları doğrultusunda desteklemiştir.					
3	Her yaptığım işin olumlu yanlarını değil kusurlarını görmüş ve beni eleştirmiştir.					
4	Her zaman başıma kötü bir şey gelecekmiş gibi beni koruyup kollamaya çalışır.					
5	Aramızdaki ilişki ona içimi açmaya cesaret edemeyeceğim kadar resmidir.					
6	Arkadaşlarımı eve çağırma izin verir, geldiklerinde onlara iyi davranırdı.					
7	Elinden geldiği kadar, her konuda fikrimi almaya özen gösterir.					
8	Çevremizdeki çocuklarla beni karşılaştırır, onların benden daha iyi olduklarını söylerdi.					
9	Bana hükmetmeye çalışır					
10	Bugün bile alışverişe çıkacağım zaman, kandırılacağımı düşünerek benimle gelmek ister.					
11	Benden her zaman gücümün üstünde başarı beklemiştir.					
12	Fiziksel ve duygusal olarak kendisine yakın olmak istediğim zaman soğuk ve itici davranırdı.					
13	Sorunlarımı onunla rahatlıkla konuşabilirim.					
14	Neden bazı şeyleri yapmam ya da yapmamam gerektiğini bana açıklardı.					
15	Birlikte olduğumuz zamanlar ilişkimiz çok arkadaşçadır.					
16	Kendi istediği mesleği seçmem konusunda beni zorlamıştır.					
17	Sevmediğim yemekleri bana yarayacağı düşüncesi ile bana zorla yedirirdi.					
18	Sınavlarda hep üstün başarı göstermemi istemiştir.					
19	Kendimi yönetebileceğim yaşlarda bile gittiği her yere benide götürür, benim evde yalnız kalmamdan kaygılanırdı.					
20	Evde bir konu tartışılırken görüşlerimi söylemem için beni teşvik eder.					
21	Küçük yaşımdan itibaren ders çalışmam ve okuma alışkanlığı kazanmam için bana yardımcı olmuştur.					
22	Küçüklüğümde bana yeterince vakit ayırır parka sinemaya götürmeyi ihmal etmezdi.					
23	Benim gibi bir evladı olduğu için kendini bahtsız hissettiğini sanıyorum.					

		Hiç uygun değil	Pek uygun değil	Biraz uygun	Uygun	Çok uygun
24	Okulda başarılı olmam için beni zorlar düşük not aldığımda beni cezalandırırdı.					
25	Beni kendi emellerine ulaştırmak için araç olarak kullanırdı.					
26	Beni daima yapabileceğimden fazlasını yapmaya zorlar.					
27	Paramı nerelere harcadığımı ayrıntılı biçimde denetler.					
28	Her zaman her işte kusursuz olmam gerektiği inancındadır.					
29	Ona yakınlaşmak istediğimde bana sıcak bir şekilde karşılık verir.					
30	Bana önemli ve değerli bir kişi olduğum inancını aşlamıştır.					
31	Cinsellik konusunda karşılaştığım sorunları kendisine anlatmak istediğimde hep ilgisiz kalmıştır.					
32	Benim iyiliğimi istediğini, benim için neyin iyi olduğunu ancak kendisinin bileceğini söyler.					
33	Her zaman nerede olduğumu ve ne yaptığımı merak eder.					
34	İyi bir iş yaptığımda ben övmekten çok daha iyisini yapmam gerektiğini söyler.					
35	Cinsel konularda çok tutucu olduğu için onun yanında bu konulara ilgi gösteremem					
36	Aile ile ilgili kararlar alırken benimde fikrimi öğrenmek ister					
37	Beni olduğum gibi kabul etmiştir.					
38	Başkalarına benden daha çok önem verir ve onlara daha nazik davranır.					
39	Günlük olaylar hakkında anlattıklarımı ilgi ile dinler ve bana açıklayıcı cevaplar verir.					
40	Benimle genellikle sert bir tonda ve emrederek konuşur.					

İNTERNET BAĞIMLILIĞI ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki sorularda sözü edilen internet kullanımı; iş veya eğitim amaçlı internet kullanımı dışında internet kullanımıyla ilgilidir (örneğin oyun, sosyal medya, e-posta, internet siteleri, sohbet (chat) odaları, forumlar vb).

- 1 **Son 3 ay içinde internette ne kadar zaman geçirdiniz?** (İş veya eğitim amaçlı internet kullanımı dışında oyun, sosyal medya gibi internet kullanımı)
- Hiç Haftada 1-5 kez veya daha az Günde 1 saatten az
 Günde 1-3 saat arası Günde 4-5 saat Günde 6 saat veya daha fazla

SON 3 AY İÇİNDE aşağıdakilerin ne sıklıkta olduğunu belirtiniz

- 2 **İnternette olduğunuz süre zaman içinde giderek arttı mı?** (son zamanlarda internette olduğunuz süre eskisinden fazla mı?)
 Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman
- 3 **İnternet kullanmaya başladıktan sonra, kullanmayı durdurmakta zorlandığınız oldu mu?** (örneğin kısa süre kullanmayı planlayıp uzun süre kullanmak)
 Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman
- 4 **İnternette geçirdiğiniz zamanın fazla olduğunu düşündüğünüz oldu mu?** (örneğin gününüzün önemli bir kısmının iş veya eğitim dışında internet kullanarak geçmesi gibi)
 Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman
- 5 **Kendinizi mutsuz, üzgün veya huzursuz hissettiğiniz için internet kullandığınız oldu mu?**
 Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman
- 6 **İnternet kullanmak için hayatınızdaki başka etkinliklerden vazgeçtiğiniz oldu mu?** (örneğin aile ziyaretleri, hobiler, spor, kitap okumak, sinema vb)
 Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

SON 3 AY İÇİNDE aşağıdakilerin ne sıklıkta olduğunu belirtiniz

- 7 **İnternet kullanmak aile ilişkilerinizi olumsuz yönde etkiledi mi?**
 Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman
- 8 **İnternet kullanmak eğitim/ iş hayatınızı olumsuz yönde etkiledi mi?**
 Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

9 İnternetsiz bir yaşamın size anlamsız, sıkıcı ve boş geldiği oldu mu?
 Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

10 İnternet kullanmak arkadaş veya diğer insanlarla olan ilişkilerinizi olumsuz yönde etkiledi mi? (Örneğin daha az arkadaşla görüşmeye başlamak, arkadaşlarla buluşmamak vb)
 Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

11 İnternette iken acıktığınızı veya susadığınızı veya tuvaletinizin geldiğini veya uykunuzun geldiğini fark etmediğiniz zamanlar oldu mu?
 Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

12 Başkaları ile dışarıda zaman geçirmek yerine internette daha fazla vakit geçirmeyi tercih ettiğiniz oldu mu?
 Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

13 Sabah uyandığınızda internete girmek ilk aklınıza gelen şey oldu mu?
 Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

14 Aileniz veya çevreniz sizin çok fazla internet kullandığınızdan endişeleniyor mu?
 Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

SON 1 HAFTA İÇİNDE aşağıdakilerin ne sıklıkta olduğunu belirtiniz

15 Ne sıklıkta aklınıza interneti kullanmak ya da internetin keyif verici etkisi geliyor?
(örneğin: Günlük işlerinizi yaparken interneti düşünmek, internete girmeyi hayal etmek gibi)
 Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

16 Ne sıklıkta internet kullanmak için kuvvetli bir istek, arzu veya dürtü hissediyorsunuz? (Örneğin: internete girmek için sabırsızlanmak vb)
 Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

17 İnternet kullanmanın sizin için bir sorun olduğunu düşünüyor musunuz?
 Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

18 İnternete ayırdığınız süreyi azaltmayı düşünüyor musunuz?
 Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

ÖZGEÇMİŞ

1967 Yılında Kocaeli'nin Kandıra ilçesinde doğdum. İlkokulu aynı ilçede bitirdim. Ortaöğretimi ve Lise öğretimimi Eskişehir Atatürk Sağlık Meslek Lisesi'nde 1984 yılında bitirdim. Aynı yıl Çankırı'da göreve başladım. 1986 yılında Ankara Dr. Zekai Tahir Burak Kadın Hastalıkları hastanesine atandım. 1990 yılında Gevher Nesibe Sağlık Eğitim Enstitüsüne girdim. 1993 yılında Tıbbi Teknolog olarak mezun oldum. 1994 yılında Üsküdar Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi'ne öğretmen olarak atandım, aynı yıl okul müdür yardımcısı oldum. 1997 ile 2000 yılları arasında Marmara üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksek Okulu'nda derslere girdim. 2000 yılında Marmara Üniversitesi Özcan Sabancı Sağlık Eğitim Fakültesi, Sağlık Eğitimi Bölümü'nde lisans tamamladım. 2010 Yılında Sultanbeyli Anadolu Sağlık Meslek Lisesine Okul Müdürü olarak atandım. 2014 yılında Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi'ne atamam yapıldı, halen aynı okulda okul müdürlüğü görevimi sürdürmekteyim.